

PLANUL STRATEGIC NAȚIONAL MULTIANUAL PENTRU ACVACULTURĂ 2021 - 2030

2021

PLANUL STRATEGIC NAȚIONAL MULTIANUAL PENTRU ACVACULTURĂ 2021 - 2030

Acest document a fost elaborat de către Agenția Națională pentru Pescuit și Acvacultură, în urma consultării cu actorii implicați în activitatea de acvacultură și Comitetul consultativ pentru sectorul pescăresc din cadrul Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale.

Cuprins

1. Contextul național și legătura cu principalele obiective naționale	4
1.1. <i>Obiectivele strategice naționale 2021 – 2030</i>	<i>4</i>
1.1.1. Strategia națională de dezvoltare durabilă	4
1.1.2. Strategia pentru dezvoltarea sectorului agroalimentar	6
1.1.3. Strategia pentru cercetare-dezvoltare-inovare în domeniul agroalimentar	6
1.2. Strategii la nivelul Uniunii Europene 2020-2030	8
1.3. Descrierea sectorului de acvacultură	9
1.3.1. Cadrul general	Eroare! Marcaj în document nedefinit.
1.3.2. Stadiul investițiilor în acvacultură	Eroare! Marcaj în document nedefinit.
1.3.2.1. Proiecte POP 2007 – 2013	Eroare! Marcaj în document nedefinit.
1.3.2.2. Proiecte POPAM 2014 – 2020	Eroare! Marcaj în document nedefinit.
1.3.2.3. Acciza pe motorină utilizată în fermele piscicole	Eroare! Marcaj în document nedefinit.
1.3.3. Performanța sectorului de acvacultură	Eroare! Marcaj în document nedefinit.
1.3.4. Cadrul legal și instituțional	Eroare! Marcaj în document nedefinit.
1.3.5. Analiza SWOT	Eroare! Marcaj în document nedefinit.
2. Stadiul implementării PSNMA 2014 – 2020	Eroare! Marcaj în document nedefinit.
2.1. Implementarea Planului de acțiuni	Eroare! Marcaj în document nedefinit.
2.2. Măsurile adoptate în relația cu orientările strategice din 2013	Eroare! Marcaj în document nedefinit.
3. Obiectivele și planul de acțiuni pentru perioada 2021 - 2030	Eroare! Marcaj în document nedefinit.
3.1. <i>Obiective principale</i>	<i>Eroare! Marcaj în document nedefinit.</i>
3.1.1. Consolidarea rezilienței și competitivității	Eroare! Marcaj în document nedefinit.
3.1.1.1. Accesul la spațiu și apă	Eroare! Marcaj în document nedefinit.
3.1.1.2. Cadrul administrativ și de reglementare	Eroare! Marcaj în document nedefinit.
3.1.1.3. Sănătatea și siguranța alimentară	Eroare! Marcaj în document nedefinit.
3.1.1.4. Adaptarea la schimbările climatice și atenuarea efectelor	Eroare! Marcaj în document nedefinit.
3.1.1.5. Organizarea pieței și a producătorilor	Eroare! Marcaj în document nedefinit.
3.1.1.6. Control	Eroare! Marcaj în document nedefinit.
3.1.1.7. Diversificarea și valoarea adăugată	66
3.1.2. Participarea la tranziția verde	Eroare! Marcaj în document nedefinit.
3.1.2.1. Performanța de mediu	Eroare! Marcaj în document nedefinit.
3.1.2.2. Starea bună a efectivelor piscicole	Eroare! Marcaj în document nedefinit.
3.1.3. Asigurarea acceptării sociale și a informării consumatorilor	Eroare! Marcaj în document nedefinit.
3.1.3.1. Informarea consumatorilor	Eroare! Marcaj în document nedefinit.
3.1.3.2. Integrarea acvaculturii în comunitățile locale	Eroare! Marcaj în document nedefinit.
3.1.3.3. Date și monitorizare	Eroare! Marcaj în document nedefinit.
3.1.4. Îmbunătățirea cunoștințelor și a inovării	Eroare! Marcaj în document nedefinit.
3.2. Guvernanță	87
3.3. Surse de finanțare	91
3.4. Plan de acțiuni	Eroare! Marcaj în document nedefinit. 92
4. Cooperare transnațională	100

1. Contextul național și legătura cu principalele obiective naționale

Planul Strategic Național Multianual pentru Acvacultură pentru perioada 2021 - 2030 reprezintă un document strategic ce stabilește direcțiile de acțiune pentru dezvoltarea pe termen mediu a sectorului de acvacultură. Acest plan are la bază strategia sectorului din perioada 2014 - 2020, actualizată și propune un set de obiective, direcții și acțiuni, în contextul trasat de starea actuală a sectorului.

Scopul Planului strategic este de a stimula competitivitatea, a consolida și dezvolta sectorul de acvacultură românesc, în mod durabil, din punct de vedere economic, social dar și din punct de vedere al mediului înconjurător. În acest sens, implementarea planului trebuie să fie în strânsă legătură cu strategiile naționale și europene complementare sectorului de acvacultură.

1.1. Obiectivele strategice naționale 2021 - 2030

1.1.1. Strategia națională de dezvoltare durabilă

Strategia Națională pentru Dezvoltare Durabilă a fost adoptată de Guvernul României în ședința din 9 noiembrie 2018, prin HG nr. 877/2018. Prin această strategie, România a creat cadrul național pentru susținerea Agendei 2030 pentru dezvoltare durabilă a ONU și implementarea unui set de 17 obiective de dezvoltare durabilă propuse de aceasta. Strategia tratează provocările secolului XXI, cu accent pe realitatea din țara noastră și propune o tranziție spre o dezvoltare durabilă bazată pe atingerea obiectivelor Agendei 2030 a ONU. Scopul este acela de a asigura un cadru adecvat pentru îmbunătățirea continuă a calității vieții pentru generațiile prezente și viitoare, pentru crearea unor comunități durabile, capabile să gestioneze și să folosească resursele în mod eficient și să valorifice potențialul de inovare ecologică și socială al economiei, în vederea asigurării prosperității, protecției mediului și coeziunii sociale.

În principal strategia urmărește atingerea obiectivului de intensificare a eforturilor pentru a se evita pierderea biodiversității și degradării serviciilor eco-sistemice, de refacere a ecosistemelor și serviciilor aferente. În acest scop, la nivelul UE Directiva privind habitatele urmărește obținerea unui stadiu de conservare corespunzător al speciilor și habitatelor protejate. Conform datelor Ministerului Mediului, în anul 2017 numărul de arii naturale protejate care dispuneau de planuri de management aprobate era de cca. 300. În aceste zone, activitățile de natură economică sunt supuse unui întreg set de restricții de mediu, legislative etc.

Acvacultura este o activitate a cărei dezvoltare este susținută de necesitatea protecției stocurilor de pește și a organismelor acvatice din mediul natural, dar care este vulnerabilă la impactul schimbărilor climatice, iar adaptarea trebuie să reprezinte un element important al politicii naționale. Capacitatea de adaptare trebuie să cuprindă instrumentele, resursele și structurile instituționale implicate în procesul implementării în mod eficient a măsurilor de adaptare. În acest sens, se instituie necesitatea stabilirii unui mecanism de monitorizare a

impactului provocat de schimbările climatice, identificarea vulnerabilităților socio-economice asociate, integrarea măsurilor de adaptare la efectele schimbărilor climatice în strategiile și politicile de dezvoltare sectorială și armonizarea lor intersectorială prin dezvoltarea de sinergii.

Schimbările climatice și concurența pentru resursele naturale adaugă presiuni suplimentare asupra mediului acvatic. Pentru menținerea și îmbunătățirea stării favorabile de conservare a speciilor și habitatelor se vor implementa planurile de management ale ariilor naturale protejate, elaborate în consultare cu Agenția Națională pentru Pescuit și Acvacultură și actorii relevanți din sectorul de acvacultură, asigurându-se compensațiile adecvate pentru fermieri, care vor contribui la menținerea funcționalității zonelor umede.

O industrie alimentară care să fie competitivă și durabilă, reprezintă un aspect esențial în accelerarea creșterii economice, reducerea sărăciei prin activități productive în zonele mai defavorizate și atingerea tuturor obiectivelor de dezvoltare durabilă prevăzute în Agenda 2030. În acest sens, în concordanță cu Strategia UE de politică industrială, se impune susținerea consolidării lanțurilor de valoare, implementarea celor mai performante tehnologii, promovarea economiei circulare, a competitivității, încurajarea comerțului și dezvoltarea sectorului privat.

Nivelul productivității în cazul României în raport cu celelalte țări din UE este mult mai scăzut, iar ritmul de ameliorare al acestui indicator se menține lent, explicabil din punct de vedere al evoluțiilor societății noastre, dar și din cauza unui decalaj constant dintre România și media UE în ceea ce privește forța de muncă (de ex. pe parcursul anilor 2007-2015 diferența dintre plata orei lucrate în România față de media în UE este de 6 ori).

Totodată, strategia se referă și la realizarea tranziției către economia circulară ca oportunitate de a transforma economia de acum într-una mai durabilă, contribuind la îndeplinirea obiectivelor Agendei 2030. În economia circulară valoarea produselor, a materialelor și a resurselor trebuie menținută cât mai mult timp posibil, iar generarea de deșeuri redusă la minimum. Economia circulară ar trebui să reprezinte aportul românesc la efortul UE de dezvoltare a unei economii durabile.

Deși nici Agenda 2030 pentru strategia de dezvoltare durabilă a ONU, nici Strategia Națională pentru Dezvoltare Durabilă nu menționează în mod expres acvacultura, aceasta are o contribuție foarte importantă la obiectivele de dezvoltare durabilă (ODD) 2, 8, 12, 14 și importantă pentru ODD 1, 5, 6, 9, 13, 15 și 17. Baza dialogului politic și a optimizării guvernantei în vederea realizării obiectivelor de dezvoltare durabilă asumate de România implică respectarea unui set de cinci principii fundamentale:

1. Îmbunătățirea eficienței utilizării resurselor;
2. Conservarea, protejarea și refacerea ecosistemelor naturale, incluzând conservarea resurselor genetice, reducerea intensității emisiilor de carbon, stimulente financiare pentru servicii ecosistemice;
3. Protecția și îmbunătățirea mijloacelor de trai din spațiul rural, echitate și bunăstare socială, cu o atenție deosebită pentru fermierii mici (micro-întreprinderi și IMM-uri) care au acces la servicii, cunoștințe, piețe și resurse incluzând teren și apă;
4. Creșterea rezistenței persoanelor, comunităților și ecosistemelor la fenomene extreme (secetă, inundații, dăunători) și adoptarea de sisteme de producție diversificate;
5. Promovarea mecanismelor eficiente și responsabile de guvernanță a sistemelor umane și naturale, care include strategii și politici eficiente și consistente, corelarea politicilor de investiții cu legislația necesară, întărirea capacității administrative a instituțiilor și a altor organizații interesate relevante, întărirea parteneriatelor, consultărilor, elaborarea mecanismelor de mediere și de soluționare a conflictelor în vederea obținerii consensului necesar atingerii obiectivelor.

1.1.2. Strategia pentru dezvoltarea sectorului agroalimentar

Strategia pentru dezvoltarea sectorului agroalimentar include printre obiectivele sale inclusiv adaptarea sectorului de pescuit și acvacultură la provocările secolului XXI. Astfel, strategia urmărește să creeze cadrul necesar pentru generarea unei baze tehnico-științifice necesare pentru rezolvarea provocărilor din domeniul sectorului agroalimentar prin utilizarea eficientă a resurselor, asigurarea securității alimentare, durabilitatea și conservarea mediului, asigurarea bunăstării și sănătății animalelor.

Totodată strategia își propune ca viziune sectorială un sector agroalimentar durabil și competitiv, capabil să reziste provocărilor globale, care să genereze produse cu valoare adăugată ridicată, în condiții care să asigure bunăstare și un nivel similar al condițiilor de viață între mediul rural și mediul urban.

Unul dintre obiectivele strategice ale strategiei își propune să fie creșterea gradului de acoperire a consumului de alimente din producția internă și redobândirea statutului de exportator agroalimentar net. În același timp, se dorește asigurarea dezvoltării unor activități de producție agroalimentare care să limiteze amprenta de carbon generată, prin creșterea gradului de ecologizare, utilizarea energiilor regenerabile și un management durabil al apei.

În acest sens, România ar trebui să stabilească drept necesități, realizarea unui acces mai bun la cunoaștere, educație și consultanță pentru a asigura o forță de muncă calificată în acest domeniu, inclusiv sprijin acordat pentru dezvoltarea CDI și asigurarea transferului de rezultate până la nivelul fermei. De asemenea, există o mare nevoie de a atrage și crește numărul tinerilor care se implică în continuarea sau dezvoltă noi activități de acvacultură.

Sunt necesare continuarea unor măsuri de sprijin pentru compensarea acelor costuri suplimentare, pe care piscicultura le înregistrează și care permit conservarea biodiversității, păstrarea patrimoniului cultural și perpetuarea tradițiilor din fiecare zonă a țării. Aceste măsuri pot fi completate cu măsuri care să sprijine dezvoltarea potențialului nevalorificat, cu recunoașterea și promovarea mărcilor locale, prin includerea acestora în schemele de calitate din UE. Tot în această direcție, este nevoie de continuarea unor măsuri de sprijin pentru crearea/dezvoltarea de lanțuri alimentare scurte, precum crearea și dezvoltarea de grupuri de producători, care pot ajuta fermierii să se integreze mai bine pe piețele naționale și europene.

1.1.3. Strategia pentru cercetare-dezvoltare-inovare în domeniul agroalimentar

Strategia pentru CDI în domeniul agroalimentar pe termen mediu și lung 2014-2030 și-a propus să stabilească condițiile și prioritățile de cercetare-dezvoltare și inovare necesare pentru dezvoltarea domeniului agro-alimentar, precum și creșterea capacității sistemului de cercetare-dezvoltare de a acumula cunoștințe și experiențe de cel mai înalt nivel științific și tehnologic pentru susținerea competitivității acestuia pe plan european.

CDI la nivel național a fost subfinanțat după anul 1990, subzistând cu resurse minime, venituri proprii și fonduri publice. Prin urmare, un efect al acestei subfinanțări a fost scăderea

numărului de cercetători implicați în activitatea de CDI simultan cu creșterea mediei de vârstă. Accentuarea globalizării a dus la necesitatea de a stimula colaborările în domeniul cercetării la nivel internațional.

Pentru a adresa nevoia de îmbunătățire a capacității de inovare, ar fi necesar să se investească în crearea unor poli de excelență, dezvoltarea cercetării interdisciplinare, dezvoltarea unor modele de organizare a cercetării și educației, soluționarea aspectelor legate de costurile ridicate pe care activitatea de CDI le implică și stimularea mobilității cercetătorilor.

Direcții de dezvoltare menționate de strategie includ:

- Valorificarea potențialului de cercetare de care dispune România;
- Corelarea priorităților de cercetare la nivel național cu cele europene;
- Realizarea transferului de know-how dinspre cercetare spre industrie;
- Reducerea decalajului sistemului de cercetare românesc față de cel european.

În ceea ce privește CDI din domeniul pescuitului și acvaculturii, strategia își propune următoarele obiective:

- Asigurarea unui management al resurselor acvatice vii fundamentat științific, reducerea presiunii asupra resurselor exercitată prin pescuit, practicarea unei acvaculturii durabile și conservarea biodiversității;
- Dezvoltarea și diversificarea tehnologiilor prietenoase cu mediul și inovative pentru acvacultură pentru creșterea producției și obținerea unor produse cu valoare biologică ridicată;
- Diversificarea producției din acvacultură prin introducerea de specii noi, valoroase din punct de vedere economic;
- Dezvoltarea acvaculturii tradiționale, încurajarea producătorilor pentru a aplica metode prietenoase mediului
- Asigurarea trasabilității pe întreg lanțul valoric, inclusiv introducerea standardelor de mediu, sănătate și igienă.

În cursul anului 2019, Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale a aprobat Ordinul nr. 341/2019 privind aprobarea **Planului sectorial pentru cercetare-dezvoltare din domeniul agricol și de dezvoltare rurală al Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale, pe anii 2019-2022, "Agricultură și Dezvoltare Rurală - ADER 2022"**. Finanțarea alocată prin acest program sectorului de pescuit și acvacultură este de 6.500.000 lei, defalcată pentru următoarele tipuri de proiecte de cercetare:

- Cercetări privind ameliorarea, protecția și conservarea resurselor genetice din apele interioare și din acvacultura României
- Evaluarea și monitorizarea bioresurselor acvatice vii din habitatele piscicole naturale, pentru asigurarea exploatarei durabile a acestora
- Diversificarea producției din acvacultură, prin introducerea speciilor de pești autohtone și alohtone valoroase
- Cercetări privind elaborarea de sisteme tehnologice și tehnologii pentru dezvoltarea acvaculturii în canalele de irigații
- Cercetări privind identificarea și dezvoltarea de noi metode de profilaxie și tratament în acvacultură

Aceste proiecte de cercetare sunt derulate în parteneriat de către institutele de cercetare de profil din România, având ca lideri principali fie SCDP Nucet, fie ICDEAPA Galați. Este esențială

promovarea parteneriatelor între cercetare și fermieri/organizațiile fermierilor și accesul activității de cercetare la comunitatea științifică internațională.

1.2. Strategii la nivelul Uniunii Europene 2020-2030

Pe data de 19 decembrie 2019, Comisia Europeană prezenta Pactul Verde European, un plan menit să transforme economia UE într-o economie durabilă. Obiectivul acestuia este ca până în anul 2050, Europa să devină primul continent neutru din punct de vedere climatic. Acest obiectiv este posibil transformând provocările climatice și de mediu în oportunități și realizând o tranziție justă și incluzivă pentru toți. În cadrul acestui proces, Comisia Europeană a adoptat pe 20 mai 2020 Strategia pentru Biodiversitate a UE și Strategia „De la fermă la consumator”. Cele două strategii urmăresc să

integreze considerentele legate de biodiversitate în strategia globală de creștere economică a UE și să asigure în același timp un sistem alimentar sănătos, echitabil și ecologic. Cele două strategii se consolidează reciproc, reunind natura, fermierii, întreprinderile și consumatorii pentru a crea împreună un viitor durabil și competitiv, contribuind în același timp la redresarea economică. Totodată, ele sunt menite să sprijine și să consolideze reziliența societăților noastre la viitoarele pandemii și amenințări precum impactul asupra climei, incendiile forestiere, insecuritatea alimentară sau focarele de boală, inclusiv prin sprijinirea unor practici mai durabile pentru agricultură, pescuit și acvacultură și prin abordarea protecției speciilor sălbatice de faună și floră și a comerțului ilegal cu acestea.

Strategia UE pentru biodiversitate abordează factorii-cheie ai declinului biodiversității, cum ar fi utilizarea nedurabilă a terenurilor și a mării, supraexploatarea resurselor naturale, poluarea și speciile invazive. Adoptată în plină pandemie de COVID-19, strategia este un element central al planului de redresare al UE, fundamental pentru prevenirea apariției unor epidemii viitoare și consolidarea rezilienței la acestea, precum și pentru oferirea unor oportunități imediate de afaceri și

de investiții pentru relansarea economiei UE. Aceasta urmărește, de asemenea, să integreze considerațiile legate de biodiversitate în strategia globală de creștere economică a UE. Strategia propune, printre altele, stabilirea unor obiective obligatorii pentru refacerea ecosistemelor și a râurilor deteriorate, îmbunătățirea sănătății habitatelor și a speciilor protejate din UE, reducerea poluării, „înverzirea” orașelor noastre, consolidarea acvaculturii prietenoase cu mediul și a altor practici favorabile biodiversității. Acțiunile prevăzute în cadrul acestei strategii pot aduce beneficii economice comunităților locale, creând locuri de muncă și creștere durabilă.

Strategia „De la fermă la consumator” are ca obiectiv asigurarea unei tranziții către un sistem alimentar durabil al UE, care să protejeze securitatea alimentară și să permită accesul la o alimentație sănătoasă. Pandemia de COVID-19 a evidențiat importanța și necesitatea unui sistem alimentar robust și rezistent, care să funcționeze în orice circumstanțe și să fie capabil să asigure aprovizionare necesară cu produse alimentare la prețuri accesibile pentru cetățeni.

Această strategie are ca obiective, printre altele, și reducerea amprentei de mediu a sistemului alimentar al UE, în același timp cu asigurarea subzistenței operatorilor economici, dar și protejarea sănătății cetățenilor Europei. În acest sens, aceasta va propune măsuri ambițioase pentru a garanta că opțiunea sănătoasă este și cea mai ușor accesibilă pentru cetățenii UE, inclusiv prin

îmbunătățirea sistemelor de etichetare pentru a răspunde mai bine nevoilor consumatorilor în materie de informare cu privire la alimentele sănătoase și durabile.

Strategia recunoaște un fapt care este fundamental pentru politicile și măsurile de sprijin și dezvoltare a acvaculturii: „Crescătoriile de pește și de fructe de mare generează o amprentă de carbon mai mică decât producția animalieră terestră”.

Producătorii din domeniul acvaculturii vor avea un rol esențial în tranziția către un sistem alimentar mai echitabil și mai durabil. Aceștia vor beneficia de sprijin din partea politicii comune în domeniul pescuitului, prin intermediul unor noi fluxuri de finanțare și al programelor ecologice în vederea adoptării unor practici durabile. Durabilitatea ca marcă a Europei va deschide noi oportunități de afaceri și va diversifica sursele de venit pentru fermierii și pescarii europeni.

Totodată, ambiția Comisiei Europene este de a prezenta importante elemente internaționale în ambele strategii. Astfel, Strategia privind biodiversitatea reafirmă hotărârea UE de fi un exemplu la nivel mondial ca răspuns în fața crizei biodiversității. În acest sens, Comisia va mobiliza toate instrumentele de acțiune externă și parteneriatele internaționale pentru a contribui la elaborarea unui nou cadru al ONU privind biodiversitatea la nivel mondial în cadrul Conferinței părților la Convenția privind diversitatea biologică din 2021, iar prin Strategia „De la fermă la consumator” se urmărește promovarea unei tranziții mondiale către sisteme alimentare durabile, în strânsă cooperare cu partenerii săi internaționali.

1.3. Descrierea sectorului de acvacultură

1.3.1. Cadrul general

Acvacultura din România se desfășoară, în ultimii ani, exclusiv în ape dulci (ape continentale/interioare) și se caracterizează din punct de vedere tehnologic prin două direcții:

- creșterea extensivă și semi-intensivă a ciprinidelor în policultură, în bazine de pământ (heleșteie, iazuri și lacuri)
- creșterea intensivă a salmonidelor.

Cu toate că acvacultura românească beneficiază de un grad ridicat de diversificare a speciilor utilizate, având peste 30 de specii utilizate în cultură, se remarcă în ultimii ani o creștere a unităților de acvacultură specializate pe alte tipuri de specii, urmare a investițiilor realizate, în special, prin intermediul Programului Operațional pentru Pescuit 2007-2013, dar și prin intermediul Programului Operațional pentru Pescuit și Afaceri Maritime 2014 - 2020. În acest sens, în acvacultura de apă dulce s-au dezvoltat/sunt în curs de dezvoltare o serie de unități specializate pe alte specii decât ciprinide sau păstrăv, după cum urmează:

- creșterea sturionilor;
- creșterea somnului african;
- creșterea tilapieii;
- creșterea șalăului;

Introducerea speciilor noi în acvacultură sunt propuse a se realiza în sisteme de creștere intensive, închise, de tip recirculant care reduce posibilitatea evadării acestor specii în mediul natural.

Totuși, creșterea ciprinidelor în policultură reprezintă tipul de acvacultură integrată multitrofică care, din punct de vedere al obiectivelor de mediu, prezintă avantajul de a conserva sau îmbunătăți calitatea apei și de a contribui, prin reciclarea nutrienților, la economia circulară, având calitatea de furnizor net de servicii de mediu pentru societate.

Majoritatea amenajărilor piscicole au un istoric relativ îndelungat și s-au încadrat foarte bine în peisajul natural, jucând un rol esențial prin crearea zonelor umede, importante în protecția și conservarea biodiversității, în consolidarea echilibrelor ecologice, în preluarea excesului de apă și nutrienți proveniți din agricultura intensivă, în asigurarea și menținerea unor suprafețe întinse care funcționează ca filtre biologice.

Din evidențele ANPA, în România există o suprafață de cca. 135.000 de ha de amenajări piscicole de apă dulce ce corespund unui număr de cca. 1.000 de amenajări piscicole, ce se află în proprietatea/administrarea ANPA, a consiliilor locale/județene și Administrației Naționale Apele Române. Distribuția acestei suprafețe pe regiunile de dezvoltare ale țării arată că cea mai mare suprafață de amenajări piscicole se regăsește de departe în regiunea de Sud-Est, cu peste 89.000 de ha. După regiunea de Sud-Est, urmează regiunile de Nord-Est și Sud-Muntenia cu cca. 14.000, și respectiv cca. 15.000 de ha de amenajări piscicole (figura nr.1).

Din punct de vedere al numărului de amenajări piscicole, cele mai multe se regăsesc în regiunea Sud-Muntenia, cca. 278, urmată de regiunea Nord-Est cu cca. 166 amenajări și regiunea Sud-Est cu cca. 145 amenajări.

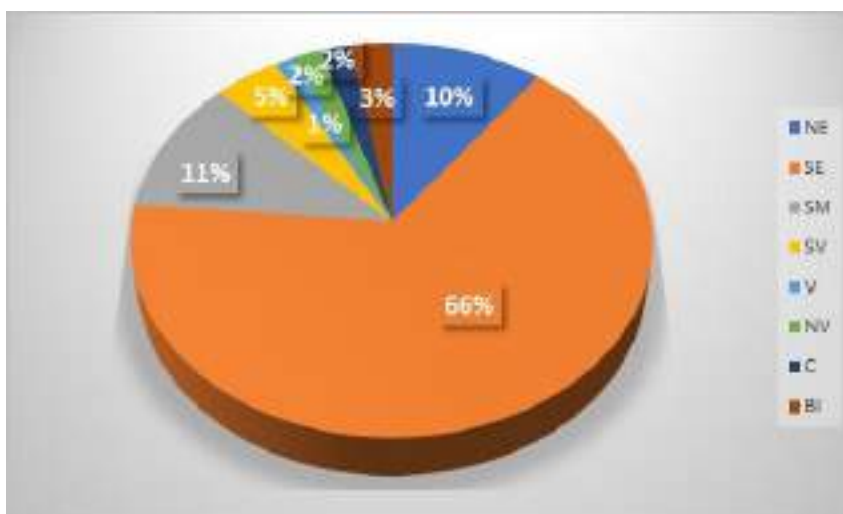

Figura nr.1 - Ponderea suprafețelor amenajărilor piscicole pe regiuni de dezvoltare

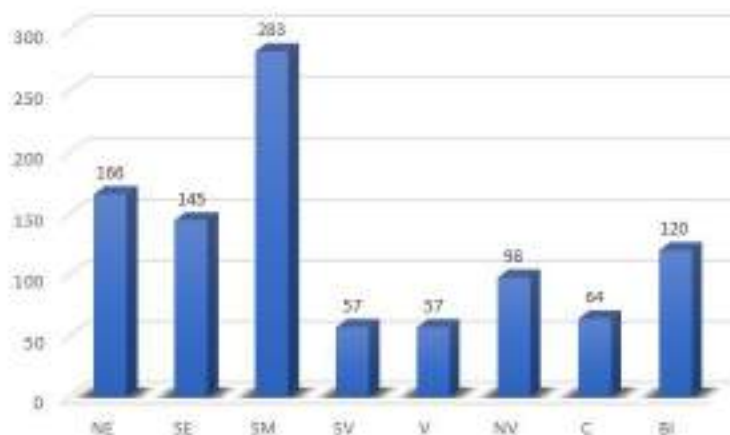

Figura nr.2 - Numărul amenajărilor piscicole pe regiuni de dezvoltare

Din totalul suprafeței amenajărilor piscicole de cca. 135.000 ha, cca. 59.000 de ha se află în administrarea ANPA din care 20.417 ha este suprafață înscrisă în cartea funciară. În tabelul nr. 1 sunt redate suprafețele preluate de către ANPA de la ADS, suprafețele retrocedate sau vândute, precum și suprafața intabulată în numele statului român.

Județ	Suprafețele de teren primite de la ADS ha	Suprafețele de teren primite prin HG 601/2006 și OUG100/ 2011 ha	Suprafețele de teren retrocedate ha	Suprafețele de teren vândute ha	Suprafețele de teren date prin OUG 20/2019 ha	Suprafețele de teren existente în patrimoniu august 2020 ha	Suprafețele de teren înscrise în cartea funciară ha
Alba	202.30	0.00	0.00	0.00	0.00	202.30	0
Arad	955.47	0.00	0.00	0.00	0.00	955.47	0
Bacău	198.29	0.00	55.22	0.00	0.00	143.07	0
Bihor	1,354.14	0.00	0.00	1,343.33	0.00	10.81	0
Bistrița-Năsăud	134.02	0.00	0.00	0.00	0.00	134.02	0
Botoșani	2,780.60	0.00	1.04	0.00	0.00	2,779.56	1,077.977
Brăila	8,308.88	0.00	0.00	0.00	0.00	8,308.88	2,881.053
Brașov	418.32	0.00	0.00	0.00	0.00	418.32	361.7206
București	14.65	0.00	0.00	0.00	0.00	14.65	3.5
Buzău	2,707.15	0.00	529.56	0.00	0.00	2,177.59	395.9657
Călărași	2,821.21	0.00	0.00	0.00	0.00	2,821.21	1,088.55
Carăș-Severin	127.73	0.00	0.00	0.00	0.00	127.73	0
Cluj	921.56	0.00	45.34	0.00	0.00	876.22	0
Constanța	11,818.96	51.23	0.00	0.00	41.23	11,828.96	7,968.773
Dolj	3,998.00	0.00	206.53	0.00	0.00	3,791.47	1020.21
Dâmbovița	657.28	0.00	0.50	0.00	0.00	656.78	126.7874
Galați	3,940.68	0.00	0.00	0.00	0.00	3,940.68	0
Giurgiu	1,299.85	0.00	0.00	0.00	0.00	1,299.85	519.1494
Ialomița	1,934.04	0.00	20.00	0.00	0.00	1,914.04	17.5137
Iași	3,213.79	0.00	0.00	234.37	0.00	2,979.42	448.0757
Ilfov	1,075.20	0.00	0.00	0.00	0.00	1,075.20	300.3962
Mehedinți	1,109.46	0.00	0.00	0.00	0.00	1,109.46	0

Mureș	1,032.68	0.00	0.00	0.00	0.00	1,032.68	311.0409
Neamț	504.76	0.00	0.00	0.00	0.00	504.76	0
Olt	19.00	0.00	0.00	0.00	0.00	19.00	18.9859
Prahova	803.98	0.00	0.00	0.00	0.00	803.98	520.9563
Sălaj	158.68	0.00	0.00	0.00	0.00	158.68	0
Satu-Mare	779.22	0.00	0.00	0.00	0.00	779.22	184.46
Sibiu	672.12	0.00	0.00	0.00	0.00	672.12	58.701
Suceava	654.38	0.00	0.00	0.00	0.00	654.38	34.1329
Teleorman	1,520.36	0.00	19.40	0.00	0.00	1,500.96	448.1873
Timiș	683.20	0.00	0.00	0.00	0.00	683.20	363.1548
Tulcea	2,054.63	0.00	0.00	0.00	0.00	2,054.63	513.1659
Vâlcea	57.04	0.00	0.00	0.00	0.00	57.04	57.04
Vaslui	1,190.23	0.00	0.00	0.00	0.00	1,190.23	814.4
Vrancea	1,325.16	0.00	0.00	0.00	0.00	1,325.16	883.4437
TOTAL	61,447.01	51.23	877.58	1,577.70	41.23	59,001.73	20,417.34

Din suprafața deținută/administrată de către ANPA, o suprafață de 28.208 ha este concesionată, 11.823 ha în regiunea Sud-Est și cca. 6.000 ha în regiunile Nord-Est și Sud-Muntenia. Diferența de suprafață este neconcesionată, aflându-se în plin proces de evaluare din punct de vedere al documentelor necesare pentru a fi concesionate (n.r. carte funciară), conform OUG 57/2019.

Din totalul suprafeței neconcesionate de către ANPA, ce formează amenajări piscicole, mai mult de jumătate se află în regiunea Sud-Est, cca. 14.000 ha, urmată de regiunea Sud-Vest cu cca. 4.000 ha și regiunile Nord-Est și Sud-Muntenia cu cca. 2.500 ha (figura nr.3). Totodată, o suprafață de cca. 3.128 ha, ce se află în regiunea sud-est (nu intră în cele 11.823 ha), mai exact în Parcul Natural Balta Mică a Brăilei nu reprezintă amenajări piscicole, ci sunt habitate piscicole naturale ce erau exploatate în trecut de către Întreprinderea piscicolă Brăila și ulterior de SC Vermatta SA prin pescuit. Aceste suprafețe trebuie redade în circuitul natural, respectiv realizarea unor investiții care să le readucă la statutul inițial de zone de reproducere și creștere naturală a peștelui.

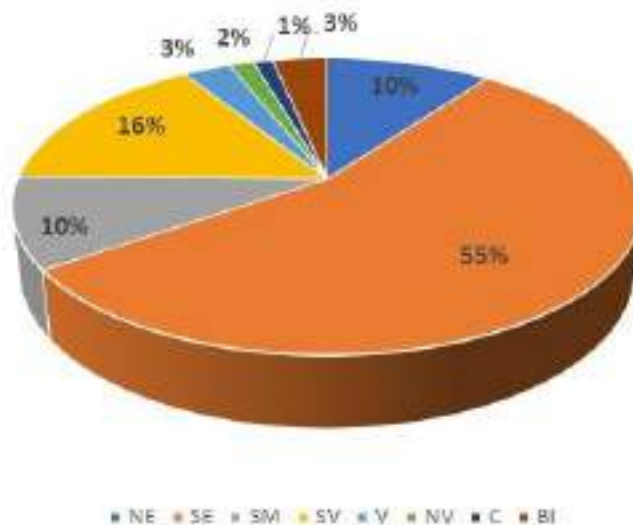

Figura nr.3 - Ponderea suprafețelor neconcesionate de către ANPA, pe regiuni de dezvoltare

Din suprafața de cca. 135.000 de ha aferentă amenajărilor piscicole, cca. 62% sunt suprafețe ce se suprapun ariilor naturale protejate Natura 2000 (cca. 83.000 ha). Practic, toate amenajările piscicole din județul Tulcea se suprapun ariilor naturale protejate Natura 2000, reprezentând 41.403 ha.

Numărul de unități licențiate a variat nesemnificativ în ultimii ani, trendul fiind unul crescător din 2016 și până în 2020. Astfel, dacă în anul 2016 se înregistrau un număr de 634 de unități licențiate, în anul 2020 regăsim un număr de 735 de unități licențiate.

Numărul de unități active versus cele inactice (din diferite motive: pe uscat, litigii judecătorești etc.) din totalul unităților licențiate, a urmat inversul trendului acestora din urmă, adică unitățile active au scăzut iar cele inactice au crescut. Procentual, numărul unităților active a scăzut de la 95% în anul 2016 până spre cca. 90% în anul 2019.

Până în 1990, suprafața totală amenajată pentru acvacultură din Delta Dunării a ajuns la 43,962 ha din care, din punct de vedere juridic, 4.370 ha sunt în domeniu public de interes național în administrarea Administrației Rezervației Biosferei Delta Dunării (A.R.B.D.D.), 60 ha sunt în domeniul public de interes național în administrarea Agenției Domeniilor Statului (ADS), 37,192 ha sunt în domeniul public de interes județean în administrarea Consiliului Județean Tulcea, 6,710 ha sunt domeniu public de interes local în administrarea Consiliilor Locale din Crișan (4.492 ha), Murighiol (1,839 ha), Maliuc (137 ha), C.A.Rosetti (224 ha) și Sarichioi (18 ha).

Situația suprafețelor amenajate pentru acvacultură în
 Rezervația Biosferei Delta Dunării, județul Tulcea

Nr. crt.	Denumirea amenajării piscicole/UAT	Suprafață ha	Domeniu public de interes local	Domeniu public de interes județean
1.	Babadag / orașul Babadag	1,800	-	1,800
2.	Lunca / comuna Ceamurlia de Jos	1,070	-	1,070
3.	Chilia I / comuna Chilia Veche	2,230	-	2,230
4.	Chilia II - Hreblea / comuna Chilia Veche	720	-	720
5.	Caraorman / comuna Crișan	x 60	-	-

6.	Ceamurlia I / comuna Crișan	2,900	2,900	-
7.	Ceamurlia II - Sarica / comuna Crișan	600	600	-
8.	Obretin I / comuna Crișan	2,683	375	2,308
9.	Obretin II / comuna Crișan	617	617	-
10.	Popina / comuna C.A. Rosetti	6,400	224	6,176
11.	6 Martie / comuna Jurilovca	1,050	-	1,050
12.	Litcov / comuna Maliuc	700	-	700
13.	Maliuc / comuna Maliuc	452	137	315
14.	Rusca / comuna Maliuc	2,615	-	2,615
15.	Carasuhut / comuna Mahmudia	220	-	220
16.	Grădina Olandezului / comuna Mahmudia	265	-	265
17.	Topraichioi / comuna Mihai Bravu	240	-	240
18.	Dranov - ghiol / comuna Murighiol	2,270	-	2,270
19.	Dunavăț I / comuna Murighiol	1,505	1,505	-
20.	Dunavăț II / comuna Murighiol	^{xx} 1,575	-	1,575
21.	Independența - Murighiol / comuna Murighiol	2,260	334	1,926
22.	Perișor / comuna Murighiol	1,350	-	1,350
23.	Periteașca / comuna Murighiol	1,709	-	1,709
24.	Sarinasuf / comuna Murighiol	590	-	590
25.	Stipoc / comuna Pardina	1,344	-	1,344
26.	Holbina I / comuna Murighiol	^{xxx} 1,270	-	1,270
27.	Holbina II / comuna Murighiol	^{xxx} 3,065	-	3,065
28.	Enisala / comuna Sarichioi	420	-	420
29.	Tăuc / comuna Sarichioi	331	18	313
30.	Iazurile / comuna Valea Nucarilor	1,651	-	1,651
	Total	43,962	6,710	37,192

^x Suprafața amenajării piscicole Caraorman de 60 ha este domeniul public de interes național în administrarea ADS în cadrul Institutului Național de Cercetare-Dezvoltare Delta Dunării

^{xx} Din amenajarea Dunavăț II eleșteele 3 și 4 au fost renaturate în suprafață de 1.260 ha

^{xxx} Amenajările piscicole Holbina I și Holbina II sunt amenajări renaturate, 4.335 ha, incluse în domeniul public de interes național, administrate de ARBDD

Înainte de 1990, funcționarea amenajărilor piscicole s-a desfășurat cu rezultate sub așteptări datorită, în principal, imposibilității aplicării cu eficiența dorită a tehnologiilor de creștere stabilite prin documentațiile de fundamentare în bazine de creștere cu suprafețe foarte mari, cu sisteme de alimentare cu apă și de golire necorespunzătoare, fără asigurarea furajelor, a dotărilor tehnice sau a forței de muncă necesare.

Situația rezultatelor economice a amenajărilor piscicole s-a agravat și mai mult după 1990, când activitatea acestora a început să se confrunte cu cerințele funcționării economiei de piață și a reconsiderării costurilor de producție, precum și cu managementul necorespunzător al noilor societăți comerciale formate în domeniu. În continuare nu au fost alocate fonduri pentru modernizarea bazinelor piscicole, refacerea digurilor și a lucrărilor hidrotehnice degradate, costurile de exploatare au crescut foarte mult în special datorită creșterii cheltuielilor pentru energie electrică, pentru apă, pentru furaje, pentru forța de muncă, în timp ce producțiile obținute au

rămas foarte mici, sub 100 kg/ha fără posibilitatea de a acoperii costurile de producție. Ca urmare, o mare parte din bazine piscicole au rămas neutilizate pentru piscicultură fiind abandonate sau au fost folosite pentru alte scopuri și în special pentru agricultură sau creșterea animalelor. Astfel, începând cu anul 2019 pe o suprafață de 5.400 ha terenuri piscicole se practică culturile agricole, cu acordul deținătorului, reprezentând 5 amenajări piscicole: AP Litcov, AP Rusca, AP Maliuc, AP Stipoc și parțial AP Chilia I.

Amenajările piscicole din Delta Dunării, din domeniu public de interes județean, aflat în administrarea Consiliului Județean Tulcea sunt concesionate unor societăți comerciale, prin licitații publice, pe perioade variabile de 10 - 49 ani. Suprafața concesionată cuprinde eleșteele de creștere pește consum, eleșteele de creștere puiet, bazinele de iernat, digurile de incintă și de compartimentare, instalațiile hidrotehnice și de exploatare, stațiile de pompare, sediile de ferme și anexele aferente acestora. Suprafața totală concesionată în prezent este de 22.523,01 ha.

Situația utilizării terenurilor în amenajările piscicole din
 Rezervația Biosferei Delta Dunării, aflate în administrarea CJ Tulcea

Nr. crt.	Amenajare piscicolă /concesionar	Nr contract	Durata contract ani	Data expirării	Suprafața concesionata ha	Observatii
0	1	2	3	4	5	7
1	A.P.Babadag				2,080.00	
1.1	SC EUROFISH SRL Babadag	290/1999	49	01.05.2049	2,080.00	
2	A.P.Enisala				141.50	
2.1	S.C. CEREAL FIELD PRODUCTION S.R.L Enisala	441/2018	10	27.12.2028	141.50	
3	A.P.Topraichioi				240.00	
3.1	SC ECODELTA S.A.Babadag	33/2001	30	01.12.2030	240.00	
4	A.P.Tauc				279.00	
4.1	SC MON-AL SRL Babadag	289/1999	49	01.10.2048	262.00	
4.2	SC PIG-COM SRL Satu-Nou	181/2011	10	01.07.2021	17.00	
5	A.P. Murighiol				2,073.68	
5.1	SC DELTA SAMITUR SRL Dunăvățu de Jos	138/2002	30	14.10.2032	87.60	
5.2	AP Murighiol				1,546.90	reluare licitație litigiu recuperare sume
5.3	SC PASIROM INTERACTIV SRL Bucuresti	286/2015	10	12.10.2025	299.18	
5.4	S.C. AQUA VICINA S.R.L.Tulcea	138/06.05.2019	10	06.05.2029	140.00	

Nr. crt.	Amenajare piscicolă /concesionar	Nr contract	Durata contract ani	Data expirării	Suprafața concesionată ha	Observatii
0	1	2	3	4	5	7
6	A.P.Dranov				2,454.00	
6.1	AG Moorkens Patrimonium SRL Viforâta, jud. Dâmbovița	33/2017	10	28.02.2027	2,454.00	litigiu recuperare sume
7	A.P. Perisor				1,379.73	
7.1	SC MEC TRIP SRL București	99/2002	30	24.06.2032	1,379.73	
8	A.P.Periteasca				1,713.80	
8.1					1,713.50	procedură în lucru reluare licitație
9	A.P.Dunavăț I				1,505.00	
9.1	SC ADADELTA TURISM SRL Murighiol	154/2000	30	01.12.2030	1,505.00	
10	A.P.Dunavăț II				1,480.00	
10.1	S.C. Agri Delta Serv S.R.L. Ferma Dunavăț II	308/2014	10	31.08.2024	1,480.00	
11	A.P.Grădina Olandezului-amenajare nefinalizată				265.00	
11.1	SC ETALON CQ SRL Snagov	140/2000	30	01.01.2030	265.00	
12	A.P. Carasuhat II-amenajare nefinalizată				220.00	
12.1	SC LARS SRL Mahmudia	82/2000	30	01.07.2030	220.00	
13	A.P. Iazurile				1,640.00	
13.1	SC ECODANUBE SRL Tulcea	77/2000	30	01.04.2029	496.00	
13.2	SC ALFAROM COM SRL Tulcea	100/2003	49	09.06.2052	316.00	
13.3	SC ROMPESC IMPEX SRL Galați	18/2001	30	01.12.2030	78.00	
13.4	SC SIMBOLIC SRL Tulcea	131/2002	30	01.10.2032	302.00	
13.5	S.C.DELTA PIKE&PIKE SRL Tulcea	4/2015	10	04.01.2025	158.00	
					290.00	procedură în lucru / litigiu nepredare teren
14	A.P.Litcov				700.00	
14.1	SC PISCICOLA SA Tulcea	400/2010	10	01.11.2020	700.00	schimbare categorie de folosință
15	A.P. Rusca				2,611.55	
15.1	SC PISCICOLA SA	28/2004	30	01.03.2033	434.00	schimbare

MINISTERUL AGRICULTURII ȘI DEZVOLTĂRII RURALE
AGENȚIA NAȚIONALĂ PENTRU PESCUIT ȘI ACVACULTURĂ

Nr. crt.	Amenajare piscicolă /concesionar	Nr contract	Durata contract ani	Data expirării	Suprafața concesionată ha	Observatii
0	1	2	3	4	5	7
	Tulcea					categorie de folosință
15.2	SC TORGAI SRL Tulcea	153/2000	30	01.12.2030	111.00	
15.3	SC PISCICOLA SA Tulcea	29/2004	30	01.03.2033	257.00	
15.4	SC PISCICOLA SA Tulcea	11/2004	30	31.12.2033	305.00	
15.5	SC PISCICOLA SA Tulcea	25/2005	30	01.02.2035	233.00	
15.6	SC PROIECT CONSTRUCT SRL Tulcea	136/2002	30	15.10.2032	152.00	
15.7	SC CONSTANT PROD SRL Tulcea	19/2001	30	01.12.2031	416.00	
15.8	SC PROMEX SRL Tulcea	35/2001	49	01.03.2050	402.00	
15.9	SC PASAJ COMALIM SRL Maliuc	31/2010	10	01.02.2020	64.55	
15.10	SC PASAJ COMALIM SRL Maliuc	32/2010	10	01.02.2020	160.00	
15.11	SC GITA GROUP SRL Tulcea	86/2003	49	01.07.2050	77.00	
15.12	SC CORAL SRL Tulcea (Mila 35)	66/2002	49	30.04.2051	2.28	
16	A.P. Lunca				1,075.00	
16.1	SC PISCICOLA TOUR AP LUNCA SRL Jurilovca	87/2002	10	31.05.2032	839.00	
16.2	SC STUPINA SRL Jurilovca	59/2001	30	01.07.2031	236.00	
17	A.P. Sarinasuf				703.00	
17.1	SC PISCICOLA SRL Sarinasuf	367/2011	10	01.10.2021	703.00	litigiu neplată redevență societate in insolvență
18	A.P.6 Martie				1,050.00	
18.1	SC VICKI POND SRL Jurilovca	47/2001	30	01.04.2031	420.00	
18.2	SC HER&STRA CYPRINUS SRL Jurilovca	48/2001	30	01.04.2031	630.00	
19	A.P. Maliuc				315.00	
19.1	SC EURODELTA DANUBE SRL Bucuresti	13/2006	44	31.03.2049	315.00	schimbare categorie de folosință
20	A.P.STIPOC				1,344.00	

Nr. crt.	Amenajare piscicolă /concesionar	Nr contract	Durata contract ani	Data expirării	Suprafața concesionată ha	Observatii
0	1	2	3	4	5	7
20.1	SC IRA INVEST SRL Tulcea	30/2002	30	12.03.2032	1,344.00	schimbare categorie de folosință
21	A.P.OBRETIN				2,109.50	
21.1	SC OBRETIN SRL Tulcea	135/2003	49	31.12.2051	2,109.50	
22	A.P.CHILIA I				2,319.87	
22.1	S.C. FRAȚII CALCIU S.R.L. Mahmudia	10/2015	10	14.01.2025	431.50	schimbare categorie de folosință
22.2	SC ELDORADO SRL Galati	1/2019	10	03.01.2029	1,085.00	
22.3	SC GIP-EST SRL Iași	370/2018	10	26.11.2028	420.37	
22.4	SC MASIVA SRL Tulcea	10/2004	30	31.12.2033	383.00	
23	A.P. CHILIA II-Hreblea				720.00	
23.1	SC MASIVA SRL Tulcea	49/2001	30	01.03.2031	55.00	
23.2	SC MASIVA SRL Tulcea	9/2004	30	01.03.2034	665.00	
24	A.P. POPINA				6,492.59	
24.1	EC 21				1,567.59	procedură în lucru litigiu nepredare teren
24.2	EC 22				1,868.87	procedură reluare licitație litigiu nepredare teren
24.3	S.C.Piscicola Sofia& Gabriel SRL București	159/2018	10	09.05.2028	409.00	
24.4	SC Gelmin SRL Bucuresti	57/2000	30	31.03.2032	96.00	
24.5	SC Gelmin SRL Bucuresti	81/2000	30	01.07.2030	636.30	
24.6	SC Selpop Fish SRL Bucuresti	9/2008	30	01.01.2038	351.86	
24.7	SC Selpop Fish SRL Bucuresti	131/2008	30	01.04.2038	385.54	
24.8	SC Selpop Fish SRL Bucuresti	299/2014	10	31.07.2024	441.43	
24.9	SC Ecoturism Delta Dunării SRL Bucuresti	250/2007	30	01.01.2038	736.00	
	TOTAL				34,912.22	

Amenajările piscicole din Delta Dunării se confruntă actualmente cu aspecte negative în privința aplicării tehnologiilor clasice de creștere a peștelui prin neasigurarea condițiilor optime pentru aplicarea tehnologiilor de exploatare omologate datorită lipsei condițiilor elementare pentru alimentare și recircularea apei din eleștee, administrarea furajelor, îngrășămintelor chimice/organice, asigurarea unor condiții hidrologice și hidrobiologice minime (nivel de apă pe platforma eleșteelor, grad înalt de invadare cu macrofite acvatice, neefectuarea analizelor chimice ale apei).

În majoritatea amenajărilor piscicole din Delta Dunării unele etape strict necesare aplicării corecte a tehnologiilor piscicole curente sunt eliminate, astfel încât cele mai multe amenajări practică o piscicultură în regim semi-intensiv, cu populări cu material biologic în special din speciile de pești din complexul est-asiatic sau chiar o creștere a peștelui în regim natural, cu o simplă inundare gravitațională în primăvară prin deschiderea călugărilor de alimentare-recirculare-evacuare, eliminându-se fazele de administrare a amendamentelor, îngrășămintelor, furajelor etc. În aceste condiții nu mai pot fi respectate formulele de populare din tehnologii, obținându-se în final un amestec de specii cu multe asemănări regimului liber de creștere.

Situația fermelor salmonicole din România, anul 2021*

Județul	Crescătorii	Crescătorii suprafață (ha)	Pepiniere	Pepiniere suprafață (ha)	Total	
					Amenajări	Suprafață
Alba	3	1.88	2	0.06	5	1.94
Arad	-	-	-	-	0	0
Argeș	8	8.21	10	0.99	18	9.2
Bacău	3	3.16	3	0.18	6	3.34
Bihor	17	4.77	6	0.11	23	4.88
Bistrița Năsăud	11	3.32	4	0.42	15	3.74
Botoșani	-	-	-	-	0	0
Brăila	-	-	-	-	0	0
Brașov	11	3.79	9	0.95	20	4.74
București	-	-	-	-	0	0
Buzău	1	1.5	1	0.02	2	1.52
Călărași	-	-	-	-	0	0
Caraș Severin	5	1.09	5	0.64	10	1.73

Cluj	2	2.36	2	0.87	4	3.23
Constanța	-	-	-	-	0	0
Covasna	1	0.76	1	0.83	2	1.59
Dâmbovița	2	0.51	2	0.25	4	0.76
Dolj	1	0.58	0	0	1	0.58
Galați	-	-	-	-	0	0
Giurgiu	-	-	-	-	0	0
Gorj	5	4.21	5	3.13	10	7.34
Harghita	14	8.82	5	2.51	19	11.33
Hunedoara	5	16.12	3	0.36	8	16.48
Ialomița	-	-	-	-	0	0
Iași	-	-	-	-	0	0
Ilfov	-	-	-	-	0	0
Maramureș	13	2.13	9	0.32	22	2.45
Mehedinți	2	0.63	2	0.07	4	0.7
Mureș	4	1.35	1	0.002	5	1.352
Neamț	2	0.88	2	1.81	4	2.69
Olt	1	2.9	1	0.04	2	2.94
Prahova	7	3.19	6	0.59	13	3.78
Sălaj	2	1.22	2	0.12	4	1.34
Satu Mare	-	-	-	-	0	0
Sibiu	4	1.16	3	0.12	7	1.28
Suceava	9	1.64	6	0.16	15	1.80
Teleorman	-	-	-	-	0	0
Timiș	2	0.49	1	0.08	3	0.57
Tulcea	-	-	-	-	0	0
Vâlcea	4	1.71	3	1.01	7	2.72
Vaslui	-	-	-	-	0	0
Vrancea	1	2.48	0	0	1	2.48
TOTAL GENERAL	140	80.85	94	15.32	234	96.17

*conform datelor din RUA la 28.06.2021

Salmonicultura reprezintă ramura pisciculturii care se ocupă strict de cultura intensivă a unor specii din familia salmonidelor (păstrăv indigen, curcubeu, fântânel, lipan, lostriță) destinate consumului uman sau pentru repopularea apelor de munte, în România, această ramură este în continuă dezvoltare.

La momentul actual, unitățile salmonicole din România au ca și obiect de exploatare, în principal, următoarele specii: păstrăvul curcubeu (*Oncorhynchus mykiss*), păstrăvul fântânel (*Salvelinus fontinalis*) și păstrăvul indigen (*Salmo trutta fario*).

Acvacultura marină are o dezvoltare relativ recentă în Marea Neagră și în mod deosebit la litoralul românesc. În ciuda tuturor dificultăților, există dorința de dezvoltare regională în perspectivă, atât din punct de vedere științific, cât și tehnologic. Rezultatele evaluărilor dovedesc că marile piedici în dezvoltarea mariculturii în România sunt datorate atât condițiilor naturale, tradițional instabile, riscurilor financiare ridicate, eroziunii, vulnerabilității și lipsei zonelor adăpostite, dar mai ales lipsei de atractivitate pentru companiile de profil.

Maricultura offshore românească este condiționată de realizarea unor echipamente marine care să reziste condițiilor hidrometeorologice specifice Mării Negre. Particularitățile condițiilor hidrologice din zona litoralului românesc al Mării Negre sunt determinate, într-o foarte mare măsură, de specificul principalilor factori meteorologici: vânturile și temperatura aerului, sub a căror influență se află. Regimul vânturilor este determinat de activitatea principalelor centre de acțiune, anticlonul euroasiatic (iarna) și anticlonul azoric (vara), cât și de existența circulației locale. Vânturile de la litoralul românesc au, în general, un caracter foarte instabil (continuitatea unui anumit tip de circulație se încadrează între 6 - 24 ore), numai în cazul vânturilor puternice direcția rămâne constantă mai multe zile în șir. Totuși, din analiza înregistrărilor multianuale, rezultă clar dominația și intensitatea mai mare a vânturilor din sectorul nordic ($V_{max} 6,6 \text{ m/s NNE}$).

Regimul termic al apei marine din zona costieră variază în limite foarte largi, datorită oscilațiilor sezoniere foarte mari ale temperaturii aerului. În iernile excesiv de reci, temperatura apei marine coboară până la punctul de îngheț (care reprezintă $0,5^\circ\text{C}$ la o salinitate de 10S/000, $0,8^\circ\text{C}$ la o salinitate de 15 S/000 și -1°C la o salinitate de 18 S/000), în timp ce, în verile foarte călduroase, se întâlnesc valori ale temperaturii apei marine până la 27°C . Unul dintre cei mai importanți factori hidrologici în crearea particularităților zonei costiere a Mării Negre îl reprezintă regimul curenților marini. Acțiunea combinată a mai multor factori, și anume: dominația vânturilor din sectorul nordic, aportul mare de ape dulci fluviale din partea nord vestică a Mării Negre, diferența de densitate dintre nord-vestul și sud-vestul Mării Negre, evacuarea surplusului de ape prin Bosfor, forța Coriolis etc., determină existența, în zona litoralului românesc, a unui curent general de la nord către sud, care reprezintă ramura vestică a curentului ciclonal general ce se întâlnește de-a lungul țărmului întregului bazin pontic.

Pentru litoralul românesc al Mării Negre, până la maximum 20 - 30 m adâncime, zona pretabilă în mod deosebit pentru maricultură, regimul curenților marini este determinat în cea mai mare măsură de direcția și viteza vânturilor. Orientarea litoralului de la nord spre sud contribuie la devierea în lungul litoralului a curenților cu direcția spre țărm, favorizând dominația curenților paraleli cu linia țărmului din direcția nord. Influența vânturilor asupra curenților marini demonstrează clar că, în raport cu vânturile dominante, la litoralul românesc se întâlnesc în unele zone și perioade curenți atât de suprafață, cât și în masa apei. Ei pot atinge la suprafață viteze apreciabile, între $0,7 - 1,5 \text{ m/s}$, care scad în raport cu creșterea adâncimii apei.

Deși condițiile de practicare a acvaculturii nu sunt tocmai ideale, majoritatea parametrilor considerați se încadrează la „mediu”, ceea ce demonstrează viabilitatea unei astfel de activități. Principalii factori limitativi identificați sunt lipsa zonelor adăpostite, furtunile și temperaturile scăzute pe timpul iernii, care pot periclita producția.

În România au existat încercări ale unor companii de profil interesate în a realiza atât cultivarea midiilor și stridiilor triploide non-indigene în instalații long-line de mici dimensiuni, cât și a calcanului în instalații terestre de tip recirculant (RAS) cu apă marină. Însă, legislația inadecvată și lipsa de fonduri necesare investițiilor au dus la stagnarea activității de maricultură. În spațiul marin românesc a funcționat doar o societate privată (SC Maricultura SRL), având ca obiect creșterea midiilor (*Mytilus galloprovincialis*), cu o producție anuală de doar câteva tone. Această firmă a depus eforturi pentru introducerea în amenajare a stridiei japoneze (*Crassostrea gigas*), aclimatizată cu sprijinul INCDM "Grigore Antipa" - Constanța. În prezent, activitatea fermei este sistată din motive administrativ-legislative, compania fiind în insolvență.

1.3.2. Stadiul investițiilor în acvacultură

Investițiile realizate în sectorul de acvacultură, în ultimii ani, s-au realizat fie din fonduri proprii, fie prin intermediul fondurilor europene unde, pe lângă sumele nerambursabile și beneficiarii au investit 40% din valoarea investițiilor, în cazul celor pe POP 2007 - 2013 și 50% în cazul celor prin POPAM 2014 - 2020. În ultimii ani, datorită introducerii mecanismului aportului în natură, în cazul proiectelor POPAM 2014 - 2020, sumele investite de către beneficiari s-au situat mult sub 50% din sumele nerambursabile.

Abia în perioada 2016 - 2019 s-au resimțit în sectorul de acvacultură proiectele implementate prin intermediul programului POP 2007 - 2013, astfel că în cadrul acestui plan strategic se vor lua în considerare efectele proiectelor implementate în cadrul programului POPAM 2014 - 2020.

Analiza comparată a investițiilor în acvacultură pe cele două programe de finanțare POP 2007-2013 vs POPAM 2014-2020 arată o creștere a producției de păstrăv.

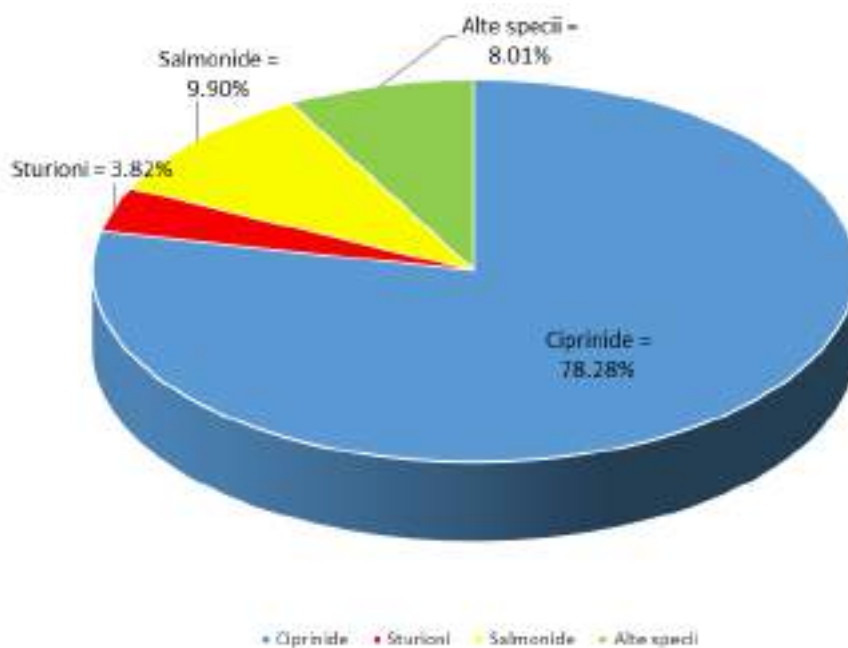

Figura nr.4 - Structura producției pe specii, aferente proiectelor din cadrul POP 2007 - 2013

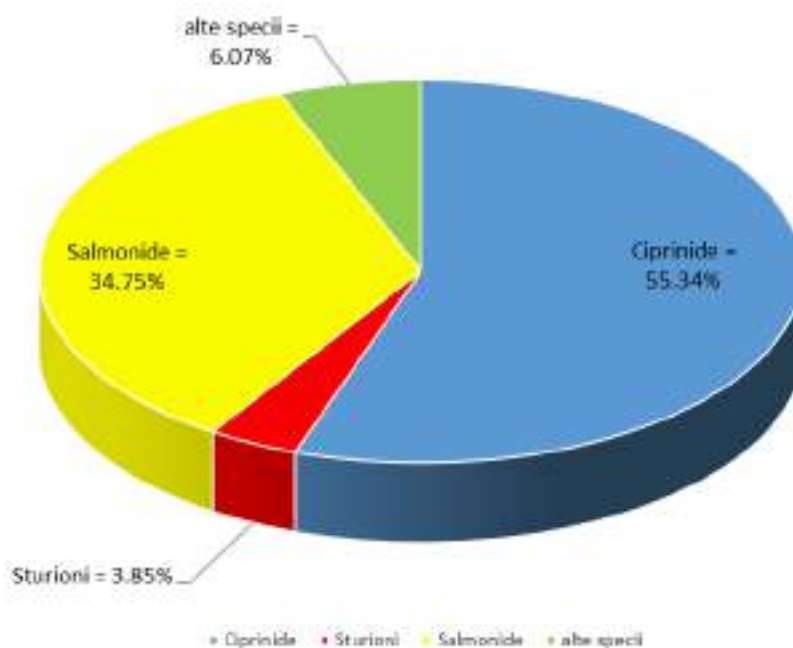

Figura nr.5 - Structura producției pe specii, aferente proiectelor din cadrul POP 2014 - 2020

Se poate observa faptul că structura producției obținute din proiectele finanțate s-a modificat semnificativ în ceea ce privește salmonidele, a căror pondere a crescut de la 9,9% la 34,75% (figura nr.6).

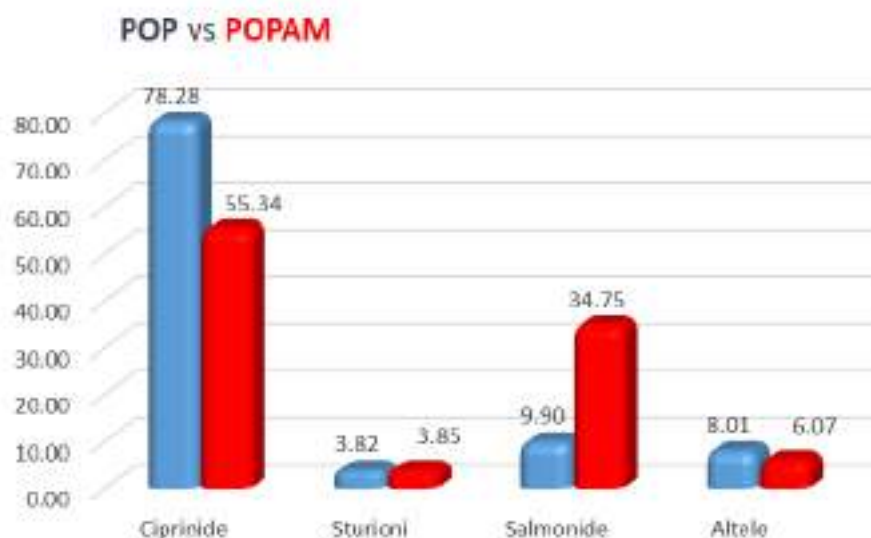

Figura nr.6 - Structura producției pe specii între cele două programe de finanțare

Din punct de vedere cantitativ investițiile în cadrul celor două programe de finanțare este prezentată în figura de mai jos.

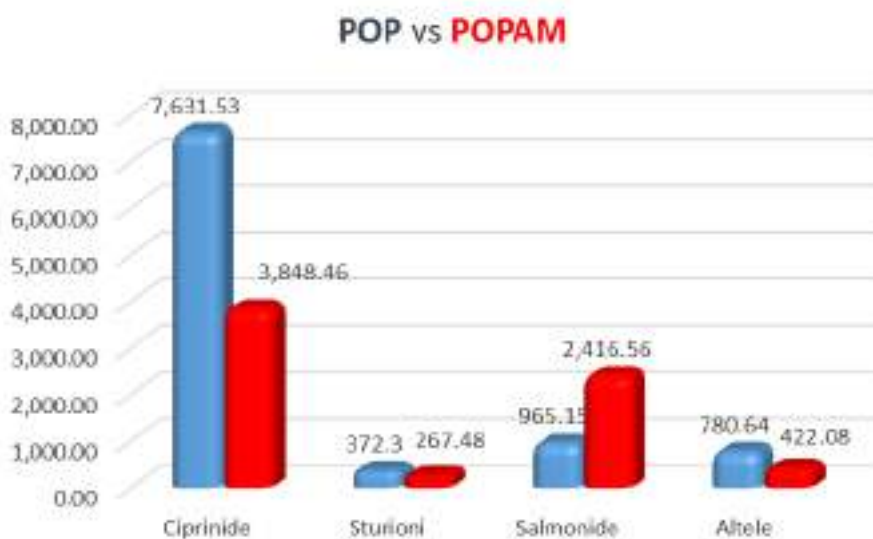

Figura nr.7 - Structura cantitativă a producției pe specii între cele două programe de finanțare

Din punct de vedere al tipului de investiții, în figura nr.8 se poate observa faptul că numărul unităților nou înființate a scăzut, un număr mare dintre beneficiarii investițiilor din perioada anterioară de programare beneficiind prin POPAM de noi investiții pentru modernizarea fermelor sau pentru diversificarea activității.

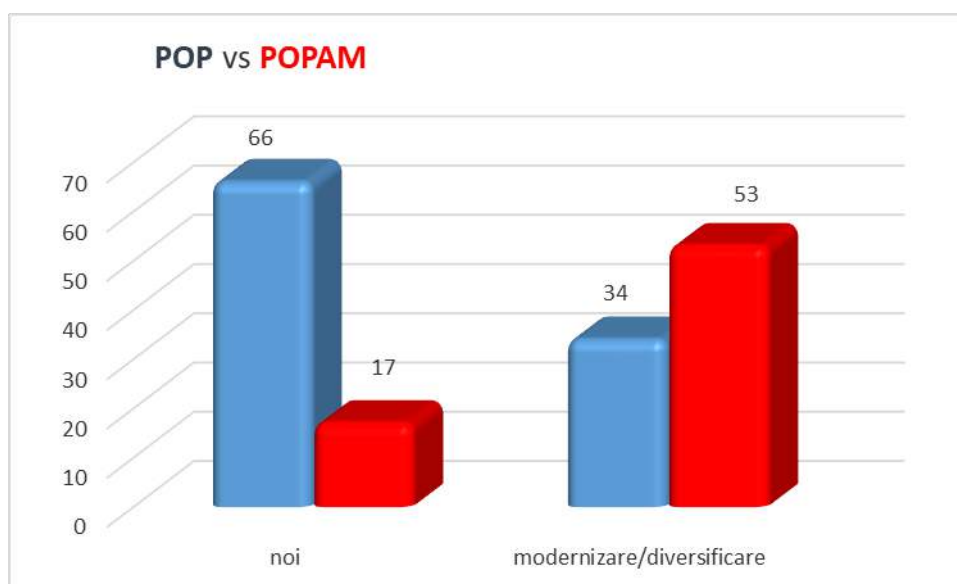

Figura nr.8 - Tipul de investiții în acvacultură realizate prin intermediul proiectelor europene

1.3.2.1 - Proiecte POP 2007 - 2013

Investițiile realizate prin proiectele POP, au determinat obținerea unei producții de 2.064 de tone prin intermediul măsurii 2.1 acțiunea 1 - Creșterea capacității de producție datorită construirii de noi exploatații piscicole, unde au fost implementate un număr de 66 de proiecte. În cadrul măsurii 2.1 acțiunea 2 - Variația producției datorită extinderii sau modernizării exploatațiilor piscicole existente, proiectele implementate în număr de 34 au determinat obținerea unei producții de 7.753 de tone.

1.3.2.2 - Proiecte POPAM 2014 - 2020

În cadrul programului POPAM, pe măsura de acvacultură se află în implementare și/sau finalizate un număr de 88 de proiecte, proiectele finalizate determinând obținerea unei producții de 1.848 de tone de pește.

În ceea ce privește tipurile de investiții finanțate prin POPAM 2014-2020, 57% sunt reprezentate de investiții pentru producție, 6% diversificare (pensuni, restaurante, comerț on-line, pescuit recreativ/sportiv), iar 37% includ atât investiții pentru producție, cât și diversificare.

1.3.2.3 - Acciza pe motorină utilizată în fermele piscicole

Odată cu apariția HG 748/2018 a fost instituită o schemă de ajutor de stat pentru reducerea accizei pentru motorina utilizată în acvacultură. Schema de ajutor de stat a pornit la drum la sfârșitul anului 2018, în ultimul trimestru, iar din anul 2019 aceasta s-a aplicat pentru întreg anul.

Astfel, pentru anul 2019 cantitatea de motorină pentru care s-a aplicat schema de ajutor de stat a fost de 265.329 l însumând o valoare de 476.242 lei, bani ce au venit în sprijinul fermierilor piscicoli. Din punct de vedere al aplicării programului, se observă un interes mai important al fermierilor din regiunea Nord-Est, cu circa 100.000 de l de motorină, ce vine în concordanță cu faptul că este regiunea cu cea mai mare producție de pește la nivel național. La polul opus, se regăsesc regiunile de dezvoltare Sud-Vest, Vest și București - Ilfov cu nicio cerere depusă în cadrul schemei de ajutor de stat, după cum se observă în figura de mai jos.

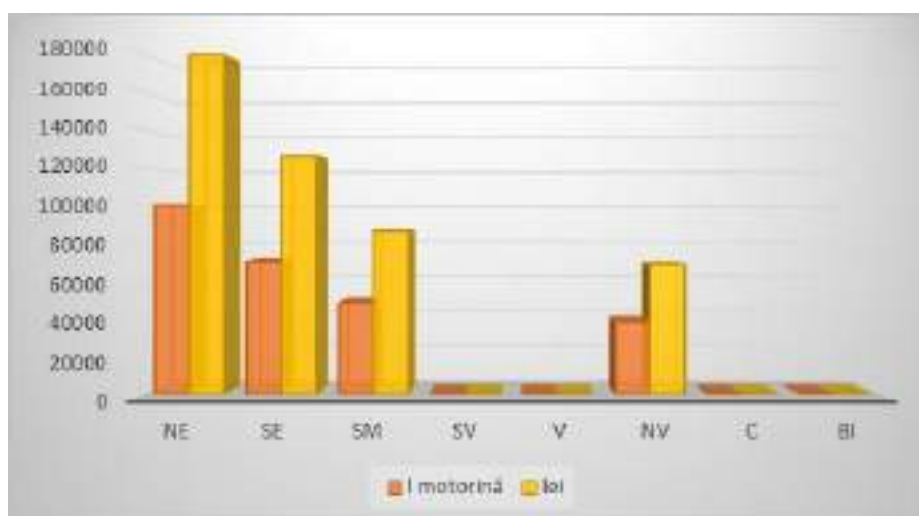

Figura nr.9 - Cantitatea de motorină accesată prin intermediul schemei de ajutor de stat

1.3.3. Performanța sectorului de acvacultură

Cantitatea de pește de consum obținută din acvacultură, la nivelul anului 2019, a fost de 12.848 tone. Din punct de vedere al speciilor cultivate, acvacultura anului 2019 este în continuare dominată de unitățile ce practică policultura speciilor de ciprinide, unele în combinație și cu specii de răpitori (somon, șalău, etc.) urmate de păstrăvii unde domină păstrăvul curcubeu. Din datele preliminare privind producția comercializată în anul 2020, nivelul producției a scăzut ușor la cca. 12.150 de tone. Pe specii scăderile mai mari sunt înregistrate la crap și novac, în timp ce la specia sânger se înregistrează o creștere. (tabelul nr.2).

Nr. Crt.	Specia de cultură	Producție 2019 - tone -	Date preliminare Producție 2020 - tone -
1	Crap	4,191	3,647
2	Novac	2,870	2,237
3	Sânger	1,465	1,743
4	Cosaș	143	178
5	Caras	975	1,120
6	Sturioni	94	84
7	Somn	53	62
8	Șalău	78	70
9	Știuca	21	16
10	Alte specii	239	229
11	Păstrăv	2,618	2,636
12	Somn african	101	128
	TOTAL	12,848	12,150

Tabel nr.2 - Volumul producției comercializate din acvacultură în anul 2019 și datele preliminare pe anul 2020, pe specii [tone]

În anul 2019, ponderea speciilor de cultură în cadrul producției raportate (figura nr.10) se observă că, în continuare crapul reprezintă principala specie de cultură (4,191 tone), alături de complexul speciilor asiatice, 2,870 tone novac și 1,465 tone sânger (tabel nr.2). Aceste specii, crescute, în mare majoritate la nivelul țării, în policultură, reprezintă peste 66 % din producția totală obținută la nivelul anului 2019. Acestea sunt urmate de producția de păstrăv, ce include păstrăvul curcubeu și păstrăvul fântanel, cu 2,618 tone și producția de caras, de 975 tone.

Din punct de vedere al distribuției pe regiuni de dezvoltare, în anul 2019 se observă că ponderea cea mai mare a producției realizate, conform datelor colectate, este reprezentată de către regiunea de dezvoltare Nord-Est cu 29 % din totalul producției naționale, urmată de regiunile de dezvoltare Sud, Sud-Est, Nord-Vest și Centru cu o pondere cuprinsă între 9 și 21 % (figura nr.11) Ponderea foarte mică a producției realizate în regiunile Sud-Vest și București-Ilfov se datorează faptului că în regiunea București - Ilfov, majoritatea amenajărilor piscicole sunt crescătorii în care se practică preponderent pescuitul recreativ.

Figura nr.10 - Ponderea speciilor de cultură în producția de consum comercializată în 2019

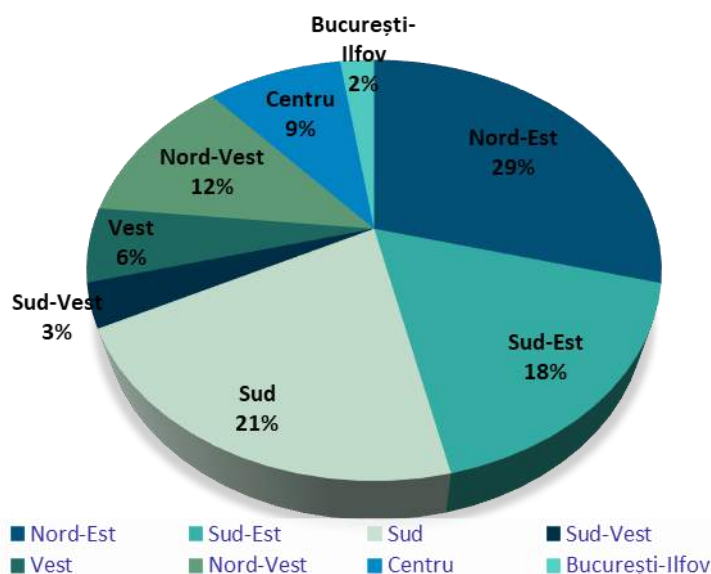

Figura nr.11 - Ponderea producției din acvacultură, la nivelul anului 2019 pe regiuni de dezvoltare

Din punct de vedere al volumului producției de consum comercializate, în ultimii ani, se observă din tabelul nr.3, că după o creștere până în anul 2016, susținută și de implementarea proiectelor realizate prin programele operaționale, creșterea a încetinit în 2017 urmată apoi chiar de o scădere a producției cu cca. 4% în anul 2018 față de anul 2017. Cel mai important aspect de remarcat este reprezentat de scăderea continuă a producției de crap, de la 4,840 tone în 2016 ajungând la cca. 3,647 tone în anul 2020 din datele preliminare.

Acest lucru s-a datorat în principal evacuării fermierilor piscicoli din cadrul lacurilor naturale sau de acumulare cu folosință piscicolă de către Administrația Națională Apele Române în vederea scoaterii la licitație pentru concesionare. Impactul a fost semnificativ ca urmare a suprafețelor mari și foarte mari ale lacurilor, în special a celor de acumulare care obțineau producții importante.

Astfel, deși prin intervenția ANAR a fost frânat ritmul de creștere a producției de acvacultură, proiectele implementate prin fonduri europene au reușit cât de cât să atenueze această scădere.

Tabel nr.3 - Volumul producției din acvacultură, pe specii [tone]

PRODUCȚIE ACVACULTURĂ 2015 - 2020						
Specia	2015	2016	2017	2018	2019	2020 (estimat)
	t	t	t	t	t	t
Crap	4,349	4,841	4,539	4,357	4,191	3,647
Novac	1,840	2,121	2,771	2,548	2,870	2,237
Sânger	1,843	2,364	1,854	1,692	1,465	1,743
Cosaș	128	96	89	164	143	178
Caras	873	883	862	730	975	1,120
Sturioni	14	35	252	53	94	84
Somn	86	48	46	28	53	62
Șalău	84	167	124	62	78	70
Știuca	42	18	20	17	21	16
Alte specii*	182	279	161	175	340	357
Păstrăv	1,542	1,597	2,078	2,476	2,618	2,636
Midii	35	25	-	-	-	-
TOTAL	11,018	12,472	12,796	12,300	12,848	12,150

* ponderea cea mai importantă este reprezentată de somnul african.

În anul 2019 se remarcă un reviriment al producției comercializate ce se bazează exclusiv pe ajungerea la maturitate a proiectelor din cadrul POP 2007-2013.

Cel mai important aspect al proiectelor finanțate și implementate a fost reprezentat de diversificarea speciilor de cultură, ceea ce a permis practic dublarea producției de păstrăv comercializată, astfel de la 1,500 de tone comercializate în anul 2015 s-a ajuns la cca. 2,618 tone în 2019. În anul 2020, în ciuda problemelor existente ce au marcat o scădere a producției comercializate, producția de păstrăv a înregistrat o creștere mică ajungând la 2,636 tone comercializate.

După tehnologiile aplicate, rezultă că: 74,40% sunt ferme tradiționale, cu creștere în bazine din pământ, 17,95% din unități aplică tehnologia de creștere în bazine din beton sau căzi, 2,22% dintre respondenți aplică tehnologia de creștere în viviere, cuști sau țarcuri, 2,22% din unități cresc peștii în sisteme recirculante, iar 3,21% în alte sisteme de creștere.

Numărul total de angajați raportat de către unitățile de acvacultură pentru anul 2020 este de 2332, din care 451 femei și 1881 bărbați (tabelul nr.4), ponderea femeilor fiind de 19,33%. Din acest eșantion, 1851 de oameni lucrează cu normă întreagă, din care 359 femei și 1492 bărbați (femeile dețin locuri de muncă în acvacultură în procent de 19,39%).

Personal	Număr total de angajați			Angajați cu norma întreagă		
	Total, din care:	Femei	Bărbați	Total, din care:	Femei	Bărbați
Număr angajați	2332	451	1881	1851	359	1492
Procentual	-	19,33	80,67	-	19,39	80,61

Tabel nr.4 - Structura de personal a sectorului de acvacultură, în anul 2020

Clasa de vârstă	15-24 ani			25-39 ani			40-60 ani			peste 60 ani		
	Total, din care:	F	B	Total, din care:	F	B	Total, din care:	F	B	Total, din care:	F	B
Personal angajați	55	9	46	549	122	427	1466	275	1191	262	45	217
Pondere a clasei de vârstă și pe sexe	2,35	16,36	83,64	23,54	22,22	77,78	62,86	18,75	81,25	11,25	17,17	82,83

Tabel nr.5 - Structura de personal funcție de vârstă și sex, în anul 2020

Clasa de vârstă	sub 20 de ani						20-30 ani						30-40 ani					
	2018			2019			2018			2019			2018			2019		
	Total, din care:	F	B	Total, din care:	F	B	Total, din care:	F	B	Total, din care:	F	B	Total, din care:	F	B	Total, din care:	F	B
Personal angajați	29	4	25	27	3	24	204	45	159	207	50	157	463	102	361	484	107	377
Pondere a clasei de vârstă și pe sexe	1,41	11,4	88,6	1,18	11,12	88,89	9,87	21,3	78,7	8,99	24,16	75,85	22,43	19,5	80,5	21,02	22,11	77,90
Clasa de vârstă	40-50 ani						peste 50 de ani											
	2018			2019			2018			2019								
	Total, din care:	F	B	Total, din care:	F	B	Total, din care:	F	B	Total, din care:	F	B						
Personal angajați	754	142	612	804	150	654	615	115	500	738	144	594						
Pondere a clasei de vârstă și pe sexe	36,51	16,4	83,6	34,91	18,66	81,35	29,78	18,5	81,5	32,05	19,52	80,49						

Tabel nr. 6 - Structura de personal funcție de vârstă și sex, 2018 - 2019

Ocuparea forței de muncă defalcată pe nivel de studii		
ciclul educațional	număr defalcat pe nivel de studii	
	2019	2020
Clasele 1-4	82	61
Clasele 5-8	375	363

Profesional	492	565
Liceal	713	750
Postliceal	85	84
Universitar	459	529

Tabel nr. 7 - Ocuparea forței de muncă defalcată pe nivel de studii, 2019 - 2020

Analizând clasele de vârstă ale angajaților care lucrează în acvacultură, rezultă că ponderea cea mai mare o dețin bărbații din intervalul de 40-50 de ani (figura nr.12).

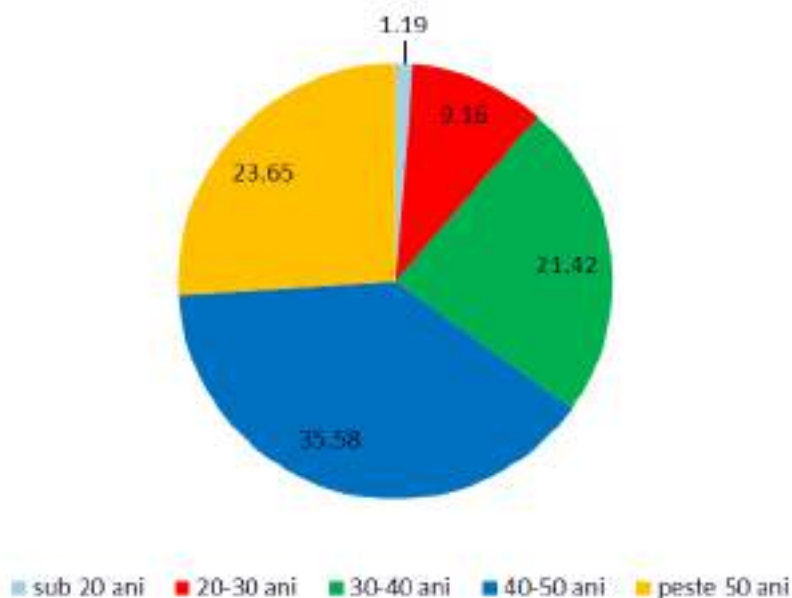

Figura nr.12 - Ponderea claselor de vârstă ale angajaților din acvacultură, în anul 2019

Personalul angajat în acvacultură nu a variat semnificativ în ultimii ani, totuși în anul 2013 față de anul 2012 înregistrându-se o pierdere de 617 locuri de muncă, iar numărul locurilor de muncă cu normă întreagă a suferit o pierdere și mai mare de 832 locuri de muncă. Cel mai mare număr de angajați a fost înregistrat în anul 2012 - 2968 persoane, iar cel mai mic număr de angajați a fost înregistrat în anul 2016, cu un număr de 2035 persoane. Conform tabelelor nr. 5 și 6 putem

observa o creștere a numărului de angajați în procent de 13% față de anul 2016, ajungând la 2332 în anul 2020.

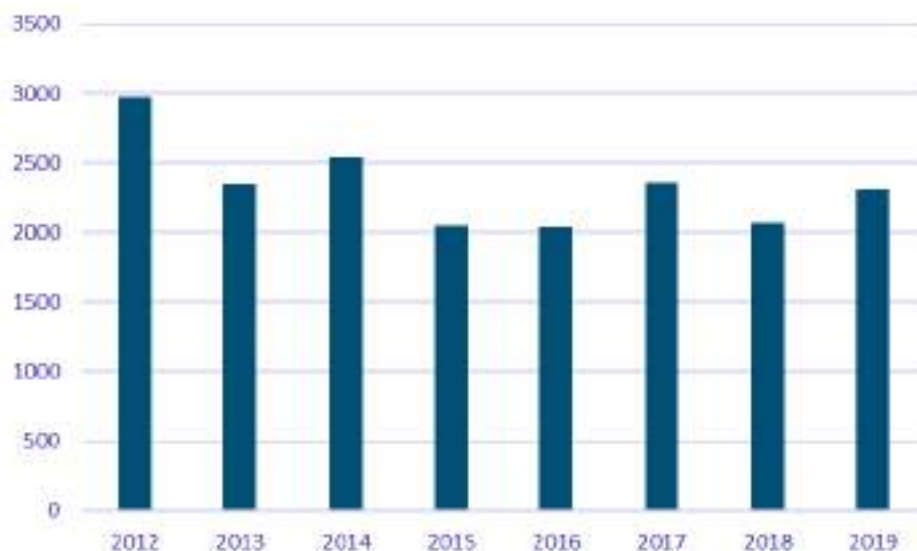

Figura nr.13 - Variația numărului de angajați în acvacultură, în perioada 2012 - 2019

Figura nr.14 - Variația numărului de angajați cu normă întreagă/normă parțială, în perioada 2012 - 2019

Din punct de vedere al cheltuielilor realizate în cadrul unei ferme piscicole, cele mai mari cheltuieli înregistrate sunt reprezentate de cheltuielile cu furajele și cheltuielile de personal. Astfel, cheltuielile cu furajele au variat în perioada 2017 - 2019 între 21% și 35% din total cheltuieli, în timp ce cheltuielile cu personalul au variat de la 21% la 27%, conform graficului de mai jos. O altă cheltuială importantă este reprezentată de achiziția de material de populare, care a variat în perioada 2017 - 2019 între 12% și 16%.

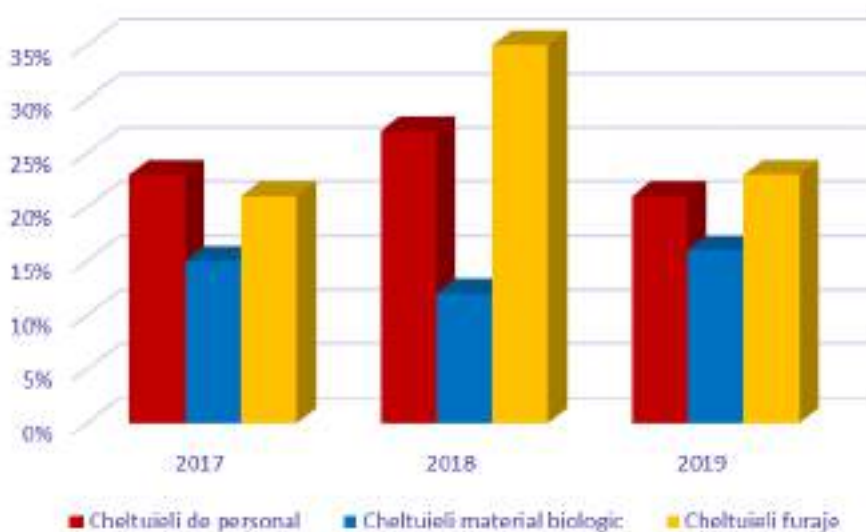

Figura nr.15 - Variația principalelor tipuri de cheltuieli dintr-o fermă piscicolă, în perioada 2017 - 2019

Una dintre importantele cheltuieli dintr-o amenajare piscicolă, în special de tip semiintensiv sau intensiv, este reprezentată de cheltuielile cu energia. Acestea nu au variat semnificativ în perioada 2017 - 2019, situându-se între 3% și 4%, lucru care arată că astăzi nu se mai respectă tehnologiile de creștere conforme, din punct de vedere al alimentării/evacuării/recirculării apei dintr-un bazin. Acest lucru este datorat și existenței sistemelor de alimentare învechite, mari consumatoare de energie, dar și costurilor legate de asigurarea apei în cazul alimentării cu apă în treptele II-III de pompare a apei în sistemul ANIF unde, ca exemplu la nivelul județului Brăila prețurile variază între 141 lei/1000mc și 393 lei/1000 mc.

1.3.4. Cadrul legal și instituțional

Cadrul legislativ pe care se sprijină sectorul de acvacultură este reprezentat atât de legislația europeană, cât și de legislația națională, prezentate în cele ce urmează.

REGULAMENTUL (UE) NR. 1380/2013 AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI din 11 decembrie 2013 privind politica comună în domeniul pescuitului, de modificare a Regulamentelor (CE) nr. 1954/2003 și (CE) nr. 1224/2009 ale Consiliului și de abrogare a Regulamentelor (CE) nr. 2371/2002 și (CE) nr. 639/2004 ale Consiliului și a Deciziei 2004/585/CE a Consiliului

Regulamentul are printre obiective garantarea că activitățile de pescuit și de acvacultură asigură condiții de mediu durabile pe termen lung și sunt gestionate de o manieră consecventă cu obiectivele de realizare de beneficii economice, sociale și de ocupare a forței de muncă și de contribuire la disponibilitatea aprovizionării cu alimente.

REGULAMENTUL (UE) NR. 508/2014 AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI din 15 mai 2014 privind Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime și de abrogare a Regulamentelor (CE) nr. 2328/2003, (CE) nr. 861/2006, (CE) nr. 1198/2006 și (CE) nr. 791/2007 ale Consiliului și a Regulamentului (UE) nr. 1255/2011 al Parlamentului European și al Consiliului PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

Regulamentul definește măsurile financiare ale Uniunii necesare pentru punerea în aplicare a politicii comune în domeniul pescuitului (PCP), a măsurilor relevante legate de dreptul mării, a dezvoltării durabile a domeniilor pescuitului și acvaculturii și a pescuitului în apele interioare și a politicii maritime integrate (PMI).

REGULAMENTUL (UE) NR. 1379/2013 AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI din 11 decembrie 2013 privind organizarea comună a piețelor în sectorul produselor pescărești și de acvacultură, de modificare a Regulamentelor (CE) nr. 1184/2006 și (CE) nr. 1224/2009 ale Consiliului și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 104/2000 al Consiliului

Obiectul acestui Regulament este de a institui o organizare comună a piețelor pentru produsele pescărești și de acvacultură („organizarea comună a piețelor”), care conține următoarele elemente: organizații profesionale, standarde de comercializare, informarea consumatorilor, norme privind concurența și cunoașterea pieței.

REGULAMENTUL (UE) 2018/848 AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI din 30 mai 2018 privind producția ecologică și etichetarea produselor ecologice și de abrogare a Regulamentului (CE)

nr. 834/2007 al Consiliului

Prezentul regulament stabilește principiile producției ecologice și instituie normele privind producția ecologică, certificarea aferentă și utilizarea indicațiilor referitoare la producția ecologică în etichetare și în publicitate, precum și normele privind controalele suplimentare celor prevăzute în Regulamentul (UE) 2017/625.

REGULAMENTUL (UE) 2020/1693 AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI din 11 noiembrie 2020 de modificare a Regulamentului (UE) 2018/848 privind producția ecologică și etichetarea produselor ecologice în ceea ce privește data de aplicare a acestuia și anumite alte date menționate în regulamentul respectiv

Regulamentul prevede ca pentru a se asigura buna funcționare a sectorului ecologic, pentru a se oferi securitate juridică și pentru a se evita eventualele perturbări ale pieței, este necesar să se amâne data de aplicare a Regulamentului (UE) 2018/848 și anumite alte date menționate în regulamentul în cauză care decurg din data respectivă.

REGULAMENTUL (CE) NR. 708/2007 AL CONSILIULUI din 11 iunie 2007 privind utilizarea în acvacultură a speciilor exotice și a speciilor absente la nivel local

Prezentul regulament stabilește un cadru de guvernare a practicilor în sectorul acvaculturii în privința speciilor exotice și a speciilor absente la nivel local, în vederea evaluării și a reducerii la minimum a unui posibil impact al acestora și al oricăror alte specii conexe nevizate asupra habitatelor acvatice, și contribuie în acest fel la dezvoltarea durabilă a sectorului.

REGULAMENTUL (UE) NR. 717/2014 AL COMISIEI din 27 iunie 2014 privind aplicarea articolelor 107 și 108 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene ajutoarelor de minimis în sectorul pescuitului și acvaculturii

Prezentul regulament stabilește condițiile de acordare a ajutoarelor de minimis întreprinderilor din sectorul pescuitului și acvaculturii.

REGULAMENTUL DE PUNERE ÎN APLICARE (UE) 2020/2008 AL COMISIEI din 8 decembrie 2020 de modificare a Regulamentelor (UE) nr. 702/2014, (UE) nr. 717/2014 și (UE) nr. 1388/2014 în ceea ce privește perioada lor de aplicare și alte ajustări relevante

Prezentul regulament modifică Reg. UE 717/2014 în ceea ce privește data de aplicare și perioada în care întreprinderile au devenit întreprinderi aflate în dificultate față de decembrie 2019.

OUG nr. 23/2008 privind pescuitul și acvacultura, aprobată cu modificări și completări de Legea nr. 317/2009, cu modificările și completările ulterioare.

Prin intrarea în vigoare a OUG nr. 23/2008 privind pescuitul și acvacultura, s-a urmărit introducerea unui cadru juridic care să fie în acord cu reglementările Uniunii Europene, unul dintre scopurile principale ale adoptării acestui act normativ fiind eficientizarea administrării și exploatarea durabile a resurselor acvatice vii.

LEGE nr. 336 din 21 decembrie 2018 privind aprobarea Programului pentru stimularea angajării tinerilor în sectoarele agricultură, acvacultură și industria alimentară

Scopul acestui Program, derulat pe perioada 2018-2020 îl constituie crearea de noi locuri de muncă, cu accent deosebit pe evitarea migrației, reprezentând un instrument activ în vederea atragerii tinerilor către muncă în agricultură, acvacultură și industria alimentară

ORDIN nr. 332 din 24 mai 2008 privind înscrierea unităților de producție din acvacultură în Registrul unităților de acvacultură și eliberarea licenței de acvacultură

Actul normativ reglementează condițiile de obținere a licenței de acvacultură pentru operatorii din acvacultură, și înscrierea acestora în Registrul unităților de acvacultură.

1.3.5. Analiza SWOT

Analiza SWOT a sectorului de acvacultură este prezentată în continuare, și a fost realizată în urma consultării actorilor implicați în această activitate.

Puncte forte	Justificare
T1 Existența unei infrastructuri pentru acvacultură și a unor zone din Marea Neagră destinate mariculturii	Amenajările de acvacultură aflate în producție în anul 2021 și înscrise în RUA erau în suprafață de 75,423.48 ha din care: 722 licențe au fost acordate pentru crescătorii cu o suprafață totală de 68,920.42 ha și 246 licențe au fost acordate pentru pepiniere cu o suprafață totală de 6,503.06 ha. Acvacultura marină are o dezvoltare relativ recentă în România. În ciuda tuturor dificultăților legate de accesul la suprafețele de apă marină și de lipsa locurilor de adăpost de la litoralul Mării Negre, există dorința de dezvoltare a mariculturii. În condițiile specifice zonei costiere românești, s-au delimitat 3 zone marine pentru creșterea și exploatarea moluștelor (aprobată prin OM

Puncte forte	Justificare
	<p>nr. 1950/2007/38/2008 modificat de Ordinul nr. 983/1699/2015) pentru care se aplică Normele tehnice privind calitatea apelor pentru moluște (aprobat prin HG nr. 201/2002, modificat de HG nr.467/2006), respectiv:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Zona cuprinsă între Perișor și Chituc (215 Mm²); - Zona cuprinsă între Năvodari și Portul Constanța (Baia Mamaia) (109 Mm²); - Zona cuprinsă între Agigea și Mangalia (101 Mm²). <p>Zonele respective constituie premisele unei bune desfășurări a activităților de maricultură și/sau recoltare de moluște din mediul natural.</p> <p>În scopul stimulării activităților de acvacultură a moluștelor bivalve și de facilitare a accesului la informații de specialitate, FAO/GFCM și ANPA a susținut crearea la INCDM „Grigore Antipa” a unui centru regional demonstrativ de miticultură.</p>
<p>T2 Existența pe teritoriul României unor amenajări de acvacultură care urmează să fie incluse în producție</p>	<p>Aproximativ 28.000 ha amenajări de acvacultură urmează să fie introduse în producție prin concesionarea acestora în baza Ordinului MADR nr. 533/2019 privind înființarea Comisiei de concesionare a terenurilor pe care sunt amplasate amenajările piscicole, precum și a altor terenuri aferente acestora din domeniul public și privat al statului și de aprobare a Normelor referitoare la procedura privind concesionarea terenurilor pe care sunt amplasate amenajările piscicole și a altor terenuri aferente acestora din domeniul public și privat al statului.</p>
<p>T3 Experiență în creșterea peștilor în sisteme tehnologice de acvacultură prietenoase mediului</p>	<p>România are tradiție în domeniul creșterii peștilor în sisteme tehnologice de tip extensiv și semiintensiv, care sunt prietenoase mediului. Există experiență în creșterea unei game largi de specii de pești, precum și centre de consiliere înființate prin POPAM.</p>
<p>T4 Acvacultura contribuie la sănătatea umană și securitatea alimentară</p>	<p>Peștele reprezintă un aliment cu valoare alimentară deosebită, care, prin conținutul său în proteine de calitate superioară și grăsimi bogate în acizi grași polinesaturați, contribuie la asigurarea sănătății umane. Prin producțiile realizate, acvacultura are un aport important la asigurarea securității alimentare.</p>
<p>T5 Amenajările de acvacultură asigură un mediu pentru o paletă largă de activități recreative și educative</p>	<p>Acvacultura în sistem deschis, care utilizează în sistemul tehnologic de producție iazuri și heleștee, asigură condiții unice de recreere prin pescuit recreativ, prin asigurarea posibilităților de petrecere a timpului liber în natură, pentru observarea păsărilor acvatice și realizarea unor lecții în natură pentru prețuirea și protecția mediului înconjurător.</p>
<p>T6 Acvacultura în sistem extensiv și semiintensiv aduce servicii de mediu</p>	<p>Majoritatea amenajărilor piscicole au un istoric relativ îndelungat și s-au încadrat foarte bine în peisajul natural, jucând un rol important în consolidarea echilibrelor ecologice, în preluarea excesului de apă și nutrienți, în asigurarea și menținerea unor suprafețe întinse de zone umede care au îmbunătățit pe plan local mediul înconjurător și</p>

Puncte forte	Justificare
	<p>care sunt furnizoare nete de servicii de mediu pentru societate. În acvacultura tradițională în iazuri și heleșteie, construite din pământ, se aplică tehnologiile de creștere a peștelui compatibile cu mediul, cu habitatele sensibile, contribuind astfel la dezvoltarea biodiversității acvatice. Sistemul de creștere a peștelui în policultură, în care o pondere importantă este asigurată de speciile de pești filtratoare, contribuie la îmbunătățirea calității apei care se întoarce în natură după utilizarea în fermele de acvacultură. Acvacultura este activitatea cu cea mai mică amprentă de carbon din agricultură. Mai mult, piscicultura și maricultura bivalvelor sunt sectoarele cu cea mai mică amprentă de carbon din cadrul acvaculturii. Majoritatea amenajărilor piscicole au întrunit condițiile necesare pentru desemnarea ariilor naturale protejate de interes comunitar parte a rețelei ecologice europene NATURA 2000.</p>
<p>T7 Existența infrastructurii de bază și a unor nuclee de personal de cercetare în domeniul acvaculturii.</p>	<p>Infrastructura în cercetare este asigurată de Universitatea „Dunărea de Jos” Galați și trei instituții specializate în cercetări în ape interioare: Institutul de Cercetare, Dezvoltare pentru Ecologie Acvatică, Pescuit și Acvacultură - Galați, Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare „Delta Dunării” - Tulcea și Stațiunea de Cercetare Dezvoltare pentru Piscicultură Nucet - Dâmbovița, și un institut de cercetare marină: Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare Marină „Grigore Antipa” - Constanța, Stațiunea de Cercetare pentru Acvacultură și Ecologie Acvatică Ezăreni din cadrul Universității “Al.I.Cuza” Iași, și un institut de cercetare în domeniul forestier care abordează și problema ecosistemelor acvatice din apele de munte și creșterea salmonidelor: Institutul de Cercetări și Amenajări Silvice - București. Totodată, USAMV Iași, USAMV București, USAMV Cluj și USAMV Timișoara desfășoară activități de cercetare în domeniul acvaculturii.</p>
<p>T8 Diversitatea mare a speciilor de pești și alte organisme acvatice crescute în acvacultură</p>	<p>Rețeaua hidrografică diversificată și patrimoniul natural de interes piscicol de care dispune România - reprezentat în principal de Dunăre, Delta Dunării și Marea Neagră - a contribuit la apariția unei ihtiofaune bogate în specii valoroase care pot face obiectul creșterii dirijate dacă există cerere pe piață pentru o anumită specie.</p>
<p>T9 Existența unor producții de pește disponibile pentru procesare, în special ca urmare a investițiilor în fermele de acvacultură</p>	<p>Investițiile sprijinite prin POP 2007-2013 și POPAM 2014-2020, precum și cele avute în vedere a se realiza în cadrul fermelor de acvacultură prin PAP 2021-2027, sunt de natură să creeze premise de dezvoltare pentru sectorul de procesare și comercializare. Pentru diversificarea sortimentelor de conserve și semiconserve pot fi folosite ca materii prime toate speciile autohtone de pește. Dezvoltarea unităților de procesare primară care trebuie realizate în fermele de acvacultură, cu rolul de a crește valoarea adăugată a producției de acvacultură, este condiționată de creșterea producției în acvacultură, care va impune diversificarea modalităților de comercializare.</p>

Puncte forte	Justificare
<p>T10 Experiență și tradiție în prelucrarea peștelui și produselor pescărești</p>	<p>În România, procesarea peștelui constituie o activitate de tradiție în cadrul sectorului pescăresc, având un rol important în prelucrarea peștelui obținut prin pescuit și acvacultură în scopul valorificării superioare a materiei prime, asigurării unei game largite de produse din pește pentru consumatori și realizării de valoare adăugată de către procesatori. Înainte de 1989 existau în România cca 180 unități de procesare a peștelui. Majoritatea fermelor de acvacultură asigurau și procesarea primară a peștelui.</p> <p>În ultimii ani, sortimentele de pește obținute în urma procesării sunt mai diversificate iar forma de prezentare este îmbunătățită substanțial.</p> <p>Conform datelor EUMOFA, în 2018 în România consumul de pește per locuitor per an era de 7,99 kg. Din această cantitate 0,6 kg/locuitor/an era reprezentată de conserve și semiconserve. Speciile indigene frecvent utilizate pentru prelucrare sunt ciprinidele (90% din cantitatea de pește local procesat), precum și păstrăvul, șalăul, știuca, somnul, scrumbia.</p>
<p>T11 Piața cu potențial mare de absorbție.</p>	<p>Piața internă este în marea majoritate acoperită prin comerț intracomunitar și importuri din terțe țări, în condițiile în care, nu există alternativă din partea operatorilor din România.</p> <p>Furnizarea speciilor din comerț intracomunitar și import din terțe țări pe piața românească a determinat o diversificare a ofertei și o schimbare a preferinței consumatorilor atât către noi specii de pești și forme de prezentare cât și o cerere de pește și produse din pește și alte viețuitoare marine în creștere.</p> <p>Conform datelor FAO, în 2018 balanța import/export a produselor piscicole în România reprezenta 110,000 tone importate, cu o valoare de cca. 317,000,000 euro și 5.100 tone exportate cu o valoare de 20,600,000 euro.</p>

Puncte slabe	Justificare
<p>S1 Acces dificil la spațiul destinat activității de acvacultură</p>	<p>Procedurile de acces la amenajările piscicole și la spațiul acvatic care poate utilizat de acvacultură sunt mult îngreunate prin arhitectura birocratică excesivă și redundantă în raport cu rolul acvaculturii în matricea societală și de lipsa unei abordări legislative unitare și specifice care ar fi trebuit promovată și coordonată de autoritatea publică centrală responsabilă de acvacultură.</p>

Puncte slabe	Justificare
<p>S2Infrastructură de acvacultură insuficient dezvoltată.</p>	<p>Deși prin POP 2007-2013 și POPAM 2014-2020 a fost sprijinită modernizarea a 60 de ferme de acvacultură (beneficiari unici), trebuie remarcat că, în marea majoritate a fermelor de acvacultură investițiile pentru dotarea cu echipamente, utilaje și mijloace tehnice specifice s-au realizat parțial. Acestea trebuie supuse unui proces de modernizare, prin investiții în echipamente, spații tehnologice, depozite de furaje, drumuri tehnologice, printr-o gestionare mai eficientă a resurselor materiale, biologice și umane precum și prin transfer de cunoștințe științifice, din domeniul cercetării în domeniul aplicativ.</p> <p>În cazul fermelor intensive, deși au fost implementate unele proiecte, acestea nu au avut rezultatele așteptate, dezvoltarea acestor sisteme și tehnologii fiind încă la început, la nivel industrial în România.</p>
<p>S3Evidența incompletă a patrimoniului amenajat din acvacultură.</p>	<p>În acest moment nu există o evidență reală a amenajărilor piscicole existente și a zonelor care pot fi utilizate pentru acvacultură. Astfel, procesul de dimensionare a sprijinului financiar pentru dezvoltarea acvaculturii în zonele și pentru speciile de pești care pot furniza cele mai bune rezultate financiare, sociale și de mediu este imprecis.¹</p>
<p>S4 Informare insuficientă cu privire la importanța consumului de pește pentru o alimentație sănătoasă și echilibrată.</p>	<p>Acvacultura este o activitate cu tradiție, care produce pește de o calitate superioară.</p> <p>Totuși, informațiile privind calitatea produselor de acvacultură, importanța consumului de pește pentru o alimentație sănătoasă și echilibrată sunt insuficient comunicate către public.</p>
<p>S5 Organizarea deficitară a reprezentării producătorilor din acvacultură</p>	<p>În contextul lipsei politicilor publice privind susținerea organizațiilor de producători, acestea au o capacitate financiară și organizatorică insuficientă pentru a deveni poli de atracție pentru majoritatea fermierilor din sector și astfel, actori importanți pe piața produselor de acvacultură.</p>
<p>S6 Organizarea deficitară a pieței prin prisma lanțului producător-procesator-comerciant.</p>	<p>În România, o parte însemnată dintre cumpărători doresc achiziționarea peștelui și altor organisme acvatice pe un lanț scurt de distribuție, direct de la fermele de acvacultură, unde prețul este mai scăzut iar prospețimea, calitatea și igiena sunt garantate. Marile magazine lucrează doar cu fermele de acvacultură mari care pot asigura cantitățile necesare precum și un rulaj constant de mărfuri.</p> <p>Ca urmare, la ora actuală nu există un sistem al pieței peștelui care să asigure vânzarea directă, la poarta fermei, ca alternativă la vânzarea prin marile magazine. Legătura procesatorilor cu piața, pe întreg lanțul de distribuție este deficitară, cu consecințe în scăderea calității produsului sau creșterea costurilor și neacoperirea unor</p>

¹PSNMA 2014 - 2020 Cap. 1.1.2

Puncte slabe	Justificare
	<p>zone.</p> <p>Accesul în supermarketuri este adesea dificil pentru operatorii de mici dimensiuni, care nu pot răspunde cerințelor de cantitate și nu au putere de negociere. Comercializarea este afectată în primul rând de lipsa de echipamente și mijloace de transport specializate.</p>
<p>S7 Cadrul legal incoerent pentru practicarea acvaculturii și statut juridic incert al unor amenajări</p>	<p>Legislația care are legătură cu activitatea de acvacultură și se referă cu preponderență la ape și mediu este incoerentă și în lipsa dialogului inter-ministerial și cu organizațiile de producători este o piedică în dezvoltarea acvaculturii.</p> <p>Există incertitudini cu privire la statutul juridic al amenajărilor de piscicole, lucru ce reprezintă un impediment în utilizarea suprafețelor (în special a celor abandonate) în acvacultură.</p>
<p>S8 Cost ridicat aferent asigurării stocurilor din acvacultură</p>	<p>În ultimii ani, o serie de aspecte de mediu și climatice care afectează sectorul, sunt generatoare de pierderi economice semnificative, fiind necesar să se stabilească linii de asistență, care să asigure sau să acopere aceste pierderi, astfel încât acestea să nu pună în pericol durabilitatea, mai ales economică. Nu există instrumente eficiente de asigurare care să vizeze activitatea de acvacultură.</p>
<p>S9 Transfer limitat al rezultatelor cercetării în domeniul acvaculturii.</p>	<p>O perioadă îndelungată, cercetarea în acvacultură a făcut progrese limitate în privința perfecționării tehnologiilor tradiționale. Ca urmare, și transferul noutăților tehnologice a fost limitat.</p> <p>În prezent, cercetarea înregistrează progrese în sistemele de acvacultură de tip RAS și caută soluții pentru minimizarea efectelor negative ale schimbărilor climatice asupra acvaculturii. Veniturile obținute de producătorii din acvacultură nu permit încă susținerea costurilor de cercetare.</p>
<p>S10 Capital disponibil limitat</p>	<p>Majoritatea unităților de acvacultură sunt reprezentate de operatori economici din categoria întreprinderilor mici și mijlocii, care nu dispun de un capital propriu suficient pentru creșterea competitivității și dezvoltarea afacerii.</p> <p>La fel cum este cazul tuturor întreprinderilor de acest tip din România, capitalul disponibil limitat pentru asigurarea cofinanțării este o constrângere majoră, care afectează dezvoltarea.</p>
<p>S11 Costuri ridicate de producție</p>	<p>Principalele costuri care afectează rentabilitatea fermelor de acvacultură sunt următoarele:</p> <ul style="list-style-type: none"> - costul forței de muncă și taxarea acesteia; - dubla taxare pentru terenul amenajat pentru acvacultură, redevență și taxa locală pe terenul concesionat; - costuri ale energiei pentru alimentarea cu apă; - costuri legate de exploatarea în siguranță a barajelor și digurilor; - costuri legate de obținerea autorizațiilor, avizelor și acordurilor de mediu și de gospodărire a apelor; - pierderile de venit cauzate de pagubele produse de păsările și mamiferele ihtiofage;

Puncte slabe	Justificare
S12 Scăderea producției de crap	În ultimii ani, pentru perioada de referință 2016 - 2020, producția de crap a înregistrat o scădere de cca. 33%, de la o producție de 4,841 t, realizată în anul 2016, la o cantitate realizată de 3,647, conform datelor preliminare pentru anul 2020.

Oportunități	Justificare
O1 Tradiție în consumul de pește (sărbători religioase, alte obiceiuri).	<p>Din punct de vedere al perioadelor de timp în care vânzările de pește sunt mai ridicate, se observă o linie comună, anume perioada de primăvară, lunile martie - aprilie și perioada de toamnă - iarnă, lunile octombrie - decembrie precum și, în anumite zone (Delta Dunării, zona costieră) în care peștele constituie baza alimentației populației locale, până la 80%. Acest lucru este explicabil prin faptul că perioadele menționate corespund perioadelor principale de post, de lungă durată, ceea ce corespunde tradiției ortodoxe privind consumul de pește.</p> <p>Conform PNCD 2020, preferințele de consum pe specii se prezintă astfel: crap - 64,66%, macrou - 59,20%, păstrăv - 46,45%, caras - 39,16%, novac - 36,43%, șalău - 33,7%, sânger - 32,79%, somon - 25,87%, știucă - 17,85%, pangasius - 14,57, hering - 10,02%, merluciu - 7,29% etc.</p> <p>În ceea ce privește sortimentele preferate, 83,03% dintre consumatori preferă peștele proaspăt, pe locul 2 situându-se „icrele - salata de icre” cu 74,41%, urmate de conserve de pește cu 64,66% și pește congelat cu 54,64%. Procesatorii vor continua să se aprovizioneze cu materie primă din acvacultura autohtonă, deoarece produsele obținute sunt solicitate pe piața românească.</p>
O2 Accesibilitatea crescută la tehnologiile de producere a energiei regenerabile	Perfecționarea producerii echipamentelor și instalațiilor de producere a energiei regenerabile, a condus la reducerea costurilor de achiziție și montaj, precum și la creșterea eficienței producerii energiei regenerabile, cu efecte asupra diminuării costurilor de producție în fermele de acvacultură.
O3 Posibilitatea asigurării necesarului de furaje pentru ciprinicultură din resurse interne	La creșterea crapului sunt utilizate furaje realizate din amestecuri de cereale, șroturi și spărturi de cereale, care se găsesc din abundență în majoritatea regiunilor țării și la prețuri accesibile, multe dintre aceste cereale sunt produse pe terenurilor fermelor piscicole sau pe terenurile adiacente, ceea ce reduce semnificativ amprenta de carbon pentru componenta transport.
O4 Potențial pentru turism, pescuit recreativ și alte activități complementare acvaculturii.	În fermele de acvacultură se pot desfășura activități complementare care aduc venituri suplimentare, ce constau, în principal, în turism, observarea păsărilor, pescuit recreativ, activități educaționale legate de cunoașterea și protecția biodiversității acvatice, îmbunătățirea managementului apei, etc.
O5 Producerea în România	Există fabrici de furaje pentru alte specii de animale, care au

Oportunități	Justificare
de furaje granulate	mijloacele tehnologice și echipamentele necesare pentru a produce furaje granulate și pentru pești după rețete specifice și verificate în producție.

Amenințări	Justificare
A1 Instabilitate legislativă, lipsa abordării unitare și bariere administrative nejustificate	Modificările aduse în legislația de mediu și, mai ales, în cea privitoare la gestionarea resurselor de apă pot conduce la nerealizări de producție în acvacultură, ca urmare a unui dialog insuficient între factorii reprezentativi ai instituțiilor și organizațiilor interesate. Activitatea de acvacultură trebuie coordonată și reglementată de către o singură instituție, cea responsabilă de definirea și aplicarea politicilor aferente dezvoltării acvaculturii. Prin procedurile de reglementare ale diverselor instituții ale statului (Administrația Națională „Apele Române”, Agenția pentru Protecția Mediului, Agenția Națională pentru Aree Naturale Protejate, ANSVSA) se solicită, în principiu, același set de documente în condițiile în care aceste acte de reglementare sunt interconținute (nu se poate obține licența de acvacultură fără autorizație de mediu, autorizație de gospodărire a apelor, înregistrare sanitară veterinară, iar autorizația de mediu nu se poate obține dacă nu există autorizație de gospodărire a apelor, înregistrare sanitară-veterinară, etc).
A2 Dependența de import în cazul furajelor granulate pentru anumite tipuri de acvacultură.	În România, nu există nici o fabrică specializată pentru producerea furajelor granulate și extrudate pentru pești. Deoarece, furajele granulate se utilizează în sistemele industriale de acvacultură (pentru păstrăv, sturion, somn african) și acest tip de acvacultură este în faza de consolidare în România, cererea este relativ mică și nu justifică o investiție nouă pentru producerea acestor furaje în țară, motiv pentru care se recurge încă la importul cantităților necesare.
A3 Regimul juridic neclar al terenurilor pe care sunt amplasate ferme de acvacultură	Administrația de către diferite instituții ale statului a terenului domeniu public creează incertitudine privind drepturile utilizatorilor pe termen mediu și lung, necesare pentru a justifica investițiile care se doresc a fi realizate. De asemenea, există situații conflictuale generate de modul în care statul a transmis dreptul de proprietate/folosință - doar infrastructura, fără terenul de sub ele. Aceasta face imposibilă contractarea de credite pentru procesul de producție și investiții. Lipsa unui contract cadru de concesiune la nivel național și a unui mod unitar de calcul al redevenței minime.
A4 Lipsa unui cadastru general al terenurilor din România.	În prezent în România nu este rezolvată în totalitate evidența cadastrală și intabularea terenurilor din domeniul public și privat al statului și al consiliilor locale, ceea ce determină imposibilitatea atragerii de fonduri europene pentru dezvoltare și un anumit grad de insecuritate a afacerilor în domeniul acvaculturii pe termen mediu și lung.
A5 Tratarea diferită a politicilor de acvacultură comparativ cu politicile de	Discrepanța majoră între politicile agricole integrate în Pilonul I și cele destinate acvaculturii, unde, inexplicabil, nu pot fi susținute fermele piscicole prin plăți directe, face ca unele ferme de

agricultură	acvacultură să se transforme în terenuri agricole, chiar slab productive, pentru a putea încasa o formă de sprijin direct.
A6 Schimbările climatice	Pe termen mediu și lung schimbările climatice pot determina modificarea regimului hidrologic al surselor de alimentare cu apă a fermelor de acvacultură. Ca urmare a diminuării volumelor de apă disponibile în anumite ferme de acvacultură, și a concurenței cu alți utilizatori (irigații, agrement, turism etc.), va fi necesară alocarea zonelor de acvacultură cu prioritate față de alte alocări și delimitarea clară a acestora.
A7 Lipsa forței de muncă	Conform celor semnalate de actorii din sector, în ultimii ani, acvacultura și procesarea se confruntă cu lipsa forței de muncă, în principal datorită lipsei de atractivitate a activității de acvacultură. Este necesară continuarea aplicării legislației în vigoare pentru susținerea angajării tinerilor în activitatea de acvacultură.
A8 Restricțiile prevăzute de aplicarea unor reglementări de mediu	Aplicarea unui set de măsuri pentru protecția și ameliorarea mediului și resurselor naturale, pentru conservarea resurselor naturale și biodiversității, pentru gestionarea peisajului și elementelor tradiționale ale zonelor de acvacultură, fără consultarea fermierilor, dar și posibilitatea apariției unor noi reglementări de mediu, restrictive pentru activitatea de acvacultură, pot determina pierderi de material piscicol și de venituri și, în final, abandonarea acestora. Fermele de acvacultură construite în special din iazuri și heleșteie de pământ au un rol important în crearea, conservarea și dezvoltarea biodiversității acvatice. Abandonarea acestora poate conduce la pierderi greu de estimat pentru biodiversitatea din România.
A9 Impactul negativ al unor dezastre naturale, fenomene meteorologice sau cauze antropice, inclusiv a unor situații de criză sanitară	Acestea se referă la: a)dezastre ecologice; b)pierderi cauzate de inundații, torenți, viituri; c)acțiuni antropice neprietenoase cu mediul desfășurate în proximitatea râurilor sau chiar în albiile acestora, poziționate în amonte de locul de captare a apei necesară fermei de acvacultură cum sunt: exploatațiile forestiere neconforme, exploatațiile miniere, extragerea de nisip și balast din albia râurilor, utilizarea nerațională a apei pentru irigații agricole, irigarea culturilor agricole direct din amenajările piscicole, deparatizarea animalelor în proximitatea surselor de apă, utilizarea nerațională de îngrășăminte și pesticide, deversarea de ape uzate menajere și industriale neepurate sau insuficient tratate, poluări accidentale cu substanțe toxice a mediului acvatic. Una dintre cele mai afectate ramuri ale acvaculturii este salmonicultura, care se confruntă cu poluarea produsă, în amonte de amenajarea piscicolă, de activități precum exploatarea forestiere, micro-hidrocentrale sau activitățile de minerit.
A10 Acces limitat la scheme de creditare dedicate producției de	Disponibilitățile financiare ale operatorilor din acvacultură existenți dar și ale celor care doresc să dezvolte o afacere în acest domeniu sunt, în cele mai multe cazuri, deficitare pentru asigurarea

<p>acvacultură în condițiile unor proceduri de durată pentru aprobarea acestora.</p>	<p>cofinanțării investițiilor din domeniul acvaculturii.</p> <p>Totodată, din cauza modului defectuos în care s-a derulat privatizarea în piscicultură, fermierii nu dispun în ferme de active acceptabile și/sau în stare corespunzătoare pe care să le poată utiliza ca garanții pentru credite, majoritatea activelor aflându-se pe terenul deținut de stat și nu constituie o garanție relevantă. Deci, accesul la credite este nu numai limitat, ci în cele mai dese cazuri imposibil de obținut pentru mulți fermieri.</p> <p>Cuquantumul ridicat al dobânzilor bancare pentru credite de funcționare curentă, inclusiv cele pentru achiziționarea de furaje, dar și cele pentru prefinanțarea unei investiții eligibile cu sprijin prin fonduri europene.</p>
<p>A11 Stările patologice, epizootii.</p>	<p>Apariția unor stări patologice care, în cazul epizootiilor, pun în pericol nu numai efectivele de pești din ferma de acvacultură, ci și resursele acvatice vii din sursa de alimentare.</p>
<p>A12 Concurența produselor din acvacultură din alte state.</p>	<p>Pe piața din România sunt aduse specii de crap din Bulgaria, Serbia, Cehia, Grecia, Spania și Ungaria, păstrăv din Albania, Bulgaria, Italia, Franța, Grecia, Suedia și Turcia la prețuri mai mici decât aceleași specii obținute din producția internă, cererea pieței pentru aceste specii nefiind acoperită din producția internă. Important este că în România consumatorii preferă peștele indigen, însă etichetarea speciilor de pești în rețelele comerciale este neconformă. De o importanță deosebită sunt aspectele legate de trasabilitatea produselor venite din afara României, și mai ales din afara UE.</p>
<p>Identificarea nevoilor pe baza analizei SWOT</p>	<ol style="list-style-type: none">1.Modificarea cadrului legislativ, cooperarea inter-ministerială și simplificarea birocrăției.2.Identificarea capacităților de producție și clarificarea regimului juridic al terenurilor aferente amenajărilor piscicole.3.Creșterea gradului de acoperire din producția internă de acvacultură a consumului de pește4.Sprijinirea creșterii producției de puiet de pește5.Creșterea producției de produse procesate din pește, în cadrul fermelor de acvacultură6.Creșterea eficienței activității de acvacultură7.Limitarea impactului de mediu al activităților de acvacultură intensivă8.Utilizarea principiilor economiei circulare9.Formarea forței de muncă specializate10.Promovarea consumului de pește și organisme acvatice11.Asocierea pe baze cooperatiste și susținerea asociațiilor profesionale12.Susținerea fermelor de acvacultură a căror activitate și nivel al producției contribuie la realizarea de valori de mediu13.Stimularea cercetării în acvacultură și a parteneriatelor producători - cercetare.

2. Stadiul implementării PSNMA 2014 - 2020

2.1. Implementarea Planului de acțiuni

Monitorizarea Planului de acțiuni prevăzut în Planul Strategic Național Multianual pentru Acvacultură 2014 - 2020 s-a realizat prin intermediul Planului Național de Colectare Date implementat de către România printr-o serie de acte (regulamente și decizii) adoptate de către Consiliul Europei și Comisia Europeană în ultimii ani. În cadrul sectorului de acvacultură, Planul Național de Colectare Date a fost realizat de către cele două institute de cercetare avizate, Institutul de Cercetare Dezvoltare pentru Ecologie Acvatică Pescuit și Acvacultură Galați și Stațiunea de Cercetare Dezvoltare pentru Piscicultură Nucet.

Planul de acțiuni a urmărit cele 5 obiective specifice abordate și de către Programul Operațional pentru Pescuit și Afaceri Maritime, în încercarea integrării și sincronizării celor două documente strategice pentru atragerea fondurilor disponibile prin Fondul European pentru Pescuit și Afaceri Maritime 2014 - 2020. Structural, Planul de acțiune a urmărit:

a) Obiectiv specific PU2.1: Sprijinirea consolidării dezvoltării tehnologice, a inovării și a transferului de cunoștințe - 4 acțiuni;

b) Obiectivul specific PU2.2: Sporirea competitivității și a viabilității întreprinderilor din sectorul acvaculturii, inclusiv îmbunătățirea siguranței sau a condițiilor de lucru, în special ale IMM-urilor - 10 acțiuni;

c) Obiectivul specific PU2.3: Protejarea și refacerea biodiversității acvatice și îmbunătățirea ecosistemelor legate de acvacultura și promovarea unei acvaculturi eficiente din punctul de vedere al utilizării resurselor - 4 acțiuni;

d) Obiectivul specific PU2.4: Promovarea acvaculturii cu un nivel ridicat de protecție a mediului, promovarea sănătății și bună stării animalelor, precum și a sănătății și siguranței publice - 7 acțiuni;

e) Obiectivul specific PU2.5: Dezvoltarea formării profesionale, de noi competențe profesionale și învățarea pe tot parcursul vieții - 5 acțiuni.

Totuși, deși s-a avut în vedere acoperirea unui spectru cât mai larg al activității din cadrul sectorului de acvacultură, se pare că alegerea unui număr foarte mare de acțiuni nu a avut impactul scontat asupra dezvoltării sectorului. Acest lucru este bine evidențiat până la finalul anului 2019, deoarece anul 2020 nu mai poate fi luat în calcul ca urmare a efectelor pandemiei declanșate de către virusul SARS-COV 2. Mai mult decât atât, nu se poate realiza o evaluare adecvată a implementării a acestui plan strategic care, pe de-o parte a avut la baza orientările de dezvoltare stabilite ca un cadru comun la nivel european, fără a ține cont de specificitatea fiecărui sector național, iar pe de altă parte nu a putut fi implementat decât într-o proporție de cca. 60% (2016 a

fost primul an de implementare, iar anul 2020 nu poate fi luat în calcul).

Totodată, și implementare târzie începând cu anul 2016 a făcut ca țintele asumate pentru 2018 să fie greu de atins.

Situația implementării strategiei pe cele 5 obiective specifice este prezentată în cele ce urmează:

a) Obiectiv specific PU2.1: Sprijinirea consolidării dezvoltării tehnologice, a inovării și a transferului de cunoștințe

Din cele 4 acțiuni selectate, cel mai bine implementată a fost acțiunea 3 "Implementarea unor tehnologii de prelucrare primară a peștelui înainte de livrare din ferma de acvacultură" urmată de acțiunea 1 "Realizarea de investiții pentru retehnologizarea și dezvoltarea tehnologică a fermelor existente", în proporție de cca. 80% la nivelul lui 2018 și circa 40% (în 2019) din ținta aferentă anului 2023. Acțiunea a căror ținte sunt dificil de atins este "Diversificarea producției prin introducerea de specii suplimentare în acvacultură" unde, deși susținerea a existat, inclusiv prin acordarea punctajului suplimentar la proiectele POPAM, obiectivele proiectelor au vizat fie modernizarea unităților existente, în special cele din ciprincultură, fie realizarea de păstrăvărie, lucru ce a dus la dublarea producției de păstrăv în ultimii ani.

b) Obiectivul specific PU2.2: Sporirea competitivității și a viabilității întreprinderilor din sectorul acvaculturii, inclusiv îmbunătățirea siguranței sau a condițiilor de lucru, în special ale IMM-urilor

Dintre acțiunile selectate în cadrul acestui obiectiv specific, cea mai importantă și a cărei țintă a fost atinsă este "Finalizarea cartografierii și intabulării suprafețelor de teren pe care sunt amplasate fermele de acvacultură existente" unde cca. 30% din suprafața destinată acvaculturii aflată în administrarea ANPA este cartografiată și intabulată.

Pe lângă aceasta, alte două acțiuni prezintă rezultate bune în implementare și anume, "Creșterea numărului de locuri de muncă în acvacultură" și "Creșterea din activități complementare". La polul opus, se află acțiunile referitoare la zonele potențiale pentru acvacultură și cele referitoare la comerțul on-line cu producția din acvacultură. Dacă în primul caz, până nu vor fi identificate/stabilite zonele potențiale pentru acvacultură în cadrul planurilor de amenajare integrată nu se poate vorbi de implementarea de acțiuni în acest sens, la cele referitoare la comerțul on-line cu produse de acvacultură, există un început în cadrul Bursei de Pește de la Tulcea de a încerca comercializarea produselor din acvacultură din zonă prin intermediul platformei IT a Bursei.

O altă acțiune ce nu a putut și nu poate fi implementată este cea de asigurare a stocurilor de pește, acest lucru întâmpinând greutăți la nivelul societăților de asigurări ce nu doresc implicarea în cadrul acestui tip de asigurare.

c) Obiectivul specific PU2.3: Protejarea și refacerea biodiversității acvatice și îmbunătățirea ecosistemelor legate de acvacultura și promovarea unei acvaculturi eficiente din punctul de vedere al utilizării resurselor

Cele 4 acțiuni aferente acestui obiectiv strategic se află în derulare, având la acest moment diferite stadii de implementare, dintre acestea acțiunile de repopulare și-au atins indicatorii asumați datorită asociațiilor de pescuit recreativ ce au populat habitatele piscicole naturale cu material biologic provenit din acvacultură. În ceea ce privește promovarea sistemelor recirculante, ce asigură și utilizarea eficientă a resurselor prin reducerea consumului de apă, trendul este

crescător ca și cantitate de pește vândută, în special ca urmare a maturității investițiilor din programul 2017 - 2013.

d) Obiectivul specific PU2.4: Promovarea acvaculturii cu un nivel ridicat de protecție a mediului, promovarea sănătății și bunăstării animalelor, precum și a sănătății și siguranței publice - 7 acțiuni;

Acțiunile prevăzute au urmărit aplicarea de măsuri suplimentare de mediu în cadrul fermelor piscicole, în plus față de cele prevăzute în autorizația de mediu, acordarea de compensații ca urmare a respectării restricțiilor impuse fermelor situate în ariile protejate Natura 2000, dar și trecerea la

acvacultura ecologică. Dacă primele două acțiuni au un grad bun de implementare, trecerea la acvacultura ecologică a înregistrat rezultate nesatisfăcătoare, suprafața pe care se practică acvacultura ecologică și cantitatea de pește ecologic vândut nu numai că nu a crescut, ci au înregistrat un regres puternic, chiar de peste 50%. Acest lucru este explicat pe de-o parte de condițiile de finanțare existente prin POPAM, ce nu au mai inclus și perioada de conversie, iar pe de altă parte în România piața de pește ecologic nu este dezvoltată, la acest lucru contribuind și comportamentul consumatorului, generat de lipsa informării privind consumul de pește ecologic.

În ceea ce privește populările cu speciile multitrofice, acest tip de acvacultură fiind unul tradițional în acvacultura românească, astfel că circa 75% din totalul unităților de acvacultură sunt unități ciprinicole ce practică în principal policultura de crap cu specii asociate (ciprinide asiatice, specii răpitoare, crustacee, plante acvatice etc).

e) Obiectivul specific PU2.5: Dezvoltarea formării profesionale, de noi competențe profesionale și învățarea pe tot parcursul vieții - 5 acțiuni.

În cadrul acestui obiectiv specific, acțiunile prevăzute nu au avut corespondent în cadrul măsurilor POPAM, astfel că cele referitoare la formarea profesională au lipsit.

În ceea ce privește celelalte acțiuni, implementarea s-a realizat ca urmare a derulării Planurilor Sectoriale de cercetare dezvoltare al Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale "Agricultură și Dezvoltare Rurală - ADER 2020" și "Agricultură și Dezvoltare Rurală - ADER 2022", fiind finanțate prin intermediul acestora 8 proiecte de cercetare dezvoltare în domeniul acvaculturii, derulate de principalele instituții de cercetare - Institutul de Cercetare Dezvoltare pentru Ecologie Acvatică Galați (ICDEAPA) și Stațiunea de Cercetare Dezvoltare pentru Piscicultură Nucet (SCDP).

Implementarea Planului de acțiuni a întâmpinat în această perioadă o serie de impedimente, având cauze obiective la bază dar care au influențat gradul de implementare. Și aici amintim lipsa concesiunilor care să permită readucerea în circuitul piscicol a suprafețelor abandonate, lipsa politicilor ca să permită obținerea unor produse competitive, în special cu cele provenite din Centrul și Estul Europei; scoaterea din circuitul piscicol în perioada 2017-2018 cu impact în anii 2019 - 2020 a suprafețelor deținute de către Administrația Națională Apele Române (ANAR), precum și incertitudinea trecerii lacurilor de acumulare cu folosință piscicolă de la ANAR la ANPA sau contractele pentru o perioadă limitată de timp a unităților ce exploatează lacuri de acumulare ce nu le-a permis accesarea fondurilor europene.

În concluzie, stadiul implementării Planului de acțiuni reclamă actualizarea Planului Strategic Național Multianual pentru Acvacultură care să țină cont de realitățile economice și posibilitățile

financiare coroborate cu ierarhizarea nevoilor sectorului astfel încât, acest lucru să ducă la creșterea producției și a consumului de pește.

2.2. Măsurile adoptate în relația cu orientările strategice din 2013

În perioada 2016 - 2020 au fost adoptate o serie de măsuri, concretizate în acte legislative, dar și financiare, care să susțină implementarea Planului de acțiuni. Dintre măsurile adoptate menționăm:

- adoptarea Ordonanței de urgență nr. 85/2016 privind modificarea și completarea Ordonanței de urgență nr. 23/2008 privind pescuitul și acvacultura;
- adoptarea Hotărârii de Guvern nr. 748/2018 privind instituirea unei scheme de ajutor de stat pentru reducerea accizei la motorina utilizată în acvacultură și a Ordinului MADR nr. 1404/2018 pentru aprobarea modelului documentelor prevăzute de HG 748/2018. Hotărârea a fost aplicată schema de ajutor de stat funcționând și pentru sfârșitul anului 2018, pentru anul 2019 și anul 2020;
- adoptarea Legii nr. 336/2018 privind aprobarea Programului pentru stimularea angajării tinerilor în sectoarele agricultură, acvacultură și industrie alimentară;
- adoptarea legii nr. 28/2019 privind aprobarea Programului de susținere a producătorilor din sectorul pescuitului și acvaculturii și a Ordinului MADR nr. 267/2019 de aprobare a condițiilor de eligibilitate, a cheltuielilor eligibile, a modului de acordare a finanțării, precum și a modalităților de verificare și control pentru aplicarea prevederilor Legii 28/2019 - program care nu a fost lansat până la acest moment;
- adoptarea Ordinului MADR nr. 533/2019 privind înființarea Comisiei de concesionare a terenurilor pe care sunt amplasate amenajările piscicole, precum și a altor terenuri aferente acestora din domeniul public și privat al statului și de aprobare a Normelor referitoare la procedura privind concesionarea terenurilor pe care sunt amplasate amenajările piscicole și a altor terenuri aferente acestora din domeniul public și privat al statului.

În afara acestor măsuri, una dintre cele mai importante măsuri adoptate, cu impact major asupra accesării fondurilor destinate sectorului de acvacultură, și implicit în implementarea Planului de acțiuni este reprezentată de către acceptarea de către Autoritatea de Management pentru POPAM a cofinanțării investițiilor prin aport în natură. Acest lucru a dus la creșterea interesului beneficiarilor asupra accesării fondurilor destinate acvaculturii, chiar dacă procentul de finanțare a fost de doar 50%.

O altă măsură ce a avut un impact asupra accesării fondurilor destinate acvaculturii este cea de diversificare a activității, prin eliminarea procentului/cuquantului de venituri pe care le obține unitatea de acvacultură pe tipuri de activități desfășurate în cadrul fermei piscicole.

3. Obiectivele și planul de acțiuni pentru perioada 2021 - 2030

Actualizarea Planului Strategic Național Multianual pentru Acvacultură are la bază comunicarea Comisiei Europene nr. 236 din 12.05.2021 cu privire la orientările strategice pentru o acvacultură durabilă și competitivă în perioada 2021 - 2030. Aceste orientări strategice au la bază potențialul sectorului de acvacultură și alinierea sa la "Pactul verde european" (*Green Deal*) și Strategia "De la fermă la consumator" (*Farm to Fork*), în ceea ce privește asigurarea unei proteine de calitate în alimentație concomitent cu desfășurarea unei activități durabile, cu o amprentă de carbon redusă, precum și, păstrarea biodiversității și economia circulară ca parte a Strategiei UE privind biodiversitatea pentru 2030.

Orientările propuse vizează contribuția la un sector al acvaculturii în UE care:

- este competitiv și rezilient;
- asigură aprovizionarea cu produse nutritive și sănătoase;
- reduce dependența UE de importuri;
- creează oportunități economice și locuri de muncă;
- devine o referință globală în materie de durabilitate.

De asemenea, orientările ar trebui să ajute consumatorii din UE să facă alegeri în cunoștință de cauză în privința produselor de acvacultură durabile și să asigure condiții de concurență echitabile pentru produsele de acvacultură comercializate în UE.

Implementarea orientărilor strategice va necesita abordarea diferitelor provocări și oportunități ale sectorului acvaculturii din UE pentru a atinge următoarele obiective principale interdependente:

- A. Consolidarea rezilienței și a competitivității;
- B. Participarea la tranziția verde;
- C. Asigurarea acceptării sociale și a informării consumatorilor
- D. Îmbunătățirea cunoștințelor și a inovării.

3.1. Obiective principale

3.1.1. Consolidarea rezilienței și a competitivității

3.1.1.1. Accesul la spațiu și apă

Principalul factor al dezvoltării unui sector de acvacultură, indiferent de țară, este reprezentat de accesul la spațiu (teren) și apă. Fără cele două componente nu se poate vorbi de înființarea unei amenajări piscicole și de desfășurarea activității de acvacultură.

În țara noastră, acestui obiectiv nu i se acordă importanța de care are nevoie în stimularea dezvoltării acvaculturii. Accesul la spațiu și alocarea zonelor de acvacultură atât pentru apele dulci, cât și pentru zona Mării Negre întâmpină o serie de probleme fie de natură legislativă, fie de natură juridică, cu multiple inventarieri sau cu solicitări de retrocedare, de multe ori la limita legii, dacă nu chiar ilegale, având în vedere legislația existentă, fie de natură tehnică cu terenuri neintabulate, fără identificarea spațială a acestora.

Dacă ne referim la accesul la apă, deși activitatea de acvacultură utilizează volume mari de apă, consumul efectiv lipsește, fiind datorat doar fenomenului de evapo-transpirație și, de cele mai multe ori, calitatea apei ce părăsește ferma piscicolă este mult mai bună decât apa care intră. Față de alte activități unde apa intră în circuitul ei natural, în urma activității de acvacultură apa rămâne la suprafață și poate fi utilizată imediat pentru alt scop.

Totodată, din punct de vedere al autorizărilor necesare și costurilor implicate, accesul la apă este o povară pentru fermieri și pune serioase/importante probleme în asigurarea unui sector competitiv. Ca exemplu, prețul apei tehnologice livrate de ANIF prin intermediul rețelelor canalelor de irigații urcă până spre cca. 400 lei/1000 mc apă în treapta a treia de pompare.

În ceea ce privește terenurile aflate în domeniul public sau privat al statului pentru care ANPA este administrator sau îndeplinește prerogativele de proprietar în numele statului, evidența integrată a terenurilor necesită în continuare resurse umane și financiare suplimentare, dotări tehnice, instruire, multă atenție și efort managerial pentru rezolvarea următoarelor probleme:

a) Suprapuneri ale dreptului de administrare în Inventarul bunurilor din domeniul public al statului aprobat prin HG 1705/2006 cu modificările și completările ulterioare. Au fost identificate suprapuneri ale dreptului de administrare între MADR - ANPA și MMAP-ANAR. S-au identificat până în acest moment suprafețe în cuantum de 16.254 ha de suprapuneri. Aceste suprapuneri se rezolvă prin acțiuni în instanță și înscrierea în cartea funciară (în cele mai multe situații este nevoie și de măsurători ce se vor obține prin contracte de achiziție publică) și actualizând toată evidența. În instanță, până la acest moment s-au rezolvat aproximativ 11.500 ha, urmând operațiunile de actualizarea în evidențe după punerea în executare.

b) Situații litigioase între ANPA și Comisiile de aplicare a legilor fondului funciar, care în mare parte sunt datorate aplicării defectuoase și subiective a legilor fondului funciar și ale retrocedării. Multe dintre aceste situații litigioase au izvorât înaintea anului 2010, când ANPA a preluat terenurile și activele de la CNAFP prin ADS. Unele provin chiar dinainte de aplicarea Legii 213/1998 și a Legii 268/2001. Totodată, există situații în care deși au fost eliberate titluri de proprietate pe terenurile administrate în prezent de ANPA, nu a existat o punere în posesie reală. În plus, există probleme de

suprapunere pe suprafețe mici și cu CNAIR, în cazul a trei porțiuni de autostradă. Cele mai dificile probleme derivă din executările silite pe suprafețe de teren pentru care există suprapuneri ale dreptului de administrare și pentru care nu a fost identificată o soluție legală.

c) Corecții date în cărțile funciare existente. Aceste corecții se pot referi atât la dimensiunea suprafețelor, a categoriilor de folosință cât și la actualizarea tipului de domeniu sau înscrierea dreptului de administrare în favoarea ANPA. Pentru amenajările de tip iaz s-a constatat că măsurătorile aferente cărților funciare nu au ținut cont de prevederile tehnice izvorâte din Legea apelor. De asemenea există suprapuneri cu CF ale terenurilor particulare aflate pe mal deoarece nu a fost trasată limita de protecție a bazinului aferent amenajării piscicole tip iaz.

d) Evidența integrată: actualizarea evidentei terenurilor administrate în evidența contabilă internă pe baza inventarierii, actualizarea Inventarului bunurilor din domeniul public al statului, actualizarea Inventarului centralizat al bunurilor imobile proprietate privată a statului și a drepturilor reale supuse inventarierii, actualizarea datelor în Registrul agricol, actualizarea datelor în evidența fiscală, inclusiv evaluarea și înscrierea în Cartea Funciară a celor care nu sunt înscrise.

În cazul terenurilor administrate de ANPA, în acest moment din suprafața totală de 59.001 ha sunt înscrise în cartea funciară terenuri cu suprafețe în cuantum de 20.417 ha, fiind încă necesare actualizări.

Disponibilitatea și accesul la zonele cu caracteristici favorabile acvaculturii, inclusiv cele care minimizează interacțiunile și conflictele cu alte activități, reprezintă constrângeri pentru dezvoltarea durabilă a acvaculturii.

Avantajele realizării planificării spațiale pentru acvacultură includ printre altele și²:

- o abordare coordonată și integrată în ceea ce privește managementul mediului;
- responsabilitate și transparență prin implicarea părților interesate, relevante, la toate nivelurile;
- o mai bună înțelegere a efectelor cumulative și combinate precum și, interacțiunile dintre utilizatorii de resurse și între utilizatorii de mediu;

² Applying spatial planning for promoting future aquaculture growth - FAO, Committee on Fisheries, Subcommittee on Aquaculture, Seventh Session, St. Petersburg, Russian Federation, 7 – 11 October 2013

- un mecanism mai eficient pentru administrație de a livra angajamentele dezvoltării durabile;
- o mai mare claritate și predictibilitate a politicii și luării deciziilor;
- o mai bună înțelegere a modificărilor necesare pentru a îmbunătăți diferitele politici și cadre de reglementare.

Pe lângă aceste avantaje, realizarea acestei planificări poate oferi și o serie de beneficii economice, cum ar fi¹:

- asigurarea atractivității activității de acvacultură pentru investitori, pentru forța de muncă și pentru dezvoltarea învățământului profesional și superior de specialitate;
- stimularea investițiilor financiare publice și private;
- îmbunătățirea integrării activităților;
- îmbunătățirea rapidității, calității, responsabilității și transparenței procesului decizional;

- îmbunătățirea eficienței și creșterea respectării reglementărilor, oferind astfel condiții mai bune pentru o concurență deschisă;
- o mai bună înțelegere a dezvoltării durabile, din punct de vedere al mediului, ca o componentă a creșterii economice.

În acest moment, planificarea spațială din punct de vedere al amenajării integrate a teritoriului este departe de a fi implementată în apele continentale (în interiorul țării - pe uscat), în timp ce amenajarea spațială maritimă este în curs de dezvoltare. Aceasta din urmă, deși trebuia implementată în România cel târziu la 31 martie 2021 prin elaborarea Planului de amenajare a spațiului maritim, pilon important al Politicii Maritime Integrate, acest lucru nu este finalizat până în prezent.

În condițiile specifice zonei costiere românești, s-au delimitat în trecut 3 zone marine pentru creșterea și exploatarea moluștelor (aprobat prin OM nr. 1950/2007/38/2008 modificat de Ordinul nr. 983/1699/2015) pentru care se aplică Normele tehnice privind calitatea apelor pentru moluște (aprobat prin HG nr. 201/2002, modificat de HG nr. 467/2006), respectiv:

- a) Zona cuprinsă între Perișor și Chituc (215 Mm²);
- b) Zona cuprinsă între Năvodari și Portul Constanța (Baia Mamaia) (109 Mm²);
- c) Zona cuprinsă între Agigea și Mangalia (101 Mm²).

Strâns legată de amenajarea teritoriului este stabilirea/crearea zonelor optime/favorabile/adecvate pentru dezvoltarea acvaculturii. Dacă, în cazul amenajării spațiale maritime, aceste zone au fost identificate urmând a fi incluse în Planul de amenajare, pentru restul teritoriului țării acest lucru rămâne un obiectiv pe termen mediu, ce poate fi atins doar după clarificarea juridică și cadastrarea terenurilor actuale aferente amenajărilor piscicole.

Răspunsul politic al acestui obiectiv trebuie să aibă în vedere, pe termen scurt, următoarele măsuri, unele dintre ele având corespondent și în modificările legislative:

- ✓ inventarierea și înscrierea terenurilor cu destinație piscicolă, aparținând domeniului public și privat al statului aflate în administrarea ANPA în inventarul centralizat al instituției, inclusiv lacurile/lacurile de acumulare cu destinație principală acvacultura;

- ✓ inventarierea terenurilor cu destinație piscicolă ce se află în proprietatea/administrarea altor instituții sau entități private și înscrierea lor în Registrul Unităților de Acvacultură;
- ✓ cadastrarea terenurilor, în vederea readucerii în circuitul piscicol a suprafețelor abandonate;
- ✓ elaborarea unui contract cadru național pentru practicarea acvaculturii indiferent de deținătorul amenajării piscicole sau al terenului aferent unei amenajări piscicole și a unui mod unitar de calcul al redevenței minime percepute pentru transferul temporar al dreptului de utilizare a amenajării;
- ✓ crearea unei structuri interministeriale între MADR și celelalte autorități publice centrale care emit acte de reglementare incidente acvaculturii pentru evitarea suprapunerii birocratice.

Din punct de vedere al obiectivelor asumate, pentru perioada 2021 - 2030 se propun următoarele obiective specifice:

- a) Obiectiv specific 1: ***Clarificarea regimului juridic al proprietății terenurilor aferente amenajărilor piscicole***
- b) Obiectiv specific 2: ***Intabularea terenurilor aferente amenajărilor piscicole și simplificarea accesului la apă și spațiu***
- c) Obiectiv specific 3: ***Identificarea zonelor cu potențial/favorabile pentru acvacultură***
- d) Obiectiv specific 4: ***Readucerea în circuitul piscicol a suprafețelor abandonate***

3.1.1.2. Cadrul administrativ și de reglementare

Licența de acvacultură este documentul ce asigură desfășurarea activității de acvacultură în condițiile legii, pe teritoriul României.

Unitățile de producție din acvacultură sunt înscrise în Registrul unităților de acvacultură și primesc licență de acvacultură, eliberată de Agenția Națională pentru Pescuit și Acvacultură. Agenția Națională pentru Pescuit și Acvacultură (ANPA) este instituție publică de interes național, organ de specialitate al administrației publice centrale, cu personalitate juridică, finanțată integral de la bugetul de stat, care funcționează în subordinea Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale.

Condițiile privind înscrierea în Registrul unităților de acvacultură și eliberarea licenței de acvacultură au fost stabilite de Ministerul Agriculturii, Pădurilor și Dezvoltării Rurale, prin Ordin al ministrului agriculturii, pădurilor și dezvoltării rurale nr. 332/2008, la propunerea Agenției Naționale pentru Pescuit și Acvacultură.

Instituțiile implicate în etapele obținerii licenței de acvacultură sunt reprezentate de:

- Oficiul de Cadastru și Publicitate Imobiliară;

- Oficiul Registrului Comerțului;
- Agenția Națională pentru Protecția Mediului;
- Agenția Națională pentru Aree Naturale Protejate;
- Administrația Națională Apele Române;
- Direcția Sanitar Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor;
- Agenția Națională pentru Pescuit și Acvacultură.

Având în vedere toate aceste documente, durata de obținere a acestora variază de la emiterea pe loc și până la 90 de zile de la data depunerii documentațiilor complete, sau chiar mai mult, dacă vorbim de autorizația de punere în siguranță a barajului sau autorizația de mediu. În cazul autorizației de mediu, durata poate fi prelungită funcție de avizul privind evaluarea impactului asupra mediului. Astfel, durata de obținere a documentelor necesare, și valabilitatea acestora, este prezentată în tabelul nr.6.

Cele mai dificile proceduri de obținere a licenței de acvacultură sunt reprezentate de cele în cazul lacurilor de acumulare și iazurilor, unde procedura poate dura și 240 de zile (cca. 8 luni zile) fiind necesară obținerea în primă fază a autorizației de punere în siguranță a barajului (în cazul

iazurilor), apoi de autorizația de gospodărire a apei și ulterior de cea de mediu după care, este emisă licența de acvacultură (luând în calcul o durată de doar 15 zile).

Ca exemplu, în perioada 2017 - 2019, pentru lacurile de acumulare pe care Administrația Națională Apele Române le-a scos la licitație în vederea practicării activității de acvacultură, au existat beneficiari care au înregistrat o durată mai mare de 1 an în vederea obținerii licenței de acvacultură.

Din punct de vedere al costurilor, acestea pot ajunge și la cca. 15.000 de lei, pentru solicitanții și de autorizație de punere în siguranță a barajelor, costurile per document fiind estimate astfel:

- Schițe și planuri cca. 100 lei / 150 lei;
- Certificat constatator 45 lei;
- Autorizație de gospodărire a apelor cca. 2.000 lei;
- Certificat pentru siguranța barajului și aviz de funcționare cca. 9.300 lei;
- Autorizație de mediu cca. 3.200 lei;
- Taxă licență acvacultură 150 lei.

Document necesar obținerii licenței de acvacultură	Durata maximă	Legislație	Valabilitate
Contractul privind dreptul de utilizare	Între 30 și nedeterminat funcție de deținător		Între 5 și 49 de ani
Plan de încadrare în zonă	7 zile procedură normală	-	-
	2 zile procedură de urgență	-	-
Certificat constatator	Pe loc	-	30 de zile
Autorizație de gospodărire a apei	45 de zile	Ordin MAPM 118/2002	5 ani sau un an în cazul în care amenajarea piscicolă nu are montate echipamente de măsurarea a volumului de apă la

			alimentare sau evacuare.
	135 de zile, dacă include și autorizația de punere în siguranță a barajului	Ordin MAP 891/2019	10 ani autorizația de punere în siguranță a barajului
Autorizația de mediu	90 de zile	Ordin MMDD 1798/2007	5 ani pentru autorizație de mediu; 10 ani pentru autorizație de mediu.
	45 de zile	Ordin MM 1171/2018	1 an, cu aplicarea unei vize anuale, în urma depunerii unei documentații însoțite de avizul administratorului ariei naturale protejate. Lipsa vizei anuale duce la anularea autorizației și suspendarea activității.
Licența de acvacultură*	minim 10 zile	Ordin MADR 332/2008	Nedeterminată (până la schimbarea condițiilor ce au stat la baza emiterii)

* - se eliberează după obținerea tuturor documentelor anterioare.

Tabel nr.8 - Durata și valabilitatea documentelor necesare emiterii licenței de acvacultură

Implementarea Planului Strategic Național Multianual pentru Acvacultură 2014 - 2020 nu a reușit să aducă o simplificare a procedurilor administrative, a birocrăției, mai mult decât atât s-a accentuat împovărarea prin introducerea obținerii vizei anuale pentru autorizația de mediu.

Totodată, a fost modificată și legislația privind emiterea acordului de mediu pentru investiții noi unde procedurile autorizației de mediu se intersectează cu cele ale avizului de gospodărire a apei, Administrația Națională Apele Române având rolul de stabili impactul activității de acvacultură asupra mediului.

Aceste lucruri au dus la apariția unor situații nedorite când, practic unii dintre beneficiari de fonduri europene au renunțat la investiții din cauza procedurilor de obținere a autorizației de mediu sau, în cazul celor ce exploatează lacurile de acumulare, imposibilitatea accesării de fonduri ca urmare a duratei scurte de concesiune/închiriere (10 ani).

În ceea ce privește acvacultura marină, alături de lipsa unui cadru legislativ și a modului în care ANAR abordează relația cu acvacultura, problematica majoră care a împiedicat atât recoltarea, cât și cultivarea bivalvelor din mediul natural în România o constituia până în anul 2020 lipsa clasificării microbiologice a apelor Mării Negre, așa cum o cere Regulamentul (CE) nr. 627/2019 (anterior 854/2004).

În prezent, studiul microbiologic a fost finalizat, Autoritatea competentă (ANSVSA) clasificând toate cele 3 zone de producție și relocare a moluștelor bivalve vii din sectorul românesc al Mării Negre (Chituc - Perișor, Baia Mamaia și Agigea - Mangalia) în clasa A, ceea ce deschide oportunități imense acvaculturii bivalvelor la litoralul nostru.

În România, cadrul administrativ și juridic actual dispune de o procedură simplificată a regimului de acordare a licenței de acvacultură, însă etapele premergătoare depunerii documentației, respectiv procedura de emitere a avizelor și autorizațiilor care stau la baza licenței de acvacultură emise de autoritățile adiacente acestui sector sunt anevoioase și împovărătoare, chiar descurajante din punct de vedere al costurilor de energie, de timp și de bani.

În vederea eliminării barierelor administrative pentru desfășurarea activității de acvacultură trebuie modificat cadrul legislativ aferent documentelor necesare obținerii licenței de acvacultură, luând în considerare un aspect foarte important și anume, digitalizarea. Acest lucru ar permite pe termen mediu și scurt eliminarea unor documente depuse de către beneficiar la dosarul de licențiere în vreme ce, pe termen lung nu ar mai necesita depunerea documentelor în format fizic la Agenția Națională pentru Pescuit și Acvacultură, ci doar încărcarea acestora într-un program informatic și eliberarea on-line a licenței de acvacultură (pentru a cărei valabilitate/legalitate se poate utiliza un cod de bare).

Unul dintre cele mai importante obiective privind simplificarea administrativă o reprezintă colaborarea instituțională a tuturor celor implicați în eliberarea licenței de acvacultură.

Astfel, pe termen mediu se propune realizarea interconectivității bazelor de date de la Ministerul de Finanțe, Oficiul Registrul Comerțului, Agenția Națională de Cadastru și Publicitate

Imobiliară și Autoritatea Națională Sanitar Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor cu ANPA, verificarea informațiilor sau a documentelor depuse de beneficiar. Acest lucru ar permite și eliminarea unor documente, ca de exemplu: certificatul constatator, eliminarea schiței și planului de încadrare în zonă prin verificarea extrasului de carte funciară și/sau a ortofotoplanurilor, înregistrarea sanitar-veterinară sau dovada taxei de licențiere.

Totodată este necesar ca:

1. În relație cu Administrația Națională Apele Române
 - a) Stabilirea exactă a duratei de valabilitate a autorizației de gospodărire a apelor la nivelul duratei contractului care privește dreptul de exploatare (concesiune, închiriere);
 - b) Stabilirea exactă a duratei de valabilitate a autorizației de funcționare în siguranță a barajelor la 10 ani;
 - c) Pentru lacurile de acumulare cu folosință piscicolă, emiterea automată a autorizației de gospodărire a apelor odată cu semnarea contractului de închiriere prin includerea ei în documentația de atribuire.

2. În relație cu Agenția Națională pentru Protecția Mediului - excluderea pisciculturii tradiționale (non-intensive) de la obligativitatea obținerii autorizației de mediu, așa cum sunt exonerate și celelalte activități agricole și zootehnice. Măsura presupune modificarea Ordinului 1798/2007 pentru aprobarea Procedurii de emitere a autorizației de mediu, Anexa 1, punctul 10, prin înscrierea în ultima coloană a sintagmei „acvacultură intensivă”.

Pe termen lung, se propune realizarea unui document unic care să conțină condițiile de autorizare din punct de vedere al protecției apelor, protecției mediului, sanitar-veterinar și piscicol, numit autorizație integrată pentru piscicultură care să poată fi obținut on-line.

Simplificarea administrativă poate fi eficientă prin adoptarea unui mecanism corect, transparent și echitabil de adoptare a actelor normative sau administrative care să cuprindă opinia științifică urmată de consultarea părților interesate și dezbateră variantelor de lucru. Politicile

sectorului trebuie făcute de specialiști din mai multe domenii, nu doar din acvacultură, mai ales pentru legislațiile complementare acvaculturii (mediu, administrații bazinale, sanitar-veterinar).

Din punct de vedere al obiectivelor asumate, pentru perioada 2021 - 2030 se propun următoarele obiective specifice:

- a) Obiectiv specific 1: ***Modificarea cadrului de reglementare a activității de acvacultură, prin elaborarea legii acvaculturii și a legislației subsecvente***
- b) Obiectiv specific 2: ***Elaborarea unei proceduri unice de concesionare a unui teren din domeniul public sau privat al statului în vederea practicării acvaculturii, indiferent de proprietarul/administratorul terenului***
- c) Obiectiv specific 3: ***Reducerea perioadei de obținere a licenței de acvacultură***
- d) Obiectiv specific 4: ***Aplicarea cadrului legislativ privind pierderile datorate restricțiilor de mediu/prădătorilor ihtiofagi și elaborarea cadrului legislativ privind acoperirea pierderilor datorate inundațiilor și/sau secetei***

3.1.1.3. Sănătatea și siguranța alimentară

Informațiile privind stările patologice înregistrate, pierderi și tratamente preventive sau curative sunt colectate prin intermediul Planului Național de Colectare Date, sub forma unor date de mediu, în ceea ce privește tipul și cantitatea de medicamente sau tratamente administrate pentru prevenirea și controlul bolilor din sectorul românesc al acvaculturii și mortalitățile înregistrate în unitățile de acvacultură.

Astfel, în cazul unităților ciprinicole de creștere, substanțele administrate, cu scop profilactic, au fost reprezentate de sulfatul de cupru și clorura de var. Drept urmare, se poate afirma faptul că în cazul unităților ciprinicole de acvacultură, aplicarea tratamentelor și substanțelor se efectuează în scop profilactic, datorită șanselor mici de îmbolnăviri în rândul efectivelor piscicole, fapt generat de densitățile mici ale biomasei și de volumele mari de apă.

În cazul unităților salmonicole de tip pepinieră, amplasate în Regiunea Vest și Regiunea Nord-Vest a țării, substanțele administrate s-au aplicat în scop curativ, iar tratamentele au fost reprezentate de antibiotice (de ex. oxitetraciclină), sulfat de cupru și clorură de sodiu. În concluzie, se poate afirma faptul că în cazul unităților salmonicole, aplicarea tratamentelor și substanțelor se efectuează în scop curativ, datorită densităților mari de stocare a biomasei animale, fapt ce generează un risc ridicat de îmbolnăviri în rândul populației piscicole.

Raportările mortalităților din cadrul unităților salmonicole au fost semnificativ mai mari comparativ cu raportările mortalităților din cadrul unităților ciprinicole, fapt explicat de densitățile de stocare a biomasei animale practicate de fiecare sistem de producție.

În acest domeniu România a adoptat în 2007, Ordinul nr. 170 din 6 septembrie 2007³ pentru aprobarea Normei sanitare veterinare ce stabilește cerințele de sănătate animală pentru animalele de acvacultură și produsele acestora, precum și pentru prevenirea și controlul anumitor boli ale animalelor acvatice, cu modificările și completările ulterioare, act normativ care transpunea prevederile Directivei Consiliului 2006/88/CE a Consiliului din 24 octombrie 2006 privind cerințele de sănătate animală pentru animale și produse de acvacultură și privind prevenirea și controlul anumitor boli la animalele de acvacultură. Însă, începând cu 21 aprilie 2021, prevederile Directivei 2006/88/CE au fost înlocuite de Regulamentul (UE) 2016/429 al Parlamentului European și al Consiliului din 9 martie 2016 privind bolile transmisibile ale animalelor și de modificare și de abrogare a anumitor acte din domeniul sănătății animalelor („Legea privind sănătatea animală”), care stabilește norme de prevenire și control al bolilor animalelor care sunt transmisibile la animale sau la oameni, norme menite să asigure:

- (i) îmbunătățirea sănătății animale pentru a susține producția agricolă și de acvacultură durabilă în Uniune;
- (ii) funcționarea eficace a pieței interne;
- (iii) reducerea efectelor negative asupra sănătății animale, sănătății publice și mediului:
 - ale anumitor boli;
 - ale măsurilor adoptate pentru prevenirea și controlul bolilor;

și care țin seama de:

- (i) legătura dintre sănătatea animală și:
 - sănătatea publică;
 - mediul, inclusiv biodiversitatea și resursele genetice prețioase, precum și efectul schimbărilor climatice;
 - siguranța alimentelor și a furajelor;
 - bunăstarea animalelor, inclusiv cruțarea de orice durere, angoasă sau suferință care poate fi evitată;
 - rezistența la antimicrobiene;
 - securitatea alimentară;
- (ii) consecințele economice, sociale, culturale și de mediu ale aplicării măsurilor de prevenire și control al bolilor;
- (iii) standardele internaționale relevante.

Astfel, unitatea de producție în domeniul acvaculturii trebuie să dețină următoarele evidențe:

- (a) speciile, categoriile și cantitățile (numărul, volumul sau greutatea) de animale de acvacultură în unitatea lor;
- (b) circulația animalelor de acvacultură și a produselor de origine animală obținute din aceste animale către și din unitățile de acvacultură, indicând, după caz:
 - (i) locul lor de origine sau de destinație;

³ Publicat în Monitorul Oficial, Partea I nr. 679 din 05 octombrie 2007

- (ii) data deplasărilor respective;
- (c) certificatele de sănătate animală pe hârtie sau în format electronic care trebuie să însoțească deplasările animalelor de acvacultură care sosesc la unitatea de acvacultură în conformitate cu articolul 208 și cu normele adoptate în conformitate cu articolul 211 alineatul (1) literele (a) și (c) și cu articolul 213 alineatul (2);
- (d) mortalitatea la fiecare unitate epidemiologică și alte probleme legate de boli în cadrul unității de acvacultură în raport cu tipul de producție;
- (e) măsurile de biosecuritate, supravegherea, tratamentele, rezultatele testelor și alte informații relevante, după caz, pentru:
 - (i) speciile și categoriile de animale de acvacultură din cadrul unității;
 - (ii) tipul de producție în unitatea de acvacultură;
 - (iii) tipul și dimensiunile unității de acvacultură;
- (f) rezultatele oricăror vizite de verificare a sănătății animale.

Unitățile de producție în domeniul acvaculturii și unitățile de procesare autorizate trebuie să implementeze bune practici de igienă pentru a preveni introducerea și propagarea bolilor.

Atunci când apare o creștere a mortalității la animalele acvatice, mortalitatea este imediat notificată autorității competente sau unui medic veterinar de liberă practică, pentru investigații suplimentare.

În același timp, în cadrul ICDEAPA Galați și SCDP Nucet se află în implementare 2 ghiduri de bune practici atât pe segmentul de reproducere și dezvoltare postembrionară, cât și pe segmentul de creștere a speciilor de pești, apărute ca și o nevoie a dezvoltării și aplicării de tehnologii care să asigure pe lângă viabilitate economică, produse de calitate și protecția și conservarea mediului.

În vederea implementării acestui obiectiv este necesară continuarea colectării datelor de mediu, din cadrul sectorului de acvacultură, prin intermediul Planului Național de Colectare Date. Acest lucru trebuie să conducă și la realizarea unui Registru național de utilizare a produselor chimice/fitosanitare/medicamentoase în acvacultură, atât pentru prevenirea îmbolnăvirilor sau asigurării condițiilor optime de creștere a peștelui, cât și pentru combaterea stărilor patologice din cadrul fermelor piscicole.

Realizarea acestui deziderat trebuie să aibă la bază instituțiile de cercetare de profil din țara noastră care, trebuie să vină în sprijinul fermierilor astfel încât pe piață să fie livrate produse sigure din punct de vedere alimentar și a sănătății umane. Ghiduri de bune practici trebuie să stea la baza dezvoltării unor coduri de conduită privind sănătatea și siguranța alimentară și care să fie implementate la scară largă în acvacultura românească.

Totodată, finanțarea cercetării trebuie să urmărească și identificarea și dezvoltarea de noi produse, prietenoase mediului, ce pot fi utilizate atât în scop preventiv, dar și curativ (ex. fitoaditivii).

Din punct de vedere al obiectivelor asumate, pentru perioada 2021 - 2030 se propun următoarele obiective specifice:

a) Obiectiv specific 1: **Crearea de coduri de conduită pentru fermele de acvacultură**

b) Obiectiv specific 2: **Suținerea cercetării științifice în vederea dezvoltării de produse/scheme de tratament și/sau prevenție noi**

3.1.1.4. Adaptarea la schimbările climatice și atenuarea efectelor

Schimbările climatice impun noi provocări cu privire la sistemele de acvacultură, cu implicații serioase pentru miliardele de oameni pentru care peștele este o importantă sursă de hrană sau de venituri, așa cum menționează studiile internaționale realizate în domeniu. Pentru a face față acestor provocări, trebuie avute în vedere următoarele:

- concentrarea răspunsurilor la schimbările climatice acolo unde este cea mai mare necesitate, prin stabilirea și evaluarea vulnerabilității populației și zonelor dependente de pescuit și acvacultură datorate impactului schimbărilor climatice;
- reducerea vulnerabilității populației la impactul schimbărilor climatice prin identificarea de strategii de adaptare la efectele schimbărilor climatice;
- diminuarea efectelor negative ale schimbărilor climatice prin identificarea unor modalități de combatere a fenomenului de încălzire globală;
- întărirea capacității de implementare a unor măsuri de adaptare la efectele schimbărilor climatice în domeniul pescuitului și acvaculturii.⁴

În vederea adaptării sectorului de acvacultură la efectele schimbărilor climatice trebuie luate în considerare atât impactul direct, cât și impactul indirect:

i) impactul direct include schimbări privind disponibilul de apă, schimbări de temperatură, schimbări privind nivelul apelor, precum și o creștere a frecvenței fenomenelor meteorologice extreme: inundații, furtuni, secete;

ii) impactul indirect includ costul economic și social. Ca și efecte indirecte se înregistrează stresul datorat creșterii temperaturilor și a nevoii de oxigen, nesiguranța proviziilor de apă, fenomene meteorologice extreme, creșterea nivelului apelor, creșterea frecvenței apariției unor stări patologice.

Schimbările climatice care afectează acvacultura sunt reflectate în principal de schimbările de temperatură atât în apă cât și în aer, viteza vântului și valurile, apariția fenomenelor de secetă sau inundații. Condițiile meteorologice extreme - din ce în ce mai intense și mai frecvente - sunt efecte importante, fie ca furtuni care produc pagube materiale sau inundații ale fermelor de apă dulce. Peștii sunt supuși unor stresului ce determină efecte fiziologice diferite, care afectează creșterea și dezvoltarea, ceea ce poate crește în continuare sensibilitatea acestora la boli și infecții.

Apele interioare și ecosistemele acestora sunt foarte vulnerabile la schimbările climatice, de exemplu lacurile își pot modifica conturul sau pot chiar seca în totalitate din cauza creșterilor frecvente de temperatură, pe fondul lipsei de precipitații și accelerării fenomenului de evaporare. Studiile privind simulările de schimbări climatice au ajuns la concluzia că peștii de apă rece vor fi cei

⁴ <http://www.meteoromania.ro/anm/images/clima/Strategiaschimbariclimatice.pdf>

mai afectați de pierderea condițiilor optime oferite de habitatul lor natural. Acest lucru ar putea duce în România la restrângerea arealului de creștere a păstrăvului în condiții naturale, în special scăderea producției de păstrăv indigen și fântânel prin creșterea cultivării păstrăvului curcubeu importat din alte țări (ex. modificat genetic pentru a rezista la temperaturi mai mari).

Majoritatea speciilor cultivate în heleșteiele din Europa Centrală și de Sud-Est sunt specii de apă caldă și au intervalul termic optim între 22-26°C. Deși o încălzire a apei poate determina rate mai mari de creștere, scăderea ciclului tehnologic cu beneficii asupra producției, apariția frecventă a evenimentelor meteorologice extreme poate stresa organismele acvatice, în plus poate deprecia și infrastructura fermei piscicole. Temperaturile ridicate prelungite și seceta provoacă o evaporare severă în lacuri și iazuri. Modelele de precipitații modificate pot induce în continuare conflicte între fermierii și operatorii sectorului de irigații cu privire la utilizarea resurselor regenerabile de apă dulce.

La noi în țară, nu au fost realizate studii privind efectele schimbărilor climatice în acvacultură, totuși acestea sunt evidențiate prin faptul că reproducerea natural dirijată a crapului realizată în fermele piscicole suferă din cauza variațiilor mari de temperatură între zi și noapte sau de la zi la zi; activitatea de reproducere artificială a speciilor de pești este realizată mai timpuriu față de acum 10-15 ani, deoarece temperaturile optime sau numărul de grade-zile sunt atinse mult mai repede; perioadele lungi de secetă ce perturbă tehnologia de creștere aplicată cu impact asupra producției realizate; lunile de iarnă mult mai blânde ce crește riscul apariției stărilor patologice; etc.

Un alt punct al efectului schimbărilor climatice este reprezentat de reducerea producției din acvacultură, a plantelor furajere care fac parte din componentele rețetelor furajere administrate la creșterea peștilor (ex. soia, floarea soarelui), astfel că pe viitor sunt necesare cercetări pentru identificarea unor soluții de înlocuire a acestor componente, cum ar fi algele.

Este important să fie realizată o strategie pentru promovarea durabilității, luând în considerare atât problemele cât și oportunitățile schimbărilor climatice. Pentru zona de coastă este important să fie considerate nevoile speciilor marine, atunci când sunt realizate planurile de management aferente acestei zone care să răspundă schimbărilor climatice.

Reducerea vulnerabilității sectorului de acvacultură necesită aplicarea unor măsuri potrivite de adaptare la efectele schimbărilor climatice. Efectivitatea acestora depinde de întărirea capacității de răspuns la schimbări, precum și includerea unor măsuri de răspuns la aceste schimbări în documente de politici privind managementul resurselor naturale. Dintre măsurile necesare amintim întărirea capacității de monitorizare și prognoză ale schimbărilor climatice, aplicarea de prognoze care să prevină potențiale dezastre, dezvoltarea capacității de implementare a politicilor și inovărilor tehnologice care să adreseze adaptarea sectorului de acvacultură la efectele schimbărilor climatice.

Prin managementul direct al producției de pește, acvacultura are potențialul de a își îmbunătăți capacitatea de adaptare la efectele schimbărilor climatice în comunitățile vulnerabile și de compensare a variabilității și declinului resurselor de pește datorate schimbărilor climatice exacerbate. Dezvoltarea capacității de inovarea sistemelor din acvacultură vor ajuta acest sector la

adaptarea la efectele schimbărilor climatice, precum și la creșterea competitivității acestuia în condițiile unei piețe concurențiale.

În același timp, pentru a putea răspunde acestor schimbări este necesară creșterea capacității pescarilor și a fermierilor de a răspunde efectelor negative ale schimbărilor climatice. Totodată, zonele unde acvacultura și pescuitul sunt cele mai productive și contribuie cel mai mult la reducerea sărăciei și securității alimentare sunt și cele mai vulnerabile la dezastre naturale cauzate de fenomenele meteorologice extreme și de creșterea nivelului apelor. Instituțiile au nevoie de sprijin pentru îmbunătățirea capacității de a facilita extinderea măsurilor de adaptare la efectele schimbărilor climatice la nivelul unei politici macro privind pescuitul. Înțelegerea și stabilirea unor măsuri de răspuns la efectele disproporționate asupra grupurilor vulnerabile sunt foarte importante.

Pentru atingerea acestor obiective, instituțiile de cercetare și de management în domeniul pescuitului și acvaculturii trebuie să se angajeze într-o politică privind adaptarea la efectele schimbărilor climatice. În concluzie, schimbările climatice reprezintă inevitabil o provocare pentru pescuit și acvacultură. Printr-o cercetare riguroasă a impactului și a componentei de adaptare la efectele schimbărilor climatice, combinate cu activități practice întreprinse la nivel național, regional sau local se urmărește obținerea de cunoștințe în acest domeniu și creșterea capacității de răspuns.

Din punct de vedere al obiectivelor asumate, pentru perioada 2021 - 2030 se propun următoarele obiective specifice:

- a) Obiectiv specific 1: ***Identificarea efectelor schimbărilor climatice în acvacultură***
- b) Obiectiv specific 2: ***Dezvoltarea pepinierelor piscicole***

3.1.1.5. Organizarea pieței și a producătorilor

În România, înființarea organizațiilor de producători, a creat premisele organizării unei piețe naționale a produselor pescărești conform prevederilor comunitare, și anume Regulamentul European nr.1379/2013 privind organizarea comună a piețelor în sectorul produselor pescărești și de acvacultură. Transpunerea regulamentului în legislația națională nu este actualizată în acest moment, în România fiind în vigoare Ordinul MADR 772/2007 ce transpune regulamentul european precedent nr. 104/2000.

Astfel, în baza acestui act administrativ de autoritate sunt recunoscute două organizații de producători din acvacultură: Asociația Națională a Producătorilor din Pescărie ROMFISH și Patronatul peștelui din România.

Cele două asociații de producători din acvacultură sunt organizații care au obiective comune urmărind în principal, creșterea competitivității membrilor săi prin cooperare în gestionarea resurselor economice și de mediu, prin acțiuni comune pentru reducerea costurilor de aprovizionare cu materii prime și materiale, coordonarea producției, îmbunătățirea calității, promovarea și comercializarea produselor și creșterea cotei de piață.

De asemenea, acționează ca parteneri de dialog, pentru asigurarea unui cadru legislativ și organizatoric pentru cei ce activează în sectorul pescăresc, adaptat la realitățile existente și bazat pe potențialul de dezvoltare, în condițiile competitivității europene și internaționale.

Asociațiile de producători, oferă și alte servicii pentru membrii săi, ca: informare și actualizare legislativă, instruire consultanță tehnică și recomandări fiscale, activități de promovare a inovării, comunicare, informări privind responsabilitățile față de mediu, aspectele comerciale și de piață.

Asociația Națională a Producătorilor din România „Romfish” are ca scop exprimarea și promovarea intereselor profesionale și comerciale ale crescătorilor de pești de cultură și alte organisme acvatice, ale comercianților și distribuitorilor de pește și produse pescărești, ale procesatorilor din industria pescărească, ale operatorilor din turismul zonelor pescărești, crescătorilor de pești ornamentali, s.a., persoane juridice care activează în sectorul pescăresc sau în activități adiacente acestuia, cu calitatea de membri ai asociației care își desfășoară activitatea în România. În acest moment asociația înregistrează un număr de 28 de membri (producători în acvacultură; organizații de cercetare în acvacultură) ce își desfășoară activitatea în 8 județe: Botoșani, Iași, Suceava, Neamț, Bacău, Vaslui, Dâmbovița, Constanța și Călărași. În acest sens, asociația asigură membrilor săi acces la activități de cercetare științifică; asistență tehnică, juridică, economică; promovarea dialogului între diverși actori (furnizori, beneficiari, organisme publice, etc.) și fermieri; promovarea valorilor pisciculturii tradiționale și ale serviciilor ecosistemice pe care aceasta le furnizează⁵.

Suprafața de acvacultură deținută de membrii asociației este de cca. 6916 ha, din care suprafața exploatabilă este de 5685 ha. Mai mult de 90% din suprafața exploatată se află în arii naturale protejate, 5537 ha, cu impact major asupra productivității.

Patronatul Peștelui din România are ca scop reprezentarea, susținerea și apărarea drepturilor și intereselor comune ale membrilor săi în relațiile cu autoritățile publice, cu sindicatele și cu alte persoane juridice și fizice, în raport cu obiectul și scopul lor de activitate atât în plan național cât și internațional potrivit prezentului Statut și în acord cu prevederile legii care guvernează existența sa. În organizație sunt înscriși 35 de membri din care 2 membri asociați și 33 membri permanenți, din care doi membri desfășoară activități de consultanță sau distribuire de furaje/utilaje specifice acvaculturii și 31 de membri desfășoară activitatea de acvacultură pe o suprafață totală a fermelor piscicole de 9.303 ha pe următoarele județe: Tulcea 5.016 ha - 9 membri, Călărași 1.374 ha - 6 membri, Constanța 957 ha - 2 membri, Brașov 473 ha - un membru, Satu Mare 264 ha - un membru, Mureș 293 ha - 2 membri, Iași, 184 ha - un membru, Sălaj 126 ha - un membru, Arad 120 ha - un membru, Bistrița, 108 ha - un membru, Brăila - 100 ha - un membru, Buzău 100 ha un membru, Timiș 91 ha - un membru, Alba 75 ha - un membru, Olt 20 ha - 1 membru,

⁵ <https://www.romfish.ro/despre-noi/ce-facem-pentru-membrii-asociației>

Bihor 2 ha - un membru. Producția de pește recoltată de către membrii PPR reprezintă aproximativ 30-35% din producția de pește provenită din acvacultura din România.

Ambele asociații au depus în anul 2020, precum și în anii trecuți, Planul de producție și comercializare, din care se observă un trend crescător al producției realizate în cadrul organizației, cu producții de peste 4000 de tone și cu o producție comercializată de peste 3000 de tone.

Din punct de vedere al producției și comercializării, ambele organizații de producători pun accentul pe promovarea acvaculturii tradiționale, durabile și prietenoase mediului, promovarea produselor de acvacultură obținute, promovarea implementării unui cod de bune practici, promovarea de programe de susținere a producătorilor din acvacultură care să permită competitivitatea pe piață a producătorilor; susținerea unor programe de formare profesională și nu în ultimul rând, identificarea și/sau facilitarea de către stat a unor canale de comercializare.

Din punct de vedere participativ/reprezentativ cele două organizații de producători fac parte din Consiliul Consultativ pentru sectorul pescăresc, organism consultativ al Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale. Totodată, la nivel național, Patronatul Peștelui din România face parte din Federația Națională PRO AGRO.

La nivel internațional, organizația de producători ROMFISH face parte, din anul 2018, din cadrul Consiliului Consultativ pentru Acvacultură (Aquaculture Advisory Council⁶), organism consultativ al Comisiei Europene creat în baza prevederilor Regulamentului UE nr. 1380/2013 privind PCP. În același timp, Patronatul Peștelui prin Federația PRO AGRO face parte din Organizația COPA-COGECA⁷, organizație a producătorilor agricoli europeni cu o influență decisivă în elaborarea politicilor agricole europene.

Principalul element al răspunsului politic dorit trebuie să fie reprezentat de un set de acțiuni specifice care să conducă la elaborarea unui Plan de susținere și consolidare a organizațiilor de producători și promovarea unei mai bune coordonări între agenții și organizațiile de producători.

După cum s-a subliniat în cadrul politicii de organizare comună a pieței, organizațiile de producători din domeniul acvaculturii recunoscute de Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale ar trebui să joace un rol mai activ în promovarea acvaculturii durabile, în adaptarea producției la cerințele pieței, canalizarea ofertei și comercializarea produselor membrilor săi și colectarea de date

despre acestea și în elaborarea previziunilor de dezvoltare a producției. Pentru toate acestea autoritatea publică centrală care răspunde de acvacultură trebuie să se achite de obligațiile legale prin adoptarea unor măsuri concrete de „sprijinire a organizațiilor de producători pentru dezvoltarea durabilă a activităților de pescuit și acvacultură”, măsuri care până în prezent au lipsit cu desăvârșire, în condițiile în care organizațiile și-au îndeplinit obligațiile legale.

Se impune elaborarea și adoptarea unor reglementări prin care să se poată stimula aderarea fermierilor la o cultură organizațională existentă sau nou creată, sau prin care să se poată cofinanța activitățile și planurile de producție și de comercializare ale organizațiilor de producători,

⁶ <https://www.aac-europe.org/en/about-us/members>

⁷ COPA (Comitetul Organizațiilor Profesionale Agricole din Uniunea Europeană) și COGECA (Confederația Generală a Cooperativelor Agricole din Uniunea Europeană) reprezintă interesele producătorilor agricoli și sectorului de aprovizionare și comercializare din industria agroalimentară în proporție de 70%, iar GEOPA este sindicatul investitorilor din agricultură (organizația reprezentativă la nivel European a patronatului din agricultură).

încurajând de asemenea, crearea de rețele între ele, care să permită generarea de sinergii între activitățile propuse.

Astfel, asociațiile pot contribui, prin punerea în aplicare a unor mecanisme care permit participarea tuturor actorilor, la luarea deciziilor și la o mai bună colaborare și conexiune la probleme care sunt de o importanță vitală pentru dezvoltarea sectorului.

Din punct de vedere al obiectivelor asumate, pentru perioada 2021 - 2030 se propun următoarele obiective specifice:

a) Obiectiv specific 1: **Întărirea rolului organizațiilor de producători**

b) Obiectiv specific 2: **Susținerea asocierii fermierilor**

3.1.1.6. Control

Activitatea de control în cadrul sectorului de acvacultură este realizată de către Agenția Națională pentru Pescuit și Acvacultură, denumită ANPA. Agenția a fost înființată prin Ordonanța de Urgență nr. 69/ 2004, pentru modificarea și completarea Legii nr. 192/2001 privind resursele acvatice vii, pescuitul și acvacultura. Aceasta Ordonanță de Urgență a fost aprobată de Parlament prin Legea 113/2005 de modificare și completare a Legii 192/2001. Odată cu Hotărârea de Guvern nr. 865/2005, Agenția Națională pentru Pescuit și Acvacultura, instituție publică de interes național, cu personalitate juridică, se reorganizează prin preluarea Inspecției Piscicole și atribuțiilor în domeniul pescuitului de la Autoritatea de Management Program Operațional Sectorial pentru Agricultură, Dezvoltare Rurală și Pescuit, direcție generală în structura Ministerului Agriculturii și Dezvoltării RURALE și care se ocupă cu coordonarea, implementarea și gestionarea asistenței financiare comunitare prin Instrumentele Structurale. Agenția a fost reconfirmată, prin OUG nr. 23/2008 privind pescuitul și acvacultura, care a înlocuit Legea 192/2001, ca structura responsabilă pentru definirea și implementarea politicii referitoare la conservarea și administrarea resurselor acvatice vii, existente în apele maritime și

continentale, acvacultură, procesarea și organizarea pieței produselor pescărești, structurile de pescuit și acvacultura.

În prezent, organizarea și funcționarea ANPA este reglementată prin Hotărârea nr. 545 din 9 iunie 2010 privind organizarea, structura și funcționarea Agenției Naționale pentru Pescuit și Acvacultură, cu modificările și completările ulterioare, fiind o *instituție publică centrală de specialitate de interes național*, cu personalitate juridică, finanțată integral de la bugetul de stat, care funcționează în subordinea Ministerului Agriculturii și Dezvoltării RURALE.

În exercitarea *funcțiilor* sale, Agenția are ca atribut principal elaborarea strategiei naționale și a reglementărilor specifice în domeniul *pescuitului, acvaculturii, organizării pieței produselor pescărești*, precum și *controlul aplicării și respectării acestora*. De asemenea, Agenția are responsabilitatea pentru definirea și implementarea politicii referitoare la *conservarea și*

administrarea resurselor acvatice vii din habitatele piscicole naturale, la acvacultură, la procesarea și organizarea pieței produselor pescărești.

Activitatea de control și inspecție piscicolă din cadrul ANPA se desfășoară de către personalul cu drept de inspecție și control, în principal fiind implicate 2 direcții:

- **Direcția Inspecției Ape Interioare** - prin intermediul compartimentelor reprezentate de: Compartimentul Management Inspecție și Control; Serviciul Regional Moldova; Serviciul Regional Tulcea; Serviciul Regional Muntenia; Serviciul Regional Oltenia și Serviciul Regional Transilvania;
- **Serviciul Inspecție și Control** din cadrul Direcției Politici și Inspecții Maritime.

Pe lângă ANPA, conform Ordonanței de Urgență 23/2008 aprobată prin Legea 317/2009 cu modificările și completările ulterioare, mai există o serie de instituții cu drept de control și constatare a contravențiilor și infracțiunilor în sectorul de acvacultură, și anume: Inspectoratul General al Poliției Române, Inspectoratul General al Poliției de Frontieră, Inspectoratul General al Jandarmeriei Române și Garda Națională de Mediu.

În cadrul sectorului de comercializare a produselor din acvacultură, rolul ANPA de inspecție și control este unul mai mic, rolul principal fiind deținut de către Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorului - ANPC și Autoritatea Națională Sanitar Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor - ANSVSA.

Totuși, conform art. 5 alin. 5 și 6 din cadrul Regulamentului European 1224/2009 privind de stabilire a unui sistem comunitar de control pentru asigurarea respectării normelor politicii comune în domeniul pescuitului, se menționează expres faptul că există o singură autoritate în cadrul statului membru ce coordonează activitatea de control și inspecție în cadrul sectorului de acvacultură, lucru ce nu este respectat în acest moment.

”(5) În fiecare stat membru, o autoritate unică coordonează activitățile de control ale tuturor autorităților naționale de control. Aceasta este responsabilă, de asemenea, pentru coordonarea colectării, tratamentului și certificării informațiilor privind activitățile de pescuit și pentru raportarea, cooperarea și asigurarea transmiterii informațiilor către Comisie, către Agenția Comunitară pentru Controlul Pescuitului instituită în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 768/2005(1) JO L 128, 21.5.2005, p. 1. (1) către alte state membre și, după caz, către țări terțe.

(6) În conformitate cu procedura prevăzută la articolul 103, plata contribuțiilor de la Fondul European pentru Pescuit în temeiul Regulamentului (CE) nr. 1198/2006 al Consiliului și a contribuțiilor financiare comunitare pentru măsurile menționate la articolul 8 litera (a) din Regulamentul (CE) nr. 861/2006 este condiționată de respectarea de către statele membre a obligației de a asigura conformitatea cu și respectarea normelor din cadrul politicii comune în domeniul pescuitului care sunt legate de măsurile finanțate sau au un efect asupra eficienței acestora și de a coordona și menține în acest scop un sistem eficace de control, inspecție și asigurare a respectării normelor.”⁸

⁸ <https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2009:343:0001:0050:RO:PDF>

Personalul angajat în cadrul celor două structuri de inspecție și control din cadrul ANPA este de 58 de persoane. Numărul de controale efectuate în perioada 2018 - 2019 în cadrul sectorului de acvacultură și comercializare a produselor din acvacultură a crescut, de la 1168 de controale în anul 2018 la 1477 de controale în anul 2019. Din punct de vedere procentual, ponderea inspecțiilor în cadrul unităților de acvacultură și a celor de comercializare, din totalul controalelor efectuate, a scăzut în 2019 la 28% de la procentul de 32% înregistrat la nivelul anului 2018. Ponderea inspecțiilor între cele două segmente a fost sensibil egală în această perioadă.

Printre problemele întâlnite în cadrul activității de inspecție și control în sectorul de acvacultură și comercializare a produselor din acvacultură menționăm:

- o lipsa respectării Regulamentului Consiliului nr. 1224/2009 în ceea ce privește autoritatea unică ce coordonează activitatea de inspecție și control în cadrul sectorului;
- o deficitul de personal, lucru ce nu permite respectarea în totalitate a procedurii (efectuarea controlului de către 2 inspectori) și nu asigură verificarea tuturor unităților la intervale decente;
- o lipsa mijloacelor și instrumentelor, inclusiv a măsurilor, care să permită verificarea calității și trasabilității produselor comercializate, în comparație cu ANPC sau ANSVSA;
- o lipsa măsurilor administrative specifice aplicării Ordinului comun MAAP/MSF/ANPC 510/944/147/2002;
- o lipsa legislației privind perioada de valabilitate a produselor din acvacultură.

Răspunsul politic al acestui obiectiv trebuie să vizeze pe de-o parte, întărirea capacității administrative a ANPA, pe partea de inspecție și control, iar pe de altă parte, modificarea legislației în sensul de a eficientiza activitatea de inspecție și control atât pe partea de acvacultură, cât mai ales pe partea comercializării produselor obținute din acvacultură.

Unul din obiectivele principale ale întăririi capacității administrative este reprezentat de întărirea rolului ANPA, în contextul Regulamentului CE 1224/2009, astfel încât Agenția să reprezinte acea autoritate unică de coordonare a activității de control în cadrul sectorului pescăresc.

Creșterea numărului de personal cu drept de inspecție și control este necesară pentru îmbunătățirea activității de inspecție și control, dar acest lucru trebuie coroborat cu dotarea personalului.

Actualizarea legislației, în special definirea clară a competențelor ANPA în materie de comercializare a produselor din pescuit și acvacultură, în raport cu ANSVSA și ANPC trebuie să devină o prioritate și trebuie coroborată cu măsurile și sancțiunile avute la dispoziție de personalul ANPA.

Din punct de vedere al obiectivelor asumate, pentru perioada 2021 - 2030 se propun următoarele obiective specifice:

a) Obiectiv specific 1: **Întărirea capacității administrative pe inspecție și control a ANPA**

b) Obiectiv specific 2: **Armonizarea legislației specifice comercializării produselor din acvacultură**

3.1.1.7. Diversificarea și valoarea adăugată

Deși în acvacultura românească diversitatea speciilor de cultură este foarte bine reprezentată ca număr de specii, nu același lucru se poate spune despre producția acestor specii. Acvacultura din România este una tradițional axată pe ciprinicultură și salmonicultură, producția celor două ramuri situându-se la peste 95% din totalul producției din acvacultură. Cca. 74% din producția realizată se bazează pe ciprinicultură, și presupune creșterea în policultură a speciilor crap, caras și ciprinide asiatice, și cca. 22% este reprezentată de salmonicultură, ce presupune creșterea păstrăvului, în special a păstrăvului curcubeu.

În ultimii ani, ca urmare a investițiilor realizate prin intermediul programelor operaționale (fondurilor europene), dar nu numai, au apărut și alte ferme piscicole, în special reprezentate de unitățile sturionicole, ce au crescut producția acestor specii. Totodată, s-a dezvoltat și creșterea somnului african, înregistrându-se în ultimii ani producții constante peste 100 de tone. Totuși, nu se remarcă, încă, un interes în ceea ce privește creșterea somnului sau a șalăului. Deși au fost unele încercări timide, aceste ramuri nu s-au dezvoltat.

Unul din obiectivele dezvoltării acvaculturii îl reprezintă diversificarea producției. Necesitatea extinderii gamei de produse prin creșterea de noi specii și obținerea de noi produse provenite din acvacultură (existența unui spectru mai larg de produse) pot crea oportunități de marketing mai bune, în primul rând, la nivelul pieței unice a UE. În ceea ce privește capacitatea de producție, potențialul pieței interne precum și posibilitățile de a crea valoare adăugată produselor prin introducerea activității de procesare primară determină necesitatea de dezvoltare. Cele mai importante aspecte tehnice privind speciile de cultură sau produsele de acvacultură sunt selecția corectă a speciilor care trebuie cultivate, pe baza caracteristicilor de mediu locale, a pieței și a principalilor factori de risc. Producerea în conformitate cu cerințele pieței poate asigura prețuri de comercializare adecvate și reduce riscurile din această verigă a lanțului de producție.

În prezent, foarte multe țări privesc spre diversificarea acvaculturii pe măsură ce pescuitul sălbatic își atinge limitele, populația umană crește și cererea de resurse acvatice vii pentru hrană și alte utilizări crește. În ultimii ani, la nivel mondial, acvacultura este sectorul alimentar cu cea mai rapidă creștere din lume, precum și cel mai divers sistem agricol din lume în ceea ce privește numărul de specii cultivate, metodele utilizate și mediile în care sunt amplasate fermele.

La nivelul fermei și la nivelul comunității locale, diversificarea poate adăuga asigurări economice, sociale și ecologice sistemelor de acvacultură, în special pentru întreprinderile mici și familiale sau celor tradiționale. Cu toate acestea, există costuri, provocări și riscuri asociate diversificării.

Așteptările tot mai mari din partea consumatorilor în ceea ce privește calitatea și diversitatea produselor alimentare, în special atunci când acestea sunt produse pe plan local, oferă noi posibilități de punere în valoare a atuurilor zonelor costiere și interioare. Diversificarea activității economice poate să le ofere acvaculturilor surse suplimentare de venit. De exemplu, combinarea pescuitului cu undița și a turismului sau internalizarea unor activități din amonte sau din aval pot oferi oportunități de afaceri pentru producătorii din sectorul acvaculturii.

Dezvoltarea și diversificarea activității economice pot fi promovate și prin intermediul cercetării orientate către piață, al inovării și al transferului de cunoștințe. În acest scop, statele membre ar trebui să creeze sinergii între programele naționale de cercetare și să promoveze participarea industriei în activitățile de cercetare și de inovare - inclusiv, în special, pentru punerea

în aplicare a agendei strategice de cercetare a Platformei europene pentru tehnologie și inovare în domeniul acvaculturii și a strategiei privind creșterea albastră.

Nivelul de diversificare și creare de valoare adăugată în acvacultură ce poate asigura durabilitatea activității depinde de acțiunile întreprinse de diferiții actori din sector, ținând cont de faptul că diversificarea se poate aplica pe mai multe paliere, și anume:

- ✓ Diversificarea situurilor;
- ✓ Diversificarea speciilor cultivate;
- ✓ Diversificarea densității de cultivare;
- ✓ Diversificarea sistemelor de producție;
- ✓ Diversificarea ciclului de producție;
- ✓ Diversificarea produselor;
- ✓ Diversificarea piețelor.

Diversificarea acvaculturii ne va permite să dobândim cunoștințe care să ne permită să facem față schimbărilor viitoare și provocărilor din sector. Schimbările climatice, schimbările pieței, fluctuațiile resurselor și problemele de securitate alimentară sunt toate motoarele cheie la nivel mondial pentru diversificarea acvaculturii.

Unul din punctele cheie al diversificării activității în acvacultură este reprezentat de fermele tradiționale multifuncționale. Acestea reprezintă un sistem complex în care acvacultura tradițională este asociată cu alte activități, precum ecosistemul și serviciile turistice, sociale și de mediu. Astfel, există și pot fi dezvoltate facilități disponibile pentru vizitatori, inclusiv, printre altele, pensiuni, restaurante, centre de wellness, tabere de vară și muzee. De asemenea, acestea joacă un rol important în aprovizionarea cu alimente și dezvoltarea rurală. Diversificarea permite fermelor tradiționale să se dezvolte și să angajeze mai mulți oameni, păstrându-și în același timp beneficiile pentru mediu.

Avantajele acvaculturii multifuncționale sunt reprezentate de dezvoltarea activității datorită diversificării care generează venituri suplimentare din noile activități (turism, pescuit recreativ, recreere, alimentație etc.) precum și, îmbunătățirea percepției publice a fermei piscicole, a produselor furnizate de aceasta și impactul asupra mediului.

Astfel, diversificarea activității trebuie să urmărească:

1. Stimularea producției de specii noi pentru diferite sisteme de acvacultură. Pentru a realiza acest lucru, trebuie efectuate cercetări biologice la aceste specii, în domeniile reproducerii și geneticii, nutriției, creșterii larvelor pentru producția de pești juvenili, creșterea puilor la

dimensiunea pieței, sănătatea peștilor și calitatea produsului final. Aceste cercetări vor furniza metodele necesare pentru a stimula producția comercială a diferitelor specii de acvacultură, care pot furniza consumatorilor produse de înaltă calitate, hrănitoare și sănătoase.

2. Dezvoltarea de activități și produse comerciale noi, durabile și cu valoare adăugată care să fie atractive pentru consumatori, precum și noi abordări de marketing care vor permite generarea unor posibilități specifice de creștere a competitivității.

Din punct de vedere al obiectivelor asumate, pentru perioada 2021 - 2030 se propun următoarele obiective specifice:

- a) Obiectiv specific 1: *Diversificarea speciilor de cultură prin introducerea de specii cu perspective de piață*
- b) Obiectiv specific 2: *Crearea de valoare adăugată a produselor din acvacultură prin procesarea producției proprii și comercializare direct din fermă*
- c) Obiectiv specific 3: *Promovarea activităților complementare activității de acvacultură*

3.1.2. Participarea la tranziția verde

3.1.2.1. Performanța de mediu

Acvacultura românească este preponderent axată (peste 70%) pe creșterea în policultură a speciilor de ciprinide (ex. crap, speciile din complexul est-asiatic și caras) cu specii răpitoare (ex. somn, șalău și știucă în procent de cca. 10%) în bazine de pământ (heleșteie). Producția realizată în aceste amenajări piscicole nu depășește o densitate de cca. 500 kg/ha, densitatea medie de producție fiind situată la cca. 250 - 300 kg/ha.

Acest lucru, creșterea multitrofică coroborată cu densitatea de creștere scăzută, face ca activitatea de acvacultură nu numai să fie responsabilă față de mediu, ci chiar să contribuie la asigurarea calității mediului și să fie un furnizor net de servicii de mediu pentru societate.

Se cunoaște faptul că, unitățile de acvacultură prin tehnologiile aplicate, perdelele de stuf sau alte plante acvatice (macrofite) asigură reducerea amprentei de carbon, a cantității de nutrienți (azot și fosfor) sau îmbunătățirea calității efluentului (din punct de vedere al sedimentelor), asigură desfășurarea unei activități care asigură servicii ecosistemului catalogate ca multitrofică și integrată, concept recunoscut ca "IMTA"

Deși, toți actorii implicați în sectorul de acvacultură sunt de acord cu beneficiile aduse mediului de către activitatea de acvacultură extensivă și semiintensivă iar, la nivelul comunității științifice și decizionale europene și internaționale serviciile ecosistemice furnizate (Tabelul 9) de către activitatea de acvacultură sunt identificate și în multe cazuri cuantificate, în România, nu există suficiente studii care să cuantifice efectiv valoarea acestora, și să fundamenteze recunoașterea de către factorii de decizie a acestora și reglementarea unor măsuri de sprijin direct pentru aceste activități care trebuie să continue să creeze beneficii societății.

Servicii ecosistemice	Secțiunea	Grup	Clasă	
Furnizare	Nutriție	Biomasă	Animale sălbatice și produsele lor	
			Animale din acvacultura in-situ	
			Plante și alge din acvacultura in-situ	
	Materii prime/Materiale	Biomasă	Apă	Apă potabilă de suprafață
			Apă	Apă ne-potabilă de suprafață
				Materiale din plante, alge și animale pentru agricultură
				Material genetic din toate speciile de floră și faună
Energie	Surse de energie bazate pe	Fibre și alte materiale din plante, alge și animale pentru uz direct sau procesare		
		Resurse vegetale		

Servicii ecosistemice	Secțiunea	Grup	Clasă		
Reglare și menținere	Medierea deșeurilor, toxinelor și altor elemente dăunătoare	biomasă	Resurse animale		
		Mediere via biotic	Bio-remediere via micro-organismе, alge, plante și animale Filtrare/reținere/stocare/acumulare via micro-organismе, alge, plante și animal		
		Mediere via ecosisteme	Filtrare/reținere/stocare/acumulare via ecosisteme Diluare via the atmosferă, și ecosisteme acvatice dulcicole și marine		
		Medierea fluxurilor	Fluxuri de masă	Stabilizare masică și controlul ratelor de eroziune Atenuare și rol tampon pentru fluxurile masice	
	Fluxuri de lichide		Menținerea ciclurilor hidrologice și al curgerii apelor Protecție împotriva inundațiilor		
	Fluxuri de gaze/aer		Protecție la furtuni Transpirație și ventilare		
	Menținerea condițiilor fizice, chimice și biologice	Menținerea ciclurilor de viață, protejarea habitatelor și resurse genetice	Polenizare și împrăștierea semințelor Menținerea populațiilor de reproducători și a habitatelor de reproducere		
		Controlul bolilor și dăunătorilor	Controlul dăunătorilor Controlul bolilor		
		Formarea și compoziția solurilor	Procese climatice Procese de descompunere și fixare		
		Stare apelor	Starea chimică a apei dulci Starea chimică a apei marine		
		Compoziția atmosferică și reglarea climei	Reglarea climei globale prin reducerea concentrațiilor gazelor cu efect de seră Reglare microclimatului local și regional		
		Culturale	Interacțiuni fizice și intelectuale cu organismele, ecosistemele și peisajele acvatice dulcicole sau marine	Interacțiuni fizice și experiențiale	Ecosisteme utilizate în cunoașterea plantelor, animalelor și peisajelor acvatice dulcicole sau marine Utilizarea fizică a peisajelor acvatice dulcicole sau marine
				Interacțiuni intelectuale și de reprezentare	Agrement Științific Educațional Estetic Patrimoniu cultural
	Interacțiuni spirituale, simbolice sau de alte tipuri cu organismele, ecosistemele și peisajele acvatice dulcicole sau marine		Interacțiuni spirituale și/sau simbolice	Simbolic Sacru și/sau religios	
			Alte rezultate culturale	Existență Moștenire	

Un alt aspect de evidențiat este reprezentat de obligativitatea emiterii autorizației de mediu pentru activitatea de acvacultură. Deși este foarte bine cunoscut faptul că acvacultură are un impact redus asupra mediului, ba chiar un impact pozitiv prin reglarea parametrilor mediali, în comparație cu alte activități zootehnice (ex. creșterea suinelor, bovinelor, păsărilor) unde autorizația de mediu este eliberată numai în condițiile depășirii unei densități de creștere, în acvacultură este obligatorie indiferent de densitate.

Una din problemele întâmpinate de către fermele piscicole este reprezentată de către regimul de arie naturală protejată de interes comunitar parte a rețelei ecologice europene NATURA 2000. Peste 65% din suprafața amenajărilor piscicole din România se suprapune cu suprafața declarată ca arie naturală protejată Natura 2000, iar în condițiile recenteii Strategii privind biodiversitatea, acest procent tinde să se apropie de 100% deoarece modul de practicare a activității de acvacultură susține menținerea biodiversității. Fermele piscicole aflate în rețeaua Natura 2000 sunt obligate la respectarea unor condiții de desfășurare a activității de acvacultură, în principal legate de păsări, mamifere și habitate, condiționări care sunt în conflict cu aplicarea procesului tehnologic (ex. fluctuarea nivelului de apă, îndepărtarea stufului, îndepărtarea prădătorilor) și care duc la scăderea rentabilității activității (pierderi numerice, pierderi de masă corporală, imposibilitatea pescuitului), de cele mai multe ori chiar cu pierderi. În același timp, aceste restricții sunt impuse de către planurile de management elaborate fără a exista un dialog între părțile implicate în vederea identificării soluției optime astfel încât activitatea de acvacultură să asigure condițiile mediale aferente Natura 2000 concomitent cu asigurarea rentabilității pentru agentul economic.

Deși ar fi invocată de unii o performanță de mediu, cea mai mare dintre problemele înregistrate în fermele de acvacultură este reprezentată de către păsările ihtiofage. Lipsa unui management al populațiilor de păsări ihtiofage coroborat cu gradul lor de protecție dincolo de limitele legale a dus la imposibilitatea aplicării vreunei măsuri în fermele de acvacultură, cu pagube majore înregistrate și cu intervenții minime ale statului.

În acest sens, deși OUG 57/2007 privind ariile naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice cu modificările și completările ulterioare prevede la articolul 26 alin. 1 *"Pentru terenurile din arii naturale protejate deținute în regim de proprietate privată sau concesionate, proprietarii ori concesionarii vor primi compensații pentru respectarea prevederilor restrictive din planul de management al ariei naturale protejate ori pentru măsurile de conservare instituite potrivit alin. (2). Modalitatea de solicitare, de calcul și de acordare a compensațiilor se stabilește prin hotărâre a Guvernului, inițiată de autoritatea publică centrală pentru protecția mediului și pădurilor, în termen de 90 de zile de la data intrării în vigoare a legii de aprobare a prezentei ordonanțe de urgență. Compensațiile se vor acorda începând cu data intrării în vigoare a legii de aprobare a prezentei ordonanțe de urgență."* nici până astăzi nu au fost demarate procedurile în vederea respectării legii.

Pentru a veni în sprijinul sectorului, MADR prin intermediul programelor de finanțare europeană POP 2007 - 2013 și respectiv, POPAM 2014 - 2020 a aprobat măsuri de intervenție în acest sens, fiind acordate compensații care să acopere pierderile de venit ca urmare a respectării restricțiilor impuse de siturile Natura 2000. Totuși, sumele asigurate nu a acoperit totalitatea fermelor de acvacultură situate în situri Natura 2000, mai mult acest lucru nu a venit și în sprijinul fermelor situate în afara

siturilor Natura 2000 dar care, trebuie să respecte protecția și intervenția asupra populațiilor de cormorani.

În plus, în perioada 2015 - 2016 MADR a finanțat prin intermediul POP 2007 - 2013 acordare de subvenții pentru fermele de acvacultură care implementează măsuri suplimentare mediu, în afara celor stipulate în autorizația de mediu.

Lipsa unei măsuri de sprijin direct pentru fermele de acvacultură care generează habitate specifice celui mai productiv ecosistem și anume zona umedă, va duce, treptat, la abandonarea acestora și la pierderea, nu doar a biodiversității, dar va avea consecințe economice dezastruoase.

Acvacultura ecologică reprezintă o altă direcție prin care practicarea acvaculturii se realizează în strânsă legătură cu protecția mediului. Astfel, statul a încurajat încă din programarea financiară 2007 - 2013 trecerea către acvacultura ecologică, ceea ce a dus la un moment dat la existența unei suprafețe certificate ecologic de cca. 15.000 ha, în anul 2014, cu o producție comercializată de aproximativ 2.000 de tone. Implementarea acvaculturii ecologice a avut un impact deosebit datorită implicării statului încă de la conversia unității de acvacultură dar, în același timp inexistența unei nișe de piață, a informării consumatorului precum și, faptului că produsele din acvacultura tradițională a României sunt asimilate unor produse ecologice, impactul pe piață al produselor rezultate din acvacultura ecologică a fost nesemnificativ, dacă nu chiar negativ.

Odată cu noul program financiar cadru 2014 - 2020, etapa de conversie nu a mai fost finanțată, lucru care, coroborat cu lipsa de informare a consumatorilor în ceea ce privește produsele ecologice din acvacultură și cu lipsa unei piețe privind acvacultura ecologică puse în antiteză cu condițiile ce trebuie îndeplinite de către unitatea de acvacultură a dus la o scădere accentuată a acestei nișe în România. În acest sens, multe dintre unitățile deja certificate în acvacultura ecologică au renunțat, fără ca alte unități să intre în circuitul acvaculturii ecologice, ceea ce a făcut ca în anul 2019 suprafața pe care se practica acvacultura ecologică să fie de doar cc. 7.000 de ha cu o producție de aproximativ 600 de tone.

O altă direcție pe care statul a intervenit în reducerea impactului de mediu al acvaculturii este reprezentată de finanțarea, prin programele operaționale, a utilizării energiei din surse regenerabile astfel încât să reducă consumul de energie convențională și emisiile rezultate.

Pentru dezvoltarea sectorului de acvacultură sustenabil, din punct de vedere economic, și durabil, din punct de vedere al mediului înconjurător, este necesar a integra politicile de mediu cu cele din acvacultură în sensul dialogului interinstituțional astfel încât să fie identificate cele mai bune soluții pentru desfășurarea activității. Astfel, este absolut necesară clarificarea rolului și responsabilităților instituțiilor implicate în reglementarea activității de acvacultură din punct de vedere al mediului.

Politicile aplicate trebuie să se refere la dezvoltarea acvaculturii în concordanță cu politicile de mediu, în speță conservarea biodiversității, inclusiv, acolo unde se impune, aplicarea OUG 57/2007 și acordarea se subvenției/compensații pentru creșterea peștelui în condiții de asigurare a performanței de mediu.

În acest sens, pe termen scurt răspunsul politic trebuie să vizeze realizarea de studii științifice privind identificarea efectelor de mediu ale acvaculturii practicate de către fermieri, inclusiv stabilirea capacității și serviciilor ecosistemice. Acest lucru poate ajuta pe viitor și la amenajarea integrată a teritoriului, unde pot fi evidențiate și stabilite zonele alocate/cu potențial pentru acvacultură.

O altă direcție de acțiune a răspunsului politic trebuie să se îndrepte către inovare și transfer tehnologic, astfel încât prioritățile de cercetare să fie îndreptate către metodologii/proceduri/tehnologii/sisteme de producție care să răspundă cerințelor de mediu. Aceste cercetări trebuie să fie îndreptate de la controlul stărilor patologice, tehnologiile de reproducere și creștere, hrănire și până la dezvoltarea de sisteme de producție cu impact scăzut asupra mediului.

Totodată, trebuie continuată politica de finanțare a utilizării surselor de energie regenerabilă astfel încât emisiile de carbon din cadrul fermelor piscicole să fie cât mai reduse.

De asemenea, o atenție deosebită va fi acordată creșterii capacităților pepinierelor pentru dezvoltarea speciilor autohtone, precum și pentru a reduce importurile și care va avea ca rezultat o reducere semnificativă a riscului de apariție a stărilor patologice și un control mai bun asupra întregului proces tehnologic.

Prin susținerea cercetării, dezvoltării și inovării, prin politicile promovate, poate asigura durabilitatea acvaculturii deoarece poate să:

- furnizeze și să analizeze date ecologice, tehnologice, economice și sociale necesare gestionării unei dezvoltări eficiente și durabile a acvaculturii;
- să monitorizeze, să evalueze și să abordeze efectele acvaculturii asupra mediului și a celor socio-economice;
- să dezvolte și să analizeze costurile și eficiența metodologiilor de prevenire, minimizare și reducere a impactului acvaculturii asupra ecosistemului și socio-economic.

Din punct de vedere al obiectivelor asumate, pentru perioada 2021 - 2030 se propun următoarele obiective specifice:

a) Obiectiv specific 1: ***Modernizarea unităților de acvacultură tradiționale prin promovarea tehnologiilor multitrofice integrate***

b) Obiectiv specific 2: ***Identificarea și cuantificarea serviciilor aduse ecosistemului de către unitățile de acvacultură tradiționale și sprijinirea unităților ce asigură aceste servicii***

c) Obiectiv specific 3: ***Conservarea potențialului genetic al speciilor de pești cu perspective de piață sau cu potențial ecologic (mihalt, mreana, salau, somn, etc.) prin dezvoltarea tehnologiilor de reproducere artificială, dezvoltare post-embrionară și de creștere***

3.1.2.2. Bunăstarea animalelor

Acvacultura va continua să joace un rol important în producția mondială de pește pentru a îndeplini cererea în creștere la nivel mondial de produse pe bază de peste. De aceea este esențial să se identifice în permanență căi și mijloace pentru a face practicile de producție în acvacultură mai sustenabile, eficiente și eficace din punct de vedere al costurilor prin îmbunătățirea capacității forței de muncă, folosirea resurselor și managementul mediului.

Încă din analiza SWOT a sectorului de acvacultură românesc, din cadrul PSNMA 2014 - 2020, a rezultat necesitatea racordării producătorilor romani la reglementări/norme/standarde privind calitatea impuse de legislația națională și europeană aplicabilă, atât în ceea ce privește fazele post-recoltare (etichetare, transport, comercializare, igienă, etc), cât mai ales în ceea ce privește fazele

tehnologice productive (reglementări privitoare la bunăstarea efectivelor piscicole, la protecția mediului și a biodiversității, reguli privitoare la gestionarea regimului hidrologic, la gestionarea

relațiilor de muncă, la gestionarea stocurilor, la planificarea producției, la eficiența energetică etc.).

Peștii crescuți în sistemele de acvacultură se confruntă cu numeroase provocări de bunăstare. Dezvoltarea, implementarea și gestionarea practicilor și facilităților de producție adecvate pentru a asigura bunăstarea unui număr tot mai mare de pești de crescătorie sunt esențiale, deoarece preocupările semnificative cu privire la răspunsurile la stres, calitatea apei și a mediului, densitatea stocurilor, bolile și paraziții, reproducerea selectivă, selecția genetică și manipularea transgenică, nutriția și furajele, impacturile externe, aglomerarea, manipularea, plasarea și clasificarea, transportul și asomarea/sacrificarea contribuie la scăderea bunăstării.

Importanța crescândă a bunăstării peștilor în acvacultură vine din considerații etice, precum și din perspectiva îmbunătățirii standardelor și calității tehnologiilor de producție a peștilor și a produselor de acvacultură. Statutul de bunăstare al peștilor are implicații directe pentru producția lor și pentru durabilitatea industriei în ansamblu. Peștii păstrați în condiții bune de bunăstare sunt mai puțin stresați și mai puțin sensibili la boli și, prin urmare, necesită mai puține medicamente și tratament, prezintă rate de creștere mai bune și o conversie a alimentelor și oferă în cele din urmă un produs de calitate mai bună. În cele din urmă, beneficiile economice sunt evidente. În plus, consumatorilor le pasă de problemele de bunăstare potențial asociate cu practicile intensive de producție și se așteaptă de la fermieri să se abordeze bunăstarea peștelui de crescătorie.

Pentru a avansa cunoștințele cu privire la modul în care bunăstarea peștelui poate fi obținută în cadrul diferitelor sisteme și tehnologii de producție a acvaculturii și modul în care bunăstarea peștelui poate fi monitorizată, este necesară o colaborare intensă și o comunicare între oamenii de știință, autoritățile de reglementare și fermieri. În prezent, la nivel mondial, există o discuție amplă și controversată cu privire la ce înseamnă „bunăstare bună” în cazul peștilor de crescătorie și cum poate fi asigurat și evaluat.

Diferite inițiative la nivel european și global dezvoltă și actualizează în permanență coduri de conduită, indicatorii de sustenabilitate și sistemele de certificare, etc., pentru a ajunge la o înțelegere comună și acceptată a sustenabilității în acvacultura printre factorii de decizie și prin modul cum poate fi sustenabilitatea obținută în practică.

Acest lucru arată că una din direcțiile de dezvoltare a acvaculturii românești trebuie să urmărească și introducerea de ghiduri de bune practici și/sau coduri de conduită care să permită creșterea sustenabilă a sectorului. Până în acest moment, în acvacultura din România nu au fost impuse certificări de Bune Practici de Producție (BPP), însă cadrul legal care stabilește aspectele referitoare la autorizarea și funcționarea unităților de acvacultură contribuie la îmbunătățirea sustenabilității ecologice și la asigurarea sănătății și siguranței alimentare a produselor obținute.

Dacă luăm definiția bunăstării conform lui Broom (1986) ca „bunăstarea unui animal este starea sa în ceea ce privește încercările sale de a face față mediului său”, provocarea cheie este cum să traducem o astfel de afirmație principală în concepte de bunăstare de relevanță practică, în cadrul fermei. Definirea și legiferarea unui concept de bunăstare va avea implicații directe asupra producției din acvacultură și asupra modului în care bunăstarea peștilor este evaluată și măsurată.

La stadiul actual al cunoștințelor, se consideră că o abordare bazată pe funcții a bunăstării peștilor este cea mai potrivită. O astfel de abordare își propune să obțină o bună sănătate și creștere a peștilor cultivați și se bazează în primul rând pe indicatori de bunăstare practici și robuști, cum ar fi performanța creșterii sau absența bolii. De asemenea, este necesară o atitudine umană în practicile de recoltare, asomare, desângerare și eviscerare pentru a optimiza bunăstarea peștelui și calitatea produsului. O abordare bazată pe funcții a bunăstării peștilor implică, de asemenea, pregătirea

adecvată a personalului fermelor piscicole și punerea în aplicare cea mai bună tehnologie disponibilă pentru monitorizarea performanței creșterii peștilor și a calității mediului.

Toate aspectele producției de acvacultură ar trebui evaluate pentru a reduce la minimum stresul și a asigura un nivel optim al bunăstării peștilor ce determină obținerea unor produse de calitate. Peștii ar trebui să beneficieze de mediul adecvat, de calitatea apei și de spațiu pentru a le permite întreaga gamă de comportamente naturale și să fie protejate de stres, boli, prădări, efecte negative ale selecției genetice și sacrificări inumane.

Deși abordarea bazată pe funcții este mai simplă, reprezintă cea mai bună opțiune practică disponibilă pentru a asigura cel puțin un nivel de bunăstare de bază al peștilor de cultură. Cu toate acestea, având în vedere creșterea rapidă a înțelegerii capacităților și nevoilor biologice și de mediu ale peștilor, această abordare necesită urgent o dezvoltare continuă și o actualizare în timp util pentru a asigura condiții de bunăstare îmbunătățite și tehnici de monitorizare a bunăstării pentru peștii de cultură.

Elaborarea unor ghiduri de bune practici ale creșterii speciilor de pești va urmări principiul „sustenabilitate și acvacultură” în aplicarea tehnologiilor, astfel încât creșterea peștilor să fie cât mai ușor de administrat și de pus în practică. Pe baza acestui principiu, un ghid de bune practici va urmări 3 nivele de aplicare, dintre care primele două sunt cele mai importante:

1. „Nivelul fermei”: include factorii care pot fi direct influențați de către fermier, cum ar fi calitatea apei, hrana și managementul energiei, sănătatea peștilor, etc.
2. „Al doilea nivel”: se adresează factorilor direct legați de procesele fermei asupra cărora fermierul nu are o influență directă, dar pe care i-ar putea totuși influența dacă ar dori sau ar avea nevoie. De exemplu: calitatea hranei peștilor, cum hrana peștilor este compusă/procesată, distanța pe căile de transport pentru hrană, tipul de energie folosit de fermieri (regenerabilă sau nu), piețele pentru produse (departe - transportul de distanțe lungi, aproape - transportul pe distanțe scurte), etc. Fermierul poate de asemenea să transfere anumiți factori de la nivelul doi la nivelul unu (de ex. producerea hranei pentru pești la fermă, folosind energia produsă la fermă sau prin vânzarea produselor direct din fermă).
3. „Nivelul trei”: conține factori care sunt indirect legați de procesele din fermă dar care nu pot fi în mod normal, influențați de către fermier. Aceștia sunt factori precum sustenabilitatea materialelor de ambalare (producție, material, etc.), tip de combustibil folosit pentru transportul peștelui, etc.

Din punct de vedere al obiectivelor asumate, pentru perioada 2021 - 2030 se propun următoarele obiective specifice:

a) Obiectiv specific 1: **Dezvoltarea și implementarea de bune practici în acvacultură**

b) Obiectiv specific 2: **Identificarea și evaluarea unor indicatori de evaluare a bunăstării peștilor**

3.1.3. Asigurarea acceptării sociale și a informării consumatorilor

3.1.3.1. Informarea consumatorilor

Din Studiul de piață realizat, a rezultat că produsele acvatice sunt percepute ca alimente sănătoase, iar acvacultura ca o activitate cu tradiție, generatoare de locuri de muncă în zonele rurale, un sector în creștere interconectat cu agrementul și turismul.

Totuși există puține informații cu privire la procesele de producție din acvacultură, speciile de cultură, securitatea alimentară, interacțiune cu mediul și contribuția la dezvoltarea economică în zonele rurale. Percepția consumatorilor în ceea ce privește acvacultura este mai puțin favorabilă, deși produsele acvatice sunt percepute ca sănătoase.

Profilul socio-demografic al consumatorilor de pește este definit de vârsta de mijloc (37-47 de ani), persoane căsătorite, cu venituri de peste 2.000 de lei pe lună, cu studii peste medie. Non-consumatorii sunt tinerii, cu venituri reduse, iar lipsa consumului de pește este datorată în cele mai multe cazuri, obișnuinței din familie.

Cauzele sociologice ale diferențelor în ceea ce privește speciile de pește consumate sunt legate de accesibilitatea produselor, de prețul anumitor specii de pește sau de percepția asupra prețului, dar și de educația populației privind caracteristicile diferitelor tipuri de pește și a beneficiilor asociate cu anumite specii.

Locul preferat de achiziție al peștelui proaspăt sau viu este constituit de magazinul specializat, iar accesibilitatea produselor autohtone proaspete, reprezintă principalul factor de creștere al consumului de pește din România.

Preocupările legate de dezvoltarea consumului de produse pescărești sunt strâns legate de cerința crescândă a consumatorilor de a avea o alimentație echilibrată, care să contribuie la menținerea și chiar îmbunătățirea stării de sănătate și în mare măsură la dezvoltarea sectorului.

Lipsa unei strategii de imagine și de comunicare a sectorului, lipsa canalelor de comunicare cu consumatorul, slaba cunoaștere a activității de acvacultură și a proceselor sale de către societate, lipsa de comunicare profesională de specialitate, a dus la o percepție slabă a consumatorului față de acest sector de activitate.

Având în vedere acest context, este necesar să se definească o strategie de comunicare la nivel național pentru a îmbunătăți imaginea sectorului și canalelor de comunicare cu consumatorul, precum și creșterea gradului de conștientizare privind acvacultura, procesele și produsele sale de către societate și mass-media.

Elaborarea planului de calitate a produselor pescărești

Elaborarea unui plan de calitate a produselor pescărești, în scopul de a contribui la îmbunătățirea generală a calității pe parcursul întregului lanț de producție, prelucrare și comercializare a produselor pescărești și de acvacultură. Planul va conține o serie de acțiuni legate de formare, prin programarea de conferințe și seminarii, informații, elaborarea și publicarea de ghiduri și documente cu privire la diferite aspecte ale calității produselor pescărești, cum ar fi legislația privind igiena, calitățile nutritive, utilizarea de produse sau de punerea în aplicare a sistemelor HACCP, printre altele.

Elaborarea strategiei de dezvoltare pentru promovarea națională și internațională a produselor de acvacultură

Se propune, în contextul articolului 68.1.g) din Regulamentul 508/2014, în ceea ce privește punerea în aplicare a campaniei de comunicare și de promovare regională, națională sau transnațională pentru sensibilizarea opiniei publice pentru produsele de acvacultură. Într-o primă fază se consolidează informațiile existente cu privire la consumul de produse de acvacultură în România și evaluarea pe care consumatorii o fac cu privire la acvacultură și produse obținute în țara noastră.

Într-o a doua fază din analiza informațiilor obținute se propune definirea și elaborarea unei strategii cuprinzătoare de promovare a sectorului în pe plan național și internațional. Această strategie ar putea fi dezvoltată prin convocarea diverselor grupuri de lucru conduse de asociații de acvacultură, care pot fi identificate pentru acțiunile majore propuse pentru a fi dezvoltate, prioritizate în timp și cu o evaluare economică. Documentul de lucru care rezultă din aceste grupuri de lucru ar putea reprezenta strategia de promovare la nivel național și internațional a sectorului acvaculturii românești.

Suport pentru certificarea elaborarea și adoptarea mărcilor colective mărcile distinctive

În ultimii ani, marea majoritate a sectoarelor primare, au văzut că globalizarea a adus pe piețele noastre, pescării și supermarket-uri, un număr tot mai mare de produse. Acest lucru, împreună cu existența unor opinii diferite cu privire la aspectele sociale, de mediu și economice, în diferite regiuni ale lumii, au condus la o scădere a competitivității și, prin urmare, produsele noastre, întâmpină dificultăți în a concura ca și preț, dar o pot face cu garanții depline dacă se are în vedere durabilitatea. Concurența dintre produsele cu origine UE și cele cu origine non-UE este în bună măsură viciată de condițiile pe care cele două surse trebuie să le îndeplinească, mai ales din punct de vedere al condițiilor de mediu, sociale și fiscale (ex. utilizarea forței de muncă fără respectarea criteriilor ILO, subvenții, condiții de bună stare pentru efectivele piscicole etc.).

Se propune în cadrul acestei acțiuni dezvoltarea unui studiu cuprinzător privind certificatele, insigne și semne de interes pentru sectorul acvaculturii, pentru a identifica nevoile în acest domeniu, în scopul de a consolida competitivitatea produselor noastre pe piețele globale.

Consumatorii ar trebui să fie mai bine informați de faptul că în prezent România are înregistrate ca Indicație Geografică Protejată (IGP) la Comisia Europeană produse obținute din pește: Novacul afumat din Tara Barsei; Scrumbia de Dunăre afumată și .

Îmbunătățirea și diversificarea consumului de pește și produse din pește se poate realiza răspunzând cerințelor pieței de pește din România prin promovarea peștelui proaspăt, refrigerat, a peștelui viu și a produselor din pește de calitate superioară, la un preț accesibil pentru cât mai multă parte din populație.

În România, cei mai mulți cumpărători preferă să cumpere pește direct de la magazinele specializate, datorită prețului mai mic, fără intermediari și unde se presupune că prospețimea și calitatea sunt garantate. Totuși, există și o cerere mare în supermarketuri datorată, pe de o parte, siguranței alimentare și, pe de altă parte, obiceiurilor de consum ale populației din ultimii ani.

Totodată consumatorul preferă peștele provenit de la anumite ferme, marile magazine colaborând doar cu firme mari sau asociații care pot asigura furnizarea cantităților necesare precum și un rulaj constant de mărfuri.

Canalele principale de distribuție folosite în desfășurarea producției de pește din România și cele mai importante modalități și locuri de livrare a peștelui și produselor de pește, sunt:

- Livrarea directă de la fermă;

- Livrarea directă prin magazinele specializate proprii ale producătorilor;

- Livrarea prin distribuitori locali, dar și în târguri, stand-uri;
- Livrarea în hipermarket-uri, magazine specializate în comercializarea peștelui, magazine mici.

Creșterea cotei de piață are la bază creșterea vânzărilor, dată de o politică bună de marketing și o gestionare bună a canalelor de distribuție.

Notorietatea produselor pescărești se poate crea în cadrul marilor lanțuri de supermarket-uri și hipermarket-uri prin:

a) Publicitate sau popularizare:

- Crearea și lansarea pe piață a unor sloganuri sau logo-uri cu rezonanță
- Campanii în mass-media (televiziune, radio, internet, publicații etc.) privind promovarea alimentației sănătoase precum și a preferinței pentru consumul peștelui autohton
- Prin pliante, broșuri, fluturași/flyere conținând informații și rețete culinare cu pește autohton

b) Prin etichetare:

- Conform prevederilor legale, etichetarea trebuie să conțină explicații despre calitatea produsului, valoarea sa nutritivă etc. Eticheta trebuie să fie mare, atractivă, să conțină date despre proveniența și calitatea produsului
- Promovarea trasabilității peștelui și produselor de pește

c) Prin schimburi de experiență, conferințe, expoziții anuale, postarea pe pagina web a instituției coordonatoare de materiale publicitare, ghiduri, etc.

Din punct de vedere al obiectivelor asumate, pentru perioada 2021 - 2030 se propun următoarele obiective specifice:

a) Obiectiv specific 1: ***Organizarea unei campanii naționale privind consumul de pește din acvacultură***

b) Obiectiv specific 2: ***Promovarea produselor rezultate din acvacultura tradițională***

3.1.3.2. Integrarea acvaculturii în comunitățile locale

În afara faptului că acvacultura este o sursă majoră de hrană, la nivel local, acvacultura poate oferi și alte beneficii - poate fi un factor important al dezvoltării locale, oferind locuri de muncă, activități recreative și venituri și contribuind la coeziunea socială a zonei.

În perioada 2007-2013, Grupurile de Acțiune Locală Pescărești, denumite generic FLAG-uri, au implementat strategii de dezvoltare locală în zone riverane Dunării, în zona costieră a Mării

Negre, dar și pe apele interioare. Din cele 14 FLAG-uri care au aplicat pentru finanțare în perioada 2007-2013, 12 au reușit să finalizeze contractul de finanțare asumat pentru dezvoltarea locală a zonelor pescărești (figura nr.13).

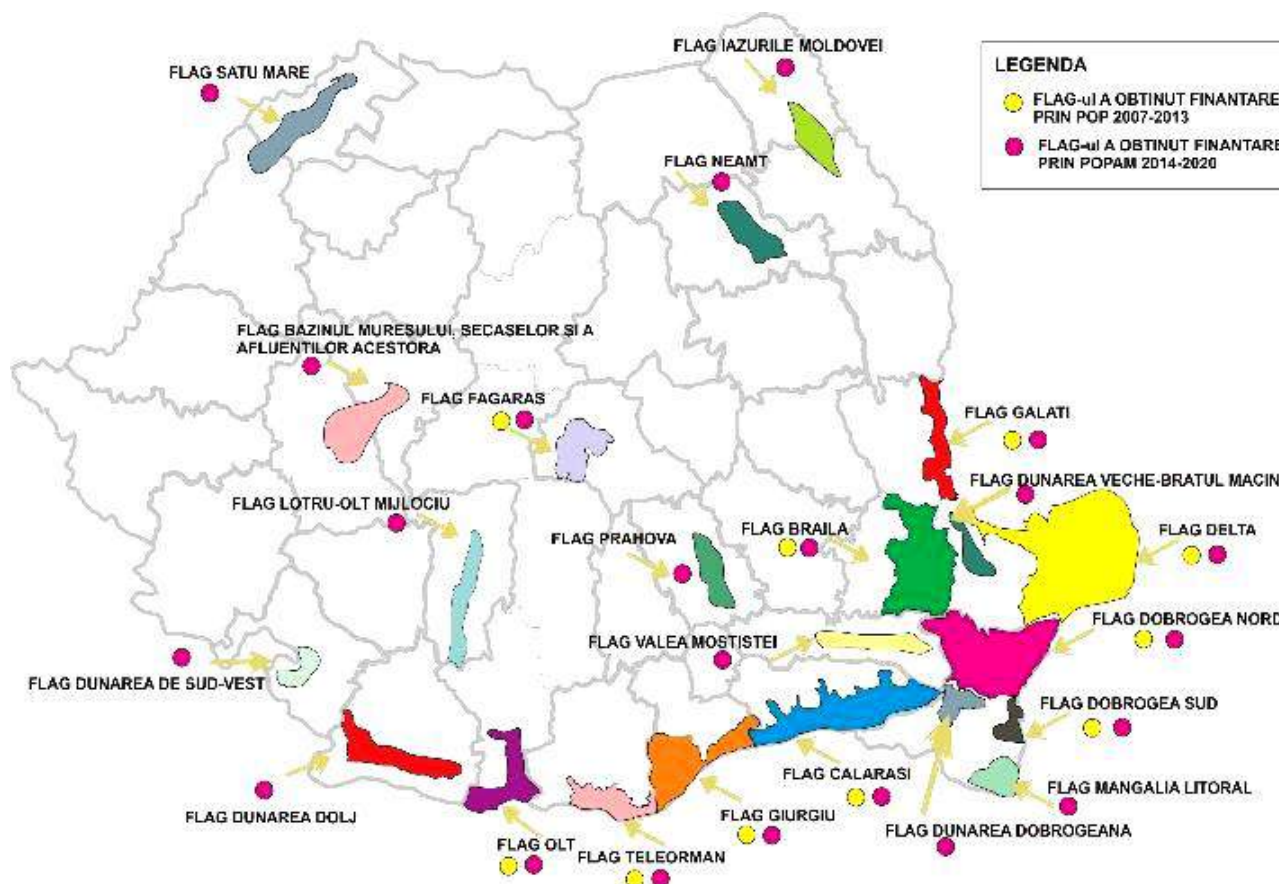

Figura nr.13 - FLAG-uri ce au obținut finanțare în perioada POP 2007 - 2013 și POPAM 2014 - 2020

În perioada de programare 2014-2020, Autoritatea de Management pentru Programul Operațional Pescuit și Afaceri Maritime (AM POPAM), din cadrul Ministerului Agriculturii și

Dezvoltării Rurale, a aprobat pentru finanțare 22 strategii de dezvoltare locală a zonelor pescărești (figura nr.13), care sunt implementate la nivel local de 22 de grupuri de acțiune locală pescărești. Dintre cele 22 de FLAG-uri, 10 au dobândit experiență, activând și în perioada de programare 2007-2013. Aceștia li s-au alăturat alte 12 noi grupuri de acțiune locală.

Cerințele minime pentru cererile de finanțare ce se pot depune de solicitanți în cadrul măsurilor incluse în cele 22 de strategii de dezvoltare locală (SDL) sunt prevăzute în ghidurile solicitanților elaborate de FLAG-uri și aprobate de Autoritatea de Management.

Prin intermediul strategiilor, în cadrul apelurilor deschise de FLAG-uri, pot depune cereri de finanțare următoarele tipuri de beneficiari: ONG-uri, autorități publice, regii autonome, micro întreprinderi, IMM-uri, întreprinderi mari, pescari sau asociații de pescari (organizați sub formă de întreprinderi familiale, persoane fizice autorizate, întreprinderi individuale, S.C., S.N.C., S.C.S., S.A., S.C.A., S.R.L.).

Tipurile de proiecte corespunzătoare obiectivelor strategiilor de dezvoltare locală sunt reprezentate de:

Valoarea adăugată: dotarea cu mijloace de transport pește, modernizarea spațiilor de depozitare a peștelui, achiziționarea de mașini și echipamente folosite la distribuirea furajelor, pentru manipularea materiilor prime în unitățile de acvacultură, precum și la întreținerea unităților de acvacultură.

Diversificare: realizarea de activități de agrement la bordul ambarcațiunii de pescuit comercial, amenajare pensiune pescărească, modernizarea ambarcațiunilor în scop turistic, înființare/modernizare atelier de reparații bărci, etc.

Mediu: realizarea de campanii de informare, conștientizare pentru protejarea mediului înconjurător și atenuarea schimbărilor climatice, campanii de ecologizare în zona pescărească, realizarea de investiții pentru ecologizarea zonelor riverane Dunării și zonelor costiere Mării Neagră, etc.

Sociocultură: desfășurarea de expoziții cu specific pescăresc, ateliere de creație, desfășurarea de activități educative specifice activităților pescărești și de interes la nivel local, etc.

Governanță: implementarea unui sistem de gestionarea a resurselor pescărești, sistem de management integrat al zonelor costiere, consolidarea rolului comunităților pescărești, etc.

Grupurile de Acțiune Locală Pescărești (FLAG-uri) sunt sprijinite să împărtășească idei și experiențe și să se angajeze în proiecte și inițiative de cooperare care contribuie la dezvoltarea durabilă a zonelor pescărești.

Strategiile grupurilor locale de acțiune pescărești ar trebui să vizeze maximizarea beneficiilor acvaculturii în zonele lor. Acvacultura poate crea locuri de muncă cu o importanță deosebită în zonele rurale, unde există puține alte oportunități de angajare. În unele zone, cu ferme mari de acvacultură, sectorul poate fi chiar un angajator major. Locurile de muncă în acvacultură necesită cunoștințe și abilități specifice, astfel încât acest sector poate contribui și la creșterea nivelurilor de competențe ale comunității locale.

Pe de altă parte, este important ca în zonele grupurilor de acțiune locală să se încurajeze legăturile comerciale locale pentru a permite IMM-urilor să beneficieze de potențialele rezultate din acvacultură, sau de inputurile necesare.

Acvacultura poate crește, de asemenea, atractivitatea zonei, contribuind la stimularea turismului, fie că vorbim de activități de recreere sau de cazare și masă. Ea poate contribui la atragerea investițiilor publice, ceea ce la rândul său ajută la menținerea școlilor și a altor servicii publice și la prevenirea depopulării.

În zonele în care cultura, peisajul și tradițiile locale sunt strâns legate de acvacultură, ele pot contribui, de asemenea, la un sentiment de identitate locală. Unele strategii FLAG se concentrează pe consolidarea imaginii acvaculturii a zonei, recunoscând importanța identității pentru dezvoltarea locală și reziliența comunității. Acvacultura poate aduce legături valoroase Mulți producători de acvacultură au stabilit legături în afara zonei FLAG, iar unele dintre aceste legături pot beneficia de o zonă mai largă.

3.1.3.3. Date și monitorizare

Activitățile de colectare a datelor în domeniul acvaculturii se vor desfășura conform Programului național de colectare și gestionare a datelor. Agenția Națională pentru Pescuit și Acvacultură (ANPA) este desemnată să pună în aplicare Programul Național. În vederea punerii în aplicare a programului, ANPA acționează în parteneriat cu Institutul Național de Cercetare - Dezvoltare Marină "Grigore Antipa" (INCDM) (care colaborează cu ICDEAPA Galați și SCDP Nucet în calitate de subcontractanți).

Institutul Național de Cercetare - Dezvoltare Marină "Grigore Antipa" (INCDM), organism de drept public, împreună cu subcontractanții menționați este implicat în următoarele activități privind acvacultura:

- ✓ Evaluarea sectorului acvaculturii și industriei de prelucrare;
- ✓ Colectarea și prelucrarea de date privind variabilele economice;
- ✓ Coordonarea echipelor specializate pentru colectarea de date pentru sistemele informatice;
- ✓ Colectarea și prelucrarea de date de mediu;
- ✓ Dezvoltarea sistemului de securitate pentru baza de date;
- ✓ Eșantionarea și utilizarea datelor.

În vederea unei bune coordonări și desfășurări a procesului de colectare de date se vor organiza periodic întâlniri de coordonare, grupuri de planificare și de lucru în vederea colectării de date, și grupuri de lucru pentru evaluarea datelor și indicatorilor.

Colectarea datelor se realizează de către Agenția Națională pentru Pescuit și Acvacultură împreună cu entitățile de cercetare prin chestionare transmise asociațiilor de producători, societăților comerciale, persoanelor fizice, entităților autorizate să desfășoare activități de acvacultură și procesarea peștelui.

Pentru perioada viitoare de programare, Agenția Națională pentru Pescuit și Acvacultură în vederea îmbunătățirii rezultatelor activității de colectare de date are în vedere adoptarea unor măsuri adecvate care să permită creșterea capacității administrative a României, precum:

- Creșterea numărului de persoane specializate în colectarea datelor în sistem statistic și prelucrarea electronică a datelor;
- Dotarea cu echipamente electronice adecvate;
- Inițierea măsurilor legislative necesare sprijinirii procesului de colectare de date de către persoanele și organizațiile direct implicate în activitățile de pescuit, acvacultură și procesare;
- Asigurarea finanțării activității institutelor de cercetare participante și a optimizării fluxurilor financiare în vederea asigurării continuității activității de cercetare și păstrarea datelor;
- Implicarea organizațiilor de producători în procesul de colectare de date.

Datele colectate cu privire la acvacultură și procesare sunt stocate într-o bază de date prin intermediul unei aplicații de pe calculatoarele utilizatorilor. Aceste aplicații vor fi conectate la baza de date de pe server, vor fi actualizate și vor permite adăugarea de noi informații, schimbarea informației și afișarea de rapoarte. Legătura dintre utilizatori și serverul de baze de date se va face prin intermediul internetului, sistemul fiind securizat pentru a preveni alterarea datelor.

Agenția Națională pentru Pescuit și Acvacultură (ANPA) este responsabilă cu coordonarea la nivel național a aspectelor științifice și tehnice cu privire la activitatea de colectare de date și a partenerilor implicați în activitatea de colectare de date. Agenția elaborează Programul de colectare și gestionare a datelor necesare desfășurării politicii comune în domeniul pescuitului și utilizează și gestionează fonduri nerambursabile și fonduri alocate de la bugetul de stat aferent acestui program.

ANPA dispune de o capacitate administrativă și financiară limitată și există loc de îmbunătățiri pentru a asigura calitatea activității de colectare de date și a răspunde cerințelor Comisiei Europene.

În prezent resursele umane ANPA nu au specializarea necesară pentru gestionarea datelor necesare și calculul tuturor indicatorilor relevanți. În acest sens este necesară angajarea sau contractarea de personal extern specializat în statistică, sisteme informatice și procesare de date, precum și organizarea periodică a sesiunilor de formare în tehnici de statistică și procesare de date.

De asemenea, participarea la întâlnirile grupurilor de lucru regionale referitoare la colectarea de date și participarea la reuniunile de specialiști în domeniul colectării, prelucrării și transmiterii de date vor contribui la îmbunătățirea activității de colectare de date.

Din punct de vedere al obiectivelor asumate, pentru perioada 2021 - 2030 se propun următoarele obiective specifice:

- a) Obiectiv specific 1: ***Realizare sesiuni de instruire pentru personalul ce colectează datele***
- b) Obiectiv specific 2: ***Creșterea gradului de colectare a datelor și diseminare în timp real a acestora***

3.1.4. Îmbunătățirea cunoștințelor și a inovării

Cel mai important motor al competitivității economice este reprezentat de cercetarea științifică, dezvoltarea tehnologică și inovarea (CDI) ce determină crearea de locuri de muncă, dezvoltare economică și îmbunătățirea calității vieții. Din acest punct de vedere putem spune competitivitatea sectorului de acvacultură este scăzută datorită, pe de-o parte, a nefinanțării

cercetărilor / finanțărilor reduse care să asigure suportul științific producătorilor pentru a identifica oportunitățile de extindere a activităților și pentru a crește productivitatea prin re tehnologizare, iar pe de altă parte, aplicării de către producători a tehnologiilor depășite și fără nicio o bază științifică coroborate cu o lipsă de implicare în activitatea de cercetare - dezvoltare.

Subfinanțarea sectorului în ultimii ani a dus la o slăbire a potențialului de cercetare dezvoltare al sectorului, în special prin plecarea personalului tânăr din unități și prin imposibilitatea accesării de fonduri naționale și internaționale. Acest lucru a dus la degradarea continuă a bazei tehnico - materiale de cercetare - dezvoltare și la o industrie incipientă a inovării. Totuși, în ultimul timp s-a încercat o redresare prin faptul cele mai importante unități de cercetare din domeniu,

ICDEAPA Galați și SCDP Nucet sunt susținute financiar de către MADR și totodată, au realizat investiții în realizarea a două centre de consiliere prin intermediul finanțărilor europene care să vină în sprijinul sectorului, și în special a fermierilor. Pe lângă cele două centre de consiliere, aceste unități au finalizat sau sunt în

curs de finalizare a altor 2 proiecte cu finanțare prin POPAM, care sunt materializate prin promovarea unor coduri de bune practici în activitatea de acvacultură, fie că vorbim de partea de reproducere, fie că vorbim de cea de creștere.

Totodată, prin intermediul POPAM au mai fost realizate alte 3 centre de consiliere, în județele Timiș, Cluj și Iași, ce pot veni în sprijinul fermierilor din zonă pentru dezvoltarea activității.

Un punct slab a rămas neaccesarea măsurii de inovare care, deși a fost prevăzută în cadrul actualului POPAM 2014 - 2020, nu a prezentat interes din partea instituțiilor de cercetare, la început datorită imposibilității accesării din motive de eligibilitate, ulterior principalul motiv fiind faptul că sumele prevăzute și perioada de implementare au fost prea mici pentru derularea unor proiecte de cercetare - dezvoltare - inovare care să poată fi aplicate și să susțină dezvoltarea sectorului.

Principalul sprijin oferit în ceea ce privește cercetarea - dezvoltarea vine din partea a 3 entități de tradiție, consacrate la nivel național, dintre care două sunt reprezentate de unități de cercetare aflate în subordinea Academiei de Științe Agricole și Silvicultură "Gheorghe Ionescu Șișești" și o unitate de învățământ ce a asigurat formarea majorității specialiștilor din cadrul sectorului. Aceste unități sunt:

Institutul de Cercetare Dezvoltare pentru Ecologie Acvatică, Pescuit și Acvacultură - ICDEAPA Galați înființat încă din anul 1981, și a cărui misiune este aceea de a realiza activități de cercetare fundamentală, aplicativă, dezvoltare tehnologică și de transfer tehnologic, la un înalt standard de calitate, în domeniile de competență, atât la nivel național cât și internațional.

Direcțiile de cercetare, dezvoltare, inovare din cadrul institutului sunt îndreptate către elaborarea și optimizarea tehnologiilor din acvacultură; producerea, diversificarea și valorificarea complexă a hranei specifice viețuitoarelor acvatice; aclimatizarea, realizarea de rase de cultură și hibridi de pești și alte viețuitoare acvatice cu potențial productiv și calitativ ridicat; elaborarea și perfecționarea sistemelor tehnice din acvacultură, a uneltelor de pescuit și a sistemelor mecanizate; elaborarea de metode de diagnostic, profilaxie și tratament în bolile peștilor. De asemenea, institutul

este preocupat și de mecanizarea și automatizarea fluxurilor tehnologice în acvacultură. Un atu important este reprezentat de testarea și aplicarea rezultatelor cercetării în cadrul fermelor proprii Brateș și Cotul Chiului.

Stațiunea de Cercetare Dezvoltare pentru Piscicultură - SCDP Nucet este instituție publică înființată la inițiativa lui Grigore Antipa, în anul 1941. În cei peste 75 de ani de existență, instituția a avut o contribuție esențială la dezvoltarea sectorului pescăresc național, promovând cercetarea fundamentală și aplicativă, dezvoltarea tehnologică și transferul tehnologic în domeniul pisciculturii și acvaculturii. Programele de cercetare ale S.C.D.P. Nucet se desfășoară pe următoarele direcții: Ameliorarea, protecția și conservarea resurselor genetice din acvacultură; Fundamentarea științifică și tehnologică a exploatării durabile a ecosistemelor acvatice naturale și artificiale; Evaluarea, protecția și conservarea bioresurselor acvatice; Creșterea productivității și a calității producției în amenajările piscicole; Tehnologii de reproducere a peștilor de cultură și a altor organisme acvatice;

Tehnologii de creștere peștilor de cultură și a altor organisme acvatice;
Biotehnologii în acvacultură; Ecologie acvatică aplicată; Sănătatea și bunăstarea peștilor.

Domeniile de competență în care unitatea are experiență și rezultate deosebite sunt: ameliorare genetică a crapului de cultură; conservarea și utilizarea genofondului de pești de apă dulce, în vederea dezvoltării pisciculturii - acvaculturii și al refacerii potențialului piscicol al ecosistemelor acvatice naturale, prin reproducerea și creșterea speciilor de pești rare, periclitate sau amenințate cu dispariția, concretizată prin genoteca de pești de apă dulce a României; introducerea în cultură a unor specii de pești autohtone și alohtone (aclimatizate), valoroase în vederea valorificării

complexe a potențialului productiv piscicol și a diversificării producției; inițierea și promovarea tehnologiilor multitrofile de creștere a peștilor de cultură, în România; promovarea sistemelor de acvacultură care integrează tehnologii moderne și specii valoroase; creșterea productivității și calității producției în amenajările piscicole sistematice, prin trecerea la acvacultură intensivă și superintensivă pentru speciile de pești valoroase; asigurarea de material biologic, piscicol de populare (specii, rase, hibridi și metiși) cu calități bioproductive testate, în vederea restructurării sortimentale a producției.

Departamentul Știința Alimentelor, Ingineria Alimentelor, Biotehnologii și Acvacultură din cadrul Universității "Dunărea de Jos" Galați a asigurat până în prezent pregătirea tuturor specialiștilor din domeniul exploatării și valorificării bioresurselor acvatice din România, precum și din multe alte țări (Ungaria, Grecia, Bulgaria, țări din Africa și America Latină). Perenitatea și performanța învățământului superior din domeniul exploatării bioresurselor acvatice se datorează îmbinării armonioase și eficiente a tradițiilor, oportunităților și necesităților. Centrul Universitar Galați de învățământ alimentar și piscicol a polarizat peste cinci decenii atenția întregii țări, fiind și astăzi un punct de referință al învățământului superior de profil. Ca unic centru de pregătire a specialiștilor din industria alimentară și din sectorul piscicol de peste cinci decenii, facultatea din Galați a răspuns necesităților sociale și științifice, acumulându-se un adevărat tezaur de tradiție, experiență și realizări atât în domeniul didactic, cât și cel al cercetării științifice, această tradiție fiind continuată la un nivel de performanță și în prezent. Totodată, în cadrul departamentului funcționează și Centrul Român pentru Modelarea Sistemelor Recirculante de Acvacultură.

Alte instituții importante, cu implicații în cadrul activității de cercetare - dezvoltarea, și specializate pe o anumită ramură sunt:

Stațiunea de Cercetare-Dezvoltare pentru Acvacultură și Ecologie Acvatică Iași are un trecut istoric ce datează din 1940, an în care, conducerea Ministerului Agriculturii din acea vreme hotărăște înființarea Institutului de Cercetări Piscicole și a unor laboratoare de cercetare pentru piscicultură în anumite zone ale țării. Astfel, în Moldova, la Păstrăvăria Tarcău-Bicaz se înființează un astfel de laborator, pentru studiul faunei piscicole din apele curgătoare, lacurile și iazurile din Moldova și partea de est a Transilvaniei. A doua etapă în activitatea stațiunii se diferențiază din 1962, an în care unitatea se transferă la Iași, iar activitatea de cercetare devine preponderent ciprinicolă, ca urmare a cerințelor producției. În această perioadă se realizează și o bază experimentală proprie la Podu Iloaiei. Cea de a treia etapă în activitatea stațiunii începe în anul 1981, când se înființează Stațiunea de cercetare și producție piscicolă Podu Iloaiei, ca unitate de sine stătătoare cu personalitate juridică, din subordinea Centralei Pescuitului și Industrializării Peștelui din cadrul Ministerului Industriei

Alimentare. În anul 1986 Stațiunea cu laboratoarele și o parte din fondul piscicol se mută la Iași pe actualul amplasament.

Profilul stațiunii este științifico-didactic, cu cercetări fundamentale și aplicative pe linia conservării calității mediului acvatic din amenajările piscicole și apele publice, modernizării tehnologiilor piscicole și elaborării de rețete performante de furaje pentru pești. Stațiunea întreține relații științifice de colaborare și parteneriat cu unități de profil din Ungaria, Italia, Franța, Republica Moldova ș.a. Pe teritoriul Stațiunii se află 8 bazine piscicole cu o suprafață utilă de 59940 m² căreia îi corespunde un volum de 98780 m³. Baza materială a stațiunii cuprinde: laboratoarele de cercetări (hidrochimie, hidrobiologie, tehnologii piscicole, nutriție, selecție și ameliorare, pescuit), bibliotecă, stația de reproducere artificială a peștilor (2800 m²), instalația de fabricare a hranei concentrate pentru pești; anexe și spații gospodărești și o biobază piscicolă alcătuită din șase heleșteie, populate cu efective piscicole din 15 specii indigene și aclimatizate.

Institutul Național de Cercetare Dezvoltare Marină "Grigore Antipa" - INCDM Constanța situat la litoralul românesc al Mării Negre, are ca obiect principal de activitate efectuarea de cercetări fundamentale, aplicative și de dezvoltare tehnologică în domeniul oceanografiei, ingineriei marine și costiere, ecologiei și protecției mediului marin, precum și al gestionării resurselor vii la Marea Neagră sau alte zone marine de interes, pentru a răspunde cerințelor de interes național și internațional în zona economică exclusivă proprie, precum și obligațiilor impuse de aderarea României la convențiile internaționale de domeniu; este operatorul tehnic al rețelei naționale de monitoring fizic, chimic și biologic al apelor marine/costiere și de supraveghere a eroziunii litorale, fiind abilitat a propune ministerului coordonator reglementările de domeniu; asigură fundamentarea științifică a strategiei naționale în domeniul mediului marin și costier, pe baza rezultatelor activităților de cercetare-dezvoltare proprii, a activităților de cooperare regională și internațională.

Institutul Național de Cercetare Dezvoltare Delta Dunării - INCDDD Tulcea reprezintă centrul de excelență pentru delte și zone umede, având o experiență însemnată în cadrul cercetării în domeniul ecologiei, protecției mediului și managementului zonelor umede de importanță națională și internațională. Pe lângă acest aspect, institutul mai are și o bogată experiență în ceea ce privește cercetarea - dezvoltarea în domeniul acvaculturii, în special pentru zona Deltei Dunării, făcând parte până în anii 90 din cadrul Centralei Deltei Dunării, centrală ce s-a ocupat de activitatea de acvacultură.

De asemenea, în ceea ce privește unitățile de învățământ, pe lângă Departamentul de Acvacultură, Știința Mediului și Cadastru din cadrul Universității "Dunărea de Jos" Galați, mai există și alte universități care au în componență secții cu profil piscicol, și aici amintim Facultățile de Zootehnie din cadrul rețelei de Universități de Științe Agricole și Medicină Veterinară Cluj și București.

Lipsa finanțărilor anterioare coroborată cu inexistența unei strategii pe termen lung de cercetare în acvacultură și lipsa unui program coerent și aplicat de cercetare destinat acvaculturii care ar fi putut asigura creșterea competitivității economice prin stimularea inovării și promovarea dezvoltării și transferului tehnologic și ar fi asigurat creșterea investițiilor atât din sectorul public cât și privat arată că cercetarea - dezvoltarea a fost marginalizată, nemediatizată și mai ales nefinanțată ceea ce demonstrează lipsa viziunii sectorului și a voinței din partea autorităților abilitate.

Lipsa unui cadru legislativ care să stimuleze cercetarea - dezvoltarea și inovarea în cadrul sectorului și prin aceasta să dezvolte parteneriatele dintre cercetare și IMM-uri, chiar prin intermediul statului ca și partener al acestora frânează creșterea competitivității cu efecte asupra dezvoltării acvaculturii.

Potențialul de creștere al competitivității, inclusiv prin susținerea investițiilor în cercetare, dezvoltare, inovare și stimularea transferului tehnologic către mediul privat, poate fi observat și analiza SWOT realizată pe regiuni și actori implicați în activitate, unde se pot evidenția următoarele puncte tari și puncte slabe, pe domenii de competitivitate:

Obiectivele politicilor promovate în vederea creșterii și consolidării competitivității acvaculturii trebuie:

- o să ofere strategii concise și clare pentru dezvoltarea sustenabilă a acestui sector;
- o să permită creșterea producției din punct de vedere al impactului asupra mediului și al orientării acesteia pe piață;
- o să stabilească dialoguri și parteneriate solide între administrațiile de mediu și acvacultură pe de-o parte și cercetare și actori implicați pe de altă parte, care au ca scop aplicarea unui sistem de acvacultură de care să beneficieze toți membrii;
- o să creeze un cadru pentru utilizarea cu succes a inovării;
- o să utilizeze cercetările existente (implicarea cercetării) pentru a oferi informații științifice cu privire la efectele acvaculturii asupra mediului, în vederea îmbunătățirii monitorizării calității apei;
- o să dezvolte proiecte pilot pentru a identifica modalități de a maximiza beneficiile de mediu.

De asemenea, este necesară crearea unui cadru legislativ care să stimuleze cercetarea - dezvoltarea și inovarea în cadrul sectorului și prin aceasta să dezvolte parteneriatele dintre cercetare și IMM-uri, chiar prin intermediul statului ca și partener al acestora. Acest cadru legislativ coroborat cu un cadru instituțional și financiar adecvat poate susține creșterea și consolidarea competitivității economice prin stimularea inovării și promovarea unui portofoliu de politici suport destinate creșterii investițiilor CD din sectorul privat.

Astfel, activitățile planificate în vederea sprijinirii inovării se îndreaptă către:

1. Promovarea și susținerea cercetării în domeniul acvaculturii

Această activitate presupune elaborarea priorităților de cercetare și dezvoltare tehnologică care promovează acvacultura, cu obiectivul de a crea o industrie ce crește oferta de produse, locurile de muncă, oportunitățile economice și posibilitățile de recreere oferind în același timp restaurarea și promovarea unor ecosisteme acvatice sănătoase.

2. Asigurarea cadrului instituțional și financiar

Cadrul instituțional pentru promovarea și susținerea cercetării, dezvoltării și inovării va fi asigurat de către Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale prin intermediul ANPA și DGP AMPOPAM în colaborare cu structurile specializate din cadrul Ministerului Educației și Cercetării. Cadrul instituțional va facilita accesul sectorului public la tematica de cercetare, în vederea reabilitării infrastructurii de cercetare, și va stimula crearea parteneriatelor între cercetare și mediul privat.

Cadrul financiar va fi asigurat atât de către Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale atât prin intermediul ANPA cât și prin intermediul DGP AMPOPAM, cât și de Ministerul Educației și

Cercetării. De asemenea, DGP AMPOPAM va promova cu prioritate în cadrul Programului Operațional 2021 - 2027 măsuri pentru stimularea cercetării - dezvoltării - inovării, prin proiecte tip pilot, cu durate adecvate de 3 - 4 ani, precum și a parteneriatelor dintre cercetare și IMM-uri în vederea dezvoltării tehnologice și inovării.

3. Implementarea rezultatelor cercetării, dezvoltării, inovării în producție

Activitatea va asigura, prin intermediul obiectivelor generale - direcții de cercetare și a celor specifice - priorități de cercetare propuse, implementarea rezultatelor cercetării, dezvoltării, inovării în producție.

Aceste obiective vor ajuta ANPA și DGP AMPOPAM, în parteneriat cu sectorul public și privat, să realizeze un program de cercetare colaborativ, multi-disciplinar pentru a răspunde priorităților din acvacultură. Aceste soluții rezultate în urma cercetării și dezvoltării tehnologice sunt absolut necesare pentru a depăși numeroasele provocări critice și să identifice oportunitățile de dezvoltare a

societăților comerciale și refacerea / reabilitarea habitatelor și a stocurilor de pești. Aceste rezultate vor stimula și crearea parteneriatelor de colaborare public - privat pentru a optimiza beneficiile științifice și sociale.

Sprijinirea cercetării, dezvoltării și inovării și stimularea parteneriatului cercetare - administrație - producători în vederea realizării de produse, tehnologii și sisteme de management noi sau inovative, cu scopul de a aduce beneficii de natură economică, socială și de mediu, prin:

- ❖ Implementarea/certificarea aplicării tehnologiilor care asigură servicii de mediu prin identificarea, recunoașterea și cuantificarea a efectelor pozitive ale acvaculturii, precum și identificarea nivelului reducerii amprentei de carbon, a cantității de nutrienți și a sedimentelor pe tipuri de tehnologii aplicate, inclusiv promovarea de sisteme de creștere și/sau de management care promovează principiile economiei circulare.
- ❖ Conservarea potențialului genetic al speciilor de pești cu perspective de piață sau cu potențial ecologic (mihalt, mreana, salau, somn, etc.) prin dezvoltarea tehnologiilor de reproducere artificială, dezvoltare post-embrionară și de creștere, inclusiv modernizarea infrastructurii specifice.
- ❖ Evaluarea impactului schimbărilor climatice asupra acvaculturii și adaptarea tehnologiilor în vederea asigurării durabilității și sustenabilității activității, inclusiv introducerea de specii noi în producție, ca urmare a schimbărilor climatice.
- ❖ Asigurarea sănătății și siguranței alimentare prin crearea și utilizarea de furaje funcționale - bioactive, inclusiv prin înlocuirea făinii de pește; metode/metodologii de prevenire și tratament care să elimine utilizarea antibioticelor și chimioterapicelor (medicamentelor de sinteză); dezvoltarea de sisteme și tehnologii care să asigure/stimuleze hrănirea naturală a speciilor de pești.

Din punct de vedere al obiectivelor asumate, pentru perioada 2021 - 2030 se propun următoarele obiective specifice:

a) Obiectiv specific 1: ***Susținerea cercetării științifice și a dezvoltării tehnologice pentru dezvoltarea acvaculturii și susținerea deciziilor***

b) Obiectiv specific 2: ***Promovarea și stimularea parteneriatelor cercetare - administrație - producători***

c) Obiectiv specific 3: *Atragerea tinerilor și stimularea formării profesionale în domeniul acvaculturii*

3.2. Guvernanță

Guvernanța acvaculturii este, conform accepțiunii FAO, setul de acțiuni prin care o jurisdicție își administrează resursele utilizate pentru acvacultură, modul în care părțile implicate participă la adoptarea și aplicarea deciziilor care afectează sectorul, modul în care personalul guvernamental este responsabil față de comunitatea fermierilor și alți actori relevanți și modul în care regulile statului de drept sunt adoptate și aplicate. Buna guvernanță este condiția primordială pentru ca sectorul de acvacultură să își atingă potențialul și să asigure durabilitatea creșterea sale economice. Motivele pentru care acvacultura trebuie promovată și susținută instituțional și financiar sunt evidente dacă urmărim evoluția sa în ultimii 50 de ani, precum și datele demografice din aceeași perioadă: resursele naturale nu mai pot asigura necesarul consumului de pește și organisme acvatice, această diferență putând fi suplinită cu ajutorul acvaculturii. Există câteva caracteristici ale acvaculturii care determină importanța unui cadru de guvernanță, și anume:

- Concepția larg răspândită că acvacultura este o activitate de dată recentă ceea ce poate crea birocrație suplimentară;
- Interdependența cu alte sectoare, ceea ce poate genera o competiție pentru accesul la resurse (spațiu, apă, forța de muncă);
- Complexitatea acvaculturii, generată de diversele cicluri biologice ale speciilor utilizate, de diferitele modele tehnologice și de soluțiile tehnice necesare pentru menținerea în captivitate a speciilor utilizate;
- Diversitatea sistemelor de cultură, infrastructura diversă, practicile și procesele necesare obținerii și furnizării unui produs final;
- Nevoia de a oferi informații societății, din ce în ce mai interesată de aspectele de mediu, biodiversitate și durabilitate;
- Nevoia de a oferi consumatorilor piste de trasabilitate pentru alimentele furnizate de producători.

Cea mai mare influență în realizarea oricărei strategii de dezvoltare a acvaculturii este voința politică, cea responsabilă de furnizarea matricii instituționale, legislative și administrative propice dezvoltării unui sector strategic al economiei naționale, cum este cel al producerii de hrană. Tot voința politică este la sursa predictibilității acestor matrici.

Guvernanța în acvacultură se fundamentează pe patru principii:

1. Eficiență - se referă la a face ceea ce trebuie în cel mai scurt timp și fără risipă de resurse. Exemple de mecanisme eficiente de guvernanță sunt: reguli de reglementare a pieței, stimulente economice, coduri voluntare de bune practici, auto-reglementare responsabilă. Asta presupune că administrația trebuie să furnizeze servicii esențiale pentru dezvoltarea eficientă a acvaculturii pe baza unui sistem administrativ bazat pe performanță și orientat către rezultate prin **integrare orizontală** (cu alte autorități publice centrale, complementare acvaculturii - mediu, gestionarul resurselor de apă, administratorul ariilor protejate etc.) și **verticală** (cu autorități regionale sau locale). O guvernanță ineficientă are ca rezultate:
 - a. supra-reglementarea (care afectează investițiile și competitivitatea);
 - b. reglementări contradictorii;
 - c. succesiune mare de instituții implicate în acordarea licenței de acvacultură;
 - d. timpi mari de așteptare și costuri consistente pentru obținerea autorizațiilor, avizelor și documentelor asociate acestora pentru a putea începe sau continua activitatea de acvacultură;
 - e. criteriile de emiterea a autorizațiilor, licențelor sau avizelor confuze și lăsate la aprecierea funcționarilor;
 - f. adoptarea deciziilor cu ignorarea contextelor și a situațiilor specifice;
 - g. lipsa sprijinului din partea organizațiilor profesionale.

Creșterea eficienței guvernanței se bazează pe desemnarea unei singure autorități competente responsabile de reglementarea acvaculturii, pe efectuarea analizelor cost-beneficiu pentru actele de reglementare, pe stabilirea unor „ghisee unice”, pe încurajarea participării organizațiilor profesionale și a altor părți interesate la dialog și construirea unei capacități administrative împreună cu acestea.

2. Echitate - cu alte cuvinte deciziile trebuie să țină cont de interesele intrageneraționale cât și de cele intergeneraționale (generațiile viitoare) iar adoptarea deciziilor să urmărească primordial obținerea consensului;
3. Responsabilitate - atât din partea autorităților, cât și a sectorului. Autoritățile trebuie să nu facă uz de dreptul discreționar de a reglementa, iar sectorul trebuie să furnizeze informațiile relevante către public;
4. Predictibilitatea sistemului legislativ - aplicarea legislației este nediscriminatorie și corectă, iar procesul decizional este transparent, clar și deschis. Acest principiu vizează printre altele siguranța dreptului și condițiilor de concesiune, al celui privind accesul la apă sau al celui de a primi o justă despăgubire în cazul restricțiilor din ariile protejate.

Obținerea unei bune guvernanțe în acvacultură este obiectivul prioritar al prezentului plan strategic, și, pornind de la principiile enunțate mai sus, cuprinde următoarele măsuri:

A. Cadrul administrativ adecvat

În general acvacultura este un sector în care se suprapun mai multe autorități administrative din mai multe sectoare (administratori sau proprietari ai terenurilor, ai apei, din agricultură, silvicultură, turism, mediu, transport, pescuit, sanitar-veterinar, sănătate publică). În general autoritățile iau decizii fără consultarea celorlalte sectoare sau administrații, utilizând dreptul exclusiv de reglementare. De altfel, principala cauză a consolidării birocrăției își are sursa tocmai în această autarhie administrativă manifestată prin dreptul exclusiv de reglementare. Instituțiile implicate se află într-o concurență de a avea acces la resursele disponibile încercând să își impună supremația unele asupra celorlalte.

B. Cadrul legal și de reglementare adecvat

De cele mai multe ori acvacultura nu beneficiază de o legislație specifică, în cel mai bun caz se bazează pe câteva articole incluse într-o lege a pescuitului. Este și cazul României. Principalele elemente pe care se bazează acvacultura este siguranța dreptului de exploatare a terenului sau zonei care poate fi utilizat/ă pentru acvacultură. De asemenea, în cazul proprietății statului sau autorităților publice locale, transferul dreptului de utilizare a unei zone de acvacultură trebuie să

prevadă excluderea altor activități cu impact negativ asupra acvaculturii. Aceste aspecte trebuie avute în vedere și în procesul planificării spațiale și al alocării zonelor de acvacultură atât în zona continentală, cât și în cea marină. Pentru atingerea obiectivului major de creșterea a producției din acvacultură este necesar ca fermierii să beneficieze de o legislație predictibilă, care să se asigure că riscurile pot fi identificate și cuantificate în mod corect, arbitrariul guvernamental să fie redus.

Reglementărilor cu putere juridică trebuie să le fi asociate și reglementări voluntare, cum sunt coduri de bune practici, coduri de conduită, cele mai bune practici disponibile, stimulente economice sau fiscale. Toate infrastructura legislativă trebuie să fie rezultatul unor consultări largi cu părțile interesate, inclusiv cu diversele organe de specialitate ale altor ministere și cu societatea civilă. Un rol important trebuie să îl aibă auto-reglementarea, specific sectoarelor agricole, iar autoritatea publică trebuie să recunoască aceste forme.

C. Proceduri adecvate de licențiere și autorizare

Procedurile de licențiere și autorizare din partea diverselor agenții guvernamentale sunt elementul birocratic cel mai rigid și descurajant nu doar în începerea unei investiții în acvacultură, dar mai ales în derularea ulterioară a activității. Perioadele de valabilitate diferite, precum și documentațiile costisitoare și de durată ascunse în prevederile reglementărilor respective constituie elemente descurajante pentru realizarea investițiilor din acvacultură. Autorizațiile de cele mai multe ori se suprapun în condiții și documente depuse către autoritățile statului iar valabilitatea acestora este deosebit de fluctuantă. Este necesară reducerea numărului de autorizații și avize, iar pentru cazurile în care acestea sunt necesare perioadele de valabilitate trebuie să fie mai lungi, egale cu perioada existenței unui drept de exploatare, dar nu mai mult de 10 ani. De asemenea, instrumentele IT&C pentru comunicarea între autorități și solicitanți, platforme on-line, interoperabilitatea bazelor de date, transparența datelor colectate trebuie să fie la originea modernizării și eficientizării procedurilor.

Acceptul de a practica acvacultura trebuie să fie corelat cu existența unui drept de utilizare, a unor active, a unui capital minim, a existenței unui specialist (fie angajat, fie prin consiliere, fie prin asociere), a unei dovezi de durabilitate a activității din punct de vedere al protecției mediului (de la cea mai simplă, cum este un plan de administrare, pentru activități cu impact zero sau nesemnificativ pentru acvacultura extensivă și semi-intensivă, până la evaluarea impactului asupra mediului pentru acvacultura intensivă), a aplicării unui cod de bune practici etc.

D. Participarea adecvată a societății civile (organizații profesionale, organizații de mediu, organizații ale consumatorilor etc)

Implicarea părților interesate ne-guvernamentale (asociații profesionale ale fermierilor, organizații de mediu, organizații ale consumatorilor etc.) în elaborarea și revizuirea actelor normative și administrative este o condiție *sine qua non* pentru a asigura eficiența reglementărilor și participarea la aplicarea corectă a acestora, reducând costurile monitorizare. Conformarea voluntară este mult mai facilă atunci când părțile interesate au fost parte a unui proces de elaborare și consultare transparent, consensual și informat permițând autorităților să își gestioneze eficient resursele de orice tip. Organizațiile profesionale ale fermierilor trebuie să joace un rol activ în dezbaterile legislative de orice rang și ar trebui să aibă un rol real în administrarea sectorului.

E. Consistență solidă a datelor statistice și un sector de cercetare puternic pentru fundamentarea politicilor și a planificării

Datele statistice exacte și sigure sunt esențiale pentru elaborarea oricărei decizii politice eficiente în primul rând pentru că permite evaluarea corectă a impactului și a eficienței acesteia. De asemenea, activitatea de cercetare științifică trebuie orientată mai mult asupra nevoilor reale ale sectorului, iar parteneriatul dintre producători și cercetare în programele naționale sau internaționale trebuie susținut deoarece nu doar că furnizează vizibilitate pentru cercetarea și pentru sector în general, dar vine cu avantajul racordării acestor activități la circuitul european și internațional de idei, soluții și preocupări.

Colectarea de date trebuie să cuprindă obligații și responsabilități de ambele părți însă nu trebuie să contribuie la creșterea sarcinii administrative pentru fermieri. Raportarea on-line în timp real din partea ambelor părți implicate poate asigura nu doar mai mare de conformare, dar și un instrument util în calibrarea măsurilor pe termen scurt și mediu.

Pe de altă parte autoritatea competentă, pe baza datelor, informațiilor și studiilor efectuate de cercetare poate analiza diverse afirmații publice care lezează producătorii naționali (pretinse certificări, efecte miraculoase, conținut de metale grele etc.).

Din aceste perspective este esențial ca răspunsul politic avut în vedere pentru punerea în aplicare a acestui plan strategic trebuie să vizeze întărirea rolului Agenției Naționale pentru Pescuit și Acvacultură, ca singura autoritate competentă în reglementarea aspectelor legate de desfășurarea activității de acvacultură, cu legitimitate și credibilitate oferită de legiuitor, cu rol de a diminua competiția inter-ministerială asupra resurselor necesare acvaculturii. De asemenea, unul dintre principiile cele mai importante în procesul decizional este cel conform căruia decizia trebuie luată cât mai aproape de locul desfășurării activității.

Trebuie desemnată o singură autoritate competentă, Agenția Națională pentru Pescuit și Acvacultură, care să asigure cadrul administrativ de desfășurare a acvaculturii prin elaborarea unui contract cadru național și a unei metodologii unitare, raționale și stimulative pentru transferul dreptului de utilizare a resursei publice pentru desfășurarea activității de acvacultură conform politicilor sectoriale. Rolurile acestei autorități competente trebuie să fie clare și să includă:

- Coordonarea integrării orizontale și verticale cu celelalte autorități publice care implică aspecte ale acvaculturii;
- Inventarierea și revizuirea periodică a legislației și reglementărilor cu relevanță asupra activității de acvacultură;
- Responsabilitatea negocierii și aplicării legislației naționale sau europene;
- Integrarea tuturor inițiativelor de reglementare sau administrative a activităților care sunt legate sau au impact asupra acvaculturii;
- Dezvoltarea politicilor, strategiilor și planurilor pentru dezvoltarea durabilă a acvaculturii și urmărirea punerii în aplicare a acestora ca indicator de performanță instituțională;
- Coordonarea proceselor consultative și participative referitoare la acvacultură;
- Delegarea unor competențe la nivele inferioare sau chiar către organizații profesionale sau către sectorul de cercetare;

3.3. Surse de finanțare

În vederea implementării planului de acțiune este necesară mobilizarea de resurse umane, materiale și financiare suficiente pentru ca aceasta să fie un succes.

Pe planul resurselor umane, sectorul are un potențial deosebit, a cărei valorificare depinde în foarte mare măsură de capacitatea instituțională și organizatorică a entităților din planul administrativ și politic.

În prezent România are suficienți specialiști în cercetare - dezvoltare, în managementul resurselor pescărești, în derularea proceselor tehnologice precum și în proiectarea și implementarea investițiilor în acest domeniu. La aceasta se mai adaugă și tradiția deosebită existentă în țara noastră în ceea ce privește acvacultura unor diverse specii de pești, atât în sistem deschis, extensiv cât și în sistem recirculant.

În privința resurselor materiale, România are, spre deosebire de majoritatea statelor membre ale UE, o situație deosebit de avantajoasă prin existența unor arealuri favorabile dezvoltării acvaculturii deosebit de generoase așa cum reiese din conținutul capitolelor dedicate acestora.

Resursele financiare necesare implementării planului de acțiune se sprijină în principal pe fondurile europene, pe o cotă de minim 60% din alocarea FEAMAPA pentru România, la care se adaugă sumele de la bugetul național și contribuția proprie a potențialilor beneficiari.

3.4. Plan de acțiuni

Modalitatea de urmărire și verificare a implementării PSNMA 2021 - 2030 este reprezentată de Planul de acțiune redat mai jos. Se propune ca Planul să fie actualizat odată la 2 ani, în vedere asigurării celor mai bune pârghii pentru implementarea sa.

Obiectivul general al PSNMA 2021 - 2030 este reprezentat de către creșterea producției comercializate cu 2.000 de tone în 2025, și respectiv, 5.000 de tone în 2030.

Obiectivele specifice și acțiunile pentru dezvoltarea sectorului sunt prezentate în continuare.

MINISTERUL AGRICULTURII ȘI DEZVOLTĂRII RURALE
AGENȚIA NAȚIONALĂ PENTRU PESCUIT ȘI ACVACULTURĂ

PLAN DE ACȚIUNI PENTRU DEZVOLTAREA ACVACULTURII 2021 - 2030

3.1.1. Consolidarea rezilienței și a competitivității						
3.1.1.1. Accesul la spațiu și apă						
Nr. crt.	ACȚIUNI	INDICATORI DE REZULTAT			Surse de finanțare	Entități publice și private implicate
		Specificație	Ținta 2025	Ținta 2030		
1.	Clarificarea regimului juridic al proprietății terenurilor aferente amenajărilor piscicole	Act normativ de stabilire a dreptului de proprietate a terenurilor aferente amenajărilor piscicole	x	-	-	MADR MMAP MF UAT-uri CJ-uri
2.	Intabularea terenurilor aferente amenajărilor piscicole și simplificarea accesului la apă și spațiu	Suprafața cadastrată aferentă amenajărilor piscicole	80%	100%	FEPAM BUGETUL DE STAT CONTRIBUȚII PRIVATE	ANPA DGP AM POPAM OPERATORI PRIVAȚI
3.	Identificarea zonelor cu potențial/favorabile pentru acvacultură	Studiu privind zonele favorabile pentru acvacultură	-	1	FEPAM BUGETUL DE STAT CONTRIBUȚII PRIVATE	ANPA DGP AM POPAM UNITĂȚI CDI
4.	Readucerea în circuitul piscicol a suprafețelor abandonate	Suprafața de amenajări piscicole din zonele favorabile readusă în circuitul piscicol	2000 ha	10000 ha	FEPAM BUGETUL DE STAT CONTRIBUȚII PRIVATE	ANPA DGP AM POPAM OPERATORI PRIVAȚI
3.1.1.2. Cadrul administrativ și de reglementare						
Nr. crt.	ACȚIUNI	INDICATORI DE REZULTAT			Surse de finanțare	Entități publice și private implicate
		Specificație	Ținta 2025	Ținta 2030		
1.	Modificarea cadrului de reglementare a activității de acvacultură, prin elaborarea legii	Promulgarea legii acvaculturii și a legislației subsecvente	x	-	-	MADR MMAP MF

	acvaculturii și a legislației subsecvente					UAT-uri CJ-uri
2.	Elaborarea unei proceduri unice de concesiune a unui teren din domeniul public sau privat al statului în vederea practicării acvaculturii, indiferent de proprietarul/administratorul terenului	Procedură unică de concesiune a terenurilor amenajărilor piscicole	x	-	FEPAM BUGETUL DE STAT	ANPA
3.	Reducerea perioadei de obținere a licenței de acvacultură	Țimp de obținere al licenței de acvacultură	60 zile	30 zile	-	MADR MMAP
4.	Aplicarea cadrului legislativ privind pierderile datorate restricțiilor de mediu/prădătorilor ihtiofagi și elaborarea cadrului legislativ privind acoperirea pierderilor datorate inundațiilor și/sau secetei	Proceduri de compensare a pierderilor datorate prădătorilor ihtiofagi și fenomenelor meteorologice	1 procedură	2 proceduri	FEPAM BUGETUL DE STAT	MADR MMAP

3.1.1.3. Sănătatea și siguranța alimentară

Nr. crt.	ACȚIUNI	INDICATORI DE REZULTAT			Surse de finanțare	Entități publice și private implicate
		Specificație	Ținta 2025	Ținta 2030		
1.	Crearea de coduri de conduită pentru fermele de acvacultură	Cod de conduită	2	4	FEPAM BUGETUL DE STAT CONTRIBUȚII PRIVATE	ANPA DGP AM POPAM UNITĂȚI CDI OPERATORI PRIVAȚI
2.	Susținerea cercetării științifice în vederea dezvoltării de produse/scheme de tratament și/sau prevenție noi	Număr contracte de cercetare	1	2	FEPAM BUGETUL DE STAT CONTRIBUȚII PRIVATE	ANPA DGP AM POPAM UNITĂȚI CDI OPERATORI PRIVAȚI

3.1.1.4. Adaptarea la schimbările climatice și atenuarea efectelor

Nr. crt.	ACȚIUNI	INDICATORI DE REZULTAT			Surse de finanțare	Entități publice și private implicate
		Specificație	Ținta 2025	Ținta 2030		
1.	Identificarea efectelor schimbărilor climatice în acvacultură	Studiu științific	-	1	FEPAM BUGETUL DE STAT CONTRIBUȚII PRIVATE	ANPA DGP AM POPAM UNITĂȚI CDI OPERATORI PRIVAȚI
2.	Susținerea dezvoltării pepinierelor piscicole cypinice	Producție puiet predezvoltat de cypinide	100 mil. buc.	200 mil. buc.	FEPAM BUGETUL DE STAT CONTRIBUȚII PRIVATE	ANPA DGP AM POPAM UNITĂȚI CDI OPERATORI PRIVAȚI

3.1.1.5. Organizarea pieței și a producătorilor

Nr. crt.	ACȚIUNI	INDICATORI DE REZULTAT			Surse de finanțare	Entități publice și private implicate
		Specificație	Ținta 2025	Ținta 2030		
1.	Întărirea rolului organizațiilor de producători	Mentținerea numărului de organizații de producători din acvacultură	2	2	FEPAM BUGETUL DE STAT CONTRIBUȚII PRIVATE	ANPA DGP AM POPAM ORGANIZAȚII PRODUCĂTORI
2.	Susținerea asocierii fermierilor	Act normativ cu facilități fiscale pentru susținerea asocierii	1	1	FEPAM BUGETUL DE STAT CONTRIBUȚII PRIVATE	ANPA DGP AM POPAM ORGANIZAȚII PRODUCĂTORI

3.1.1.6. Control

Nr. crt.	ACȚIUNI	INDICATORI DE REZULTAT			Surse de finanțare	Entități publice și private implicate
		Specificație	Ținta 2025	Ținta 2030		
1.	Întărirea capacității administrative pe inspecție și control a ANPA	Sesiuni de instruire inspecție și control	5	10	FEPAM BUGETUL DE STAT	ANPA

2.	Armonizarea legislației specifice comercializării produselor din acvacultură	Act normativ comun privind comercializarea produselor din acvacultură	x	-	-	ANPA ANSVSA ANPC
----	--	---	---	---	---	------------------------

3.1.1.7. Diversificarea și Valoarea adăugată

Nr. crt.	ACȚIUNI	INDICATORI DE REZULTAT			Surse de finanțare	Entități publice și private implicate
		Specificație	Ținta 2025	Ținta 2030		
1.	Diversificarea speciilor de cultură prin introducerea de specii cu perspective de piață	Producție din speciile cu perspective de piață, cu excepția ciprinidelor și a păstrăvului curcubeu	400 tone	600 tone	FEPAM BUGETUL DE STAT CONTRIBUȚII PRIVATE	ANPA DGP AM POPAM UNITĂȚI CDI OPERATORI PRIVAȚI
2.	Crearea de valoare adăugată a produselor din acvacultură prin procesarea producției proprii și comercializare direct din fermă	Producție proprie procesată/comercializată în cadrul fermei	1000 tone	2000 tone	FEPAM BUGETUL DE STAT CONTRIBUȚII PRIVATE	ANPA DGP AM POPAM UNITĂȚI CDI OPERATORI PRIVAȚI
3.	Promovarea activităților complementare activității de acvacultură	Număr unități multifuncționale (din total unități licențiate)	30%	60%	FEPAM BUGETUL DE STAT CONTRIBUȚII PRIVATE	ANPA DGP AM POPAM UNITĂȚI CDI OPERATORI PRIVAȚI

3.1.2. Participarea la tranziția verde

3.1.2.1. Performanța de mediu

Nr. crt.	ACȚIUNI	INDICATORI DE REZULTAT			Surse de finanțare	Entități publice și private implicate
		Specificație	Ținta 2025	Ținta 2030		
1.	Modernizarea unităților de acvacultură tradiționale prin promovarea tehnologiilor multitrofice integrate	Producție vândută ca urmare a modernizării (ciprinicultură)	500 tone	2.000 tone	FEPAM BUGETUL DE STAT CONTRIBUȚII PRIVATE	ANPA DGP AM POPAM OPERATORI PRIVAȚI
2.	Identificarea și cuantificarea serviciilor aduse ecosistemului de către unitățile de acvacultură tradiționale și sprijinirea	Studiu științific	1	-	FEPAM BUGETUL DE STAT CONTRIBUȚII PRIVATE	ANPA DGP AM POPAM UNITĂȚI CDI OPERATORI PRIVAȚI

	unităților ce asigură aceste servicii					
3.	Conservarea potențialului genetic al speciilor de pești cu perspective de piață sau cu potențial ecologic (mihalt, mreana, salau, somn, etc.) prin dezvoltarea tehnologiilor de reproducere artificială, dezvoltare post-embrionară și de creștere	Număr tehnologii	2	4	FEPAM BUGETUL DE STAT CONTRIBUȚII PRIVATE	ANPA DGP AM POPAM UNITĂȚI CDI OPERATORI PRIVAȚI

3.1.2.2. Bunăstarea animalelor

Nr. crt.	ACȚIUNI	INDICATORI DE REZULTAT			Surse de finanțare	Entități publice și private implicate
		Specificație	Ținta 2025	Ținta 2030		
1.	Dezvoltarea și implementarea de bune practici în acvacultură	Ghiduri de bune practici	2	4	FEPAM BUGETUL DE STAT CONTRIBUȚII PRIVATE	ANPA DGP AM POPAM OPERATORI PRIVAȚI
2.	Identificarea și evaluarea unor indicatori de evaluare a bunăstării peștilor	Studiu științific	-	1	FEPAM BUGETUL DE STAT CONTRIBUȚII PRIVATE	ANPA DGP AM POPAM OPERATORI PRIVAȚI

3.1.3. Asigurarea acceptării sociale și a informării consumatorilor

3.1.3.1. Informarea consumatorilor

Nr. crt.	ACȚIUNI	INDICATORI DE REZULTAT			Surse de finanțare	Entități publice și private implicate
		Specificație	Ținta 2025	Ținta 2030		
1.	Organizarea unei campanii naționale privind consumul de pește din acvacultură	Campanie națională de promovare a consumului de pește	1	-	FEPAM BUGETUL DE STAT CONTRIBUȚII PRIVATE	ANPA DGP AM POPAM OPERATORI PRIVAȚI
2.	Promovarea produselor rezultate din acvacultura tradițională	Acțiuni de promovare	4	8	FEPAM BUGETUL DE STAT CONTRIBUȚII PRIVATE	ANPA DGP AM POPAM OPERATORI PRIVAȚI

3.1.3.3. Date și monitorizare						
Nr. crt.	ACȚIUNI	INDICATORI DE REZULTAT			Surse de finanțare	Entități publice și private implicate
		Specificație	Ținta 2025	Ținta 2030		
1.	Realizare sesiuni de instruire pentru personalul ce colectează datele	Sesiuni de instruire colectare de date	5	10	FEPAM BUGETUL DE STAT	ANPA DGP AM POPAM UNITĂȚI CDI
2.	Creșterea gradului de colectare a datelor și diseminare în timp real a acestora	Grad de colectare a datelor	100%	100%	FEPAM BUGETUL DE STAT CONTRIBUȚII PRIVATE	ANPA DGP AM POPAM UNITĂȚI CDI OPERATORI PRIVAȚI
3.1.4. Îmbunătățirea cunoștințelor și a inovării						
Nr. crt.	ACȚIUNI	INDICATORI DE REZULTAT			Surse de finanțare	Entități publice și private implicate
		Specificație	Ținta 2025	Ținta 2030		
1.	Susținerea cercetării științifice și a dezvoltării tehnologice pentru dezvoltarea acvaculturii și susținerea deciziilor	Număr contracte/studii de cercetare	3	6	FEPAM BUGETUL DE STAT CONTRIBUȚII PRIVATE	ANPA DGP AM POPAM UNITĂȚI CDI OPERATORI PRIVAȚI
2.	Promovarea și stimularea parteneriatelor cercetare - administrație - producători	Număr parteneriate de cercetare	2	4	FEPAM BUGETUL DE STAT CONTRIBUȚII PRIVATE	ANPA DGP AM POPAM UNITĂȚI CDI OPERATORI PRIVAȚI
3.	Atragerea tinerilor și stimularea formării profesionale în domeniul acvaculturii	Număr cursuri de formare	6	10	FEPAM BUGETUL DE STAT CONTRIBUȚII PRIVATE	ANPA DGP AM POPAM UNITĂȚI CDI UNITĂȚI DE ÎNVĂȚĂMÂNT OPERATORI PRIVAȚI

MINISTERUL AGRICULTURII ȘI DEZVOLTĂRII RURALE
AGENȚIA NAȚIONALĂ PENTRU PESCUIT ȘI ACVACULTURĂ

4. Cooperare transnațională

În domeniul acvaculturii, România colaborează cu o serie de organisme internaționale care vizează în principal furnizarea de date statistice fie prin intermediul ANPA, organul de specialitate al MADR, fie prin intermediul instituțiilor de cercetare de profil, sub coordonarea/îndrumarea ANPA, și anume:

- Comisia Europeană - punct național de contact ANPA;
- Organizația pentru Alimentație și Agricultură Națiunilor Unite (FAO) - punct național de contact ANPA;
- Eurostat - punct național de contact ANPA;
- Centrul Comun de Cercetare (JRC) - punct național de contact ICDEAPA Galați;
- Comisia Generală a Pescăriilor din Marea Mediterană (GFCM) - punct național de contact ICDEAPA Galați.
- Aquaculture Advisory Council;
- Black Sea Advisory Council

Pe lângă aceste colaborări privind datele statistice, există mai multe colaborări realizate în domeniul cercetării științifice în acvacultură, instituțiile de cercetare de profil din țară având multiple colaborări / parteneriate cu omologii lor fie europeni, fie internaționali în propunerea de proiecte de cercetare și/sau dezvoltare tehnologică și implementarea acestora.

România este și membru activ în cadrul Organizației Internaționale, Eurofish⁹, organizație ce contribuie la dezvoltarea pescuitului și acvaculturii în Europa. Eurofish are ca scop dezvoltarea pescuitului și acvaculturii prin publicarea informațiilor referitoare la marketing și industrie în revista Eurofish și pe site-ul său web, precum și prin organizarea de conferințe, ateliere, seminarii, întâlniri business-to-business și prin implementare o varietate de proiecte în domeniile pescuitului post-recoltă, acvacultură, prelucrare și comerț și comercializare.

Obiectivele cheie ale Eurofish sunt următoarele:

- o Contribuie la dezvoltarea durabilă a sectorului pescuitului și acvaculturii;
- o Promovarea comerțului cu produse pescărești de înaltă calitate, cu valoare adăugată;
- o Facilitarea transferului de informații și cunoștințe.

În cadrul Comisia Generală pentru Pescuitul în Marea Neagră (GFCM), încă din anul 2012, la prima reuniune a Grupului de Lucru pentru Marea Neagră al GFCM (WGBS), s-a ajuns la concluzia că acvacultura marină este o prioritate de dezvoltare pentru această regiune. Astfel, în cadrul întâlnirii cu privire la înființarea "Centrului demonstrativ pentru promovarea acvaculturii durabile în Marea Neagră", din septembrie 2017, s-a decis faptul că INCDM "Grigore Antipa" va găzdui și coordona un modul demonstrativ de producție pentru cultivarea midiilor (*Mytilus galloprovincialis*): Centrul demonstrativ de acvacultură pentru scoici (S-ADC), iar CFRI Trabzon, Turcia, va găzdui și coordona un

⁹ <https://www.eurofish.dk/>

modul demonstrativ de creștere și reproducere dirijată a calcanului (*Psetta maxima*) și păstrăvului de mare (*Salmo trutta labrax*): Centrul demonstrativ de acvacultură pentru pești (F-ADC).

Centrul demonstrativ de producție midii stă la baza activităților de training în domeniul mitiliculturii la litoralul românesc și acoperă toate aspectele din ciclul de producție:

- a) biologia și ecologia speciei *M. galloprovincialis*;
- b) furnizarea de puiet și colectarea de larve din mediul natural;
- c) proiectarea și construirea sistemului long-line;
- d) tehnologii de creștere și manipulare a midiilor;
- e) tehnologii de procesare și purificare a midiilor;
- f) sisteme de management al producției (costuri de producție, analiza pieței);
- g) soluționarea aspectelor privind clasificarea apelor de creștere a moluștelor din punct de vedere sanitar-veterinar, pentru un consum sigur pe piața internă/export.

Grupurile țintă și beneficiarii activităților S-ADC sunt:

- ✓ autoritățile / administrația națională / locală responsabilă de gestionarea planificării acvaculturii, gestionarea, controlul sanitar;
- ✓ sectorul privat, în special producătorii de mici dimensiuni cu capacitate limitată de investiții, investitorii potențiali și existenți, fermierii mici, pescarii din zona de coastă;
- ✓ instituții publice și alte organizații (de exemplu, ONG-uri) pentru a-și spori gradul de conștientizare cu privire la relevanța acvaculturii, în special pentru potențialul acesteia;
- ✓ rețelele științifice existente, care ar putea beneficia de cursuri specifice de formare în domeniul acvaculturii, organizații naționale și internaționale de cercetare și dezvoltare care se ocupă de parteneriatele existente și viitoare în domeniul acvaculturii între actorii din domeniul pescuitului și alți actori locali și publici locali.

Metodele de lucru ale Centrului demonstrativ de acvacultură pentru scoici (S-ADC) sunt următoarele:

- module de lucru pentru a oferi experiență practică și pentru a facilita transferul de tehnologie;
- prezentarea diferitelor tehnologii de producție în domeniul acvaculturii moluștelor, a unor sisteme bine stabilite, specii și tehnologii care s-au dovedit a reduce riscurile investiționale;
- programe de instruire, seminarii și vizite ad-hoc, bazate pe nevoile utilizatorilor finali;
- material demonstrativ / didactic de producție;
- legături și sinergii cu instalațiile existente de cercetare și ferme din domeniul acvaculturii din Marea Neagră.¹⁰

¹⁰ <http://www.rmri.ro/Home/Downloads/AboutUs.AnnualReports/2018%20Annual%20activity%20report%20short.pdf>

MINISTERUL AGRICULTURII ȘI DEZVOLTĂRII RURALE
AGENȚIA NAȚIONALĂ PENTRU PESCUIT ȘI ACVACULTURĂ

